ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ផែនការជាតិ ៥ឆ្នាំ

ស្តីពី

ការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀន

២០០៥-២០១០

អ.ជ.ប.គ.ញ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ទីស្ដីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី

លេខ: ១៤៨១ សជណ.ឯក

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ២៣ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៤

ចូល
លេខ: 846
ថ្ងៃ: 22/12/04

ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីទទួលបន្ទុកទីស្ដីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី

គោរពជូន

ឯកឧត្តម សខេង ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី សហរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃ

និងជាប្រធានអាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងគ្រឿងញៀន

កម្មវត្ថុ : ករណីសំណើសុំពិនិត្យ និងសំរេចលើសេចក្ដីព្រាងផែនការជាតិ៥ឆ្នាំ (២០០៥-២០១០) ស្ដីពីការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀន។

យោង : - លិខិតលេខ ០១៩/០៤ លស អ.ជ.ប.គ.ញ ចុះថ្ងៃទី ២២ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០៤ របស់អាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធប្រឆាំងគ្រឿងញៀន

- ចំណាររបស់សម្ដេចនាយករដ្ឋមន្ត្រី ចុះថ្ងៃទី ១៣ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៤ ។

តបតាមកម្មវត្ថុ និងយោងខាងលើ ទីស្ដីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រីសូមជំរាបជូន ឯកឧត្តមសូមមេត្តាជ្រាបថា : ចំពោះបញ្ហានេះ រាជរដ្ឋាភិបាលបានសំរេចឯកភាពតាមសេចក្ដីព្រាងផែនការជាតិ៥ឆ្នាំ (២០០៥-២០១០) ស្ដីពីការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀនដែលអាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធប្រឆាំងនិងគ្រឿងញៀនបានស្នើមកនេះ។

សូមឯកឧត្តមមេត្តាទទួលនូវការគោរពដ៏ស្មោះអំពីខ្ញុំបាទ ។

ជ.ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីទទួលបន្ទុកទីស្ដីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី

រដ្ឋលេខាធិការ

ប្រាក់ សុខុន

ចម្លងជូន :

- ក្រសួងមហាផ្ទៃ
- ក្រសួងការបរទេសនិងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ
- ក្រសួងផែនការ
- ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ
- ខុទ្ទកាល័យ សម្ដេចនាយករដ្ឋមន្ត្រី
- ខុទ្ទកាល័យ ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី
- អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរាជរដ្ឋាភិបាល
- សាលាខេត្ត-ក្រុង
- នាយកដ្ឋាន ផ្ទៃក្នុង
- ឯកសារ-កាលប្បវត្តិ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា
អាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធប្រឆាំងគ្រឿងញៀន
លេខ : ០១៩/ឋ.ក/០៤ អ.ជ.ប.គ.ញ

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ២២ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០៤

ការប្រញាប់

សូមគោរពជូន
សម្ដេចនាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា

<u>កម្មវត្ថុ</u> : សំណើសុំពិនិត្យ និងសំរេចលើសេចក្ដីព្រាងផែនការជាតិ៥ឆ្នាំ(២០០៥-២០១០) ស្ដីពីការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀន ។

សេចក្ដីដូចមានចែងក្នុងកម្មវត្ថុខាងលើ ខ្ញុំមានកិត្តិយសសូមជំរាបជូនសម្ដេចនាយករដ្ឋមន្ត្រីមេត្តាជ្រាបថា សភាពការណ៍គ្រឿងញៀននៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាបច្ចុប្បន្ននេះ កំពុងមានការចរាចរនិងការប្រើបំពានគួរឱ្យព្រួយបារម្ភ ជាពិសេសនៅក្នុងស្រទាប់យុវវ័យនិងកំពុងចោទជាបញ្ហាចំពោះសង្គមជាតិទាំងមូល ។

ដើម្បីទប់ស្កាត់និងដោះស្រាយបញ្ហានេះ អាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធប្រឆាំងគ្រឿងញៀនបានកសាងផែនការជាតិ៥ឆ្នាំដើម្បីកាត់បន្ថយគ្រោះថ្នាក់និងឈានទៅលុបបំបាត់ ការផលិត ការដាំដុះ ការចរាចរចែកចាយ និងការប្រើបំពានគ្រឿងញៀននៅកម្ពុជា ។

ផែនការនេះ បានទទួលការឯកភាពពីក្រសួងជាសមាជិកអាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធប្រឆាំងគ្រឿងញៀន និងក្រសួងពាក់ព័ន្ធ នៅក្នុងសម័យប្រជុំអាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធប្រឆាំងគ្រឿងញៀនលើកទី៥ កាលពីថ្ងៃទី ១៦ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៤ ។

អាស្រ័យហេតុនេះ អាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធប្រឆាំងគ្រឿងញៀនស្នើសុំរាជរដ្ឋាភិបាល ពិនិត្យ និងសំរេចលើផែនការជាតិ៥ឆ្នាំ(២០០៥-២០១០)ស្ដីពីការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀន ដើម្បីយកទៅអនុវត្ត និងដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងកម្មវិធីស្នើសុំជំនួយពីអន្តរជាតិ ។

សូមគោរពជូនភ្ជាប់មកជាមួយនូវសៀវភៅផែនការជាតិ៥ឆ្នាំស្ដីពីការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀនចំនួន១ច្បាប់ ។

សូមសម្ដេចនាយករដ្ឋមន្ត្រីមេត្តាទទួលនូវគារវកិច្ចដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់និងដោយស្មោះស្ម័គ្រអំពីខ្ញុំ ។

ប្រធានអាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធប្រឆាំងគ្រឿងញៀន

sent to PM
13.12.04

ស.ខេង

មាតិកា

សេចក្តីផ្តើម..A-B

I. **ជំពូកទី១ ស្ថានភាពទូទៅ**..២

១. ស្ថានភាពភូមិសាស្ត្រ និងប្រជាជន..២

១.១. ទីតាំងភូមិសាស្ត្រ..២

១.២. អាកាសធាតុ..២

១.៣. ស្ថានភាពប្រជាជន សាសនា ទំនៀមទំលាប់ប្រពៃណី..៣

១.៤. រចនាសម្ព័ន្ធសង្គម(ការអប់រំ សុខាភិបាល និងសេវាសង្គមផ្សេងៗ)..៣

២. របបនយោបាយ និងសេដ្ឋកិច្ច..៣

២.១. រចនាសម្ព័ន្ធ នយោបាយ..៣

២.២. រចនាសម្ព័ន្ធរដ្ឋបាល និងសេដ្ឋកិច្ច..៤

៣. ស្ថានភាពគ្រឿងញៀន..៥

៣.១. ស្ថានភាពគ្រឿងញៀនក្នុងតំបន់ និងលើពិភពលោក..៥

៣.២. ស្ថានភាពគ្រឿងញៀនក្នុងប្រទេស..៧

៣.៣. ការផលិត និងការដាំដុះគ្រឿងញៀនខុសច្បាប់..៧

៣.៤. ការចរាចរគ្រឿងញៀន..៨

៣.៥. ការប្រើបំពានគ្រឿងញៀន និងឧក្រិដ្ឋកម្មទាក់ទងគ្រឿងញៀន..៩

៤. សកម្មភាពត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀននៅកម្ពុជា..១០

៤.១. រចនាសម្ព័ន្ធចាត់តាំងរបស់អាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធប្រឆាំងគ្រឿងញៀន..១០

៤.២. សកម្មភាពត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀន..១០

៤.៣. កិច្ចសហប្រតិបត្តិការរវាង អ.ជ.ប.គ.ញ និងសហគមន៍ផ្តល់ជំនួយ ស្ថាប័នអង្គការសហប្រជាជាតិ អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល និងផ្នែកឯកជននានា..១១

៤.៤. ការវាយតំលៃលើសកម្មភាពត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀន លទ្ធផលដែលទទួលបាន ការខ្វះខាត..១២

II. **ជំពូកទី២ គោលការណ៍ យុទ្ធសាស្ត្រ និងទិសដៅ**.................................១៤

១. គោលការណ៍.. ១៤

២. យុទ្ធសាស្ត្រ.. ១៤

៣. ទិសដៅយូរអង្វែង.. ១៤

៤. ទិសដៅចំពោះមុខ.. ១៤

៤.១. ការពង្រឹងរចនាសម្ព័ន្ធរបស់ អ.ជ.ប.គ.ញ និងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធនានា.................... ១៤

៤.២. ការកាត់បន្ថយតំរូវការគ្រឿងញៀន.. ១៥

៤.៣. ការកាត់បន្ថយដំណាំគ្រឿងញៀនខុសច្បាប់.. ១៥

៤.៤. ការត្រួតពិនិត្យ ការផលិត និងការចរាចរគ្រឿងញៀនខុសច្បាប់........................ ១៦

៤.៥. ការងារនីតិកម្ម.. ១៦

៤.៦. ការព្យាបាល ស្តារនីតិសម្បទា និងសមាហរណកម្ម.................................... ១៧

III. **ជំពូកទី៣ កម្មវិធីសកម្មភាពត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀន**.................................១៨

១. ពង្រឹងរចនាសម្ព័ន្ធ អ.ជ.ប.គ.ញ និងបណ្តាស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ.................................... ១៨

២. ការកាត់បន្ថយតំរូវការគ្រឿងញៀន... ១៩

៣. ការកាត់បន្ថយដំណាំគ្រឿងញៀន... ២១

៤. ការត្រួតពិនិត្យ ការផលិតនិងការចរាចរគ្រឿងញៀនខុសច្បាប់.................................. ២២

៥. ការងារនីតិកម្ម... ២៥

៦. ការព្យាបាល ការស្តារនីតិសម្បទា និងការធ្វើសមាហរណកម្មអ្នកញៀនគ្រឿងញៀន......... ២៦

IV. **ជំពូកទី៤ តំរូវការធនធាន និងហិរញ្ញវត្ថុ**.. ២៩

១. តំរូវការធនធានមនុស្ស ២៩

២. តំរូវការទីតាំង និងសំភារៈផ្សេងៗ ២៩

៣. តំរូវការថវិកាសរុប ៣០

៤. បញ្ហាអាទិភាព និងតំរូវការថវិកា ៣០

៥. ផែនការសកម្មភាពលំអិតប្រចាំឆ្នាំ និងថវិកា ៣០

V. **ជំពូកទី៥ ការអនុវត្តន៍គំរោងអាទិភាពនានាក្នុងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការតំបន់ និងអន្តរជាតិ** ៣២

១. គំរោង: AD/CMB/O1/F14 .... ៣២

២. គំរោង: AD/RAS/99/D91 .... ៣៣

៣. គំរោង: AD/RAS/01/F34 .... ៣៤

៤. គំរោង: AD/RAS/00/F73 .... ៣៥

៥. គំរោង: F97 ការប្រមូលទិន្នន័យ ATS ៣៦

៦. គំរោង: AD/RAS/02/G22 .... ៣៧

៧. គំរោង: កម្មវិធីលើកកំពស់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការបច្ចេកទេសក្នុងតំបន់ ៣៧

៨. គំរោង: CMB/O3/006/A/RC/34 .... ៣៨

៩. គំរោង កសាងសមត្ថភាពជាតិសំរាប់ធ្វើការវាយតំលៃរហ័សអំពីបញ្ហាគ្រឿងញៀន និងអន្តរាគមន៍ ចំពោះក្រុមប្រជាជនគោលដៅ ៣៩

VI. **ជំពូកទី៦ ការតាមដាន និងវាយតំលៃ** ៤០

១. យន្តការ និងបែបបទសំរាប់តាមដាន និងវាយតំលៃ ៤០

២. កាលវិភាគសំរាប់ការវាយតំលៃ ៤០

៣. ការធ្វើវិសោធនកម្មផែនការជាតិ ៤០

VII. **តារាងឧបសម្ព័ន្ធ** ....

VIII. **ពាក្យសង្ខេប និងអត្ថន័យពាក្យសង្ខេប** .... a-b

IX. **តារាងពន្យល់ពាក្យបច្ចេកទេស** 1-3

សេចក្តីផ្តើម

បណ្តាប្រទេសជាច្រើនលើពិភពលោក ទាំងប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ និងប្រទេសជឿនលឿនសុទ្ធតែបានទទួលរងនូវការជ្រៀតចូលនៃគ្រឿងញៀន ។

គ្រឿងញៀនជាសារធាតុដែលមានឥទ្ធិពលលើសារពាង្គកាយនិងប្រព័ន្ធសរសៃប្រសាទ ។ ប្រភេទគ្រឿងញៀនខ្លះត្រូវបានគេស្គាល់និងប្រើប្រាស់ជាយូរលង់មកហើយ ។

គ្រឿងញៀនគេអាចបែងចែកជា២ប្រភេទគឺ : **គ្រឿងញៀនធម្មជាតិ** និង **គ្រឿងញៀនសំយោគ** ។ គ្រឿងញៀនធម្មជាតិមានដូចជា កញ្ឆា អាភៀន កូកាអ៊ីន ... ដែលជារុក្ខជាតិត្រូវបានគេដាំតាំងពីយូរយារណាស់មកហើយ ។ ក្រោយមកទៀតដោយវិទ្យាសាស្ត្រមានការរីកចំរើន និងដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងតំរូវការរបស់អ្នកប្រើប្រាស់ គេបានផលិតនូវគ្រឿងញៀនមួយប្រភេទទៀតដែលហៅថា **គ្រឿងញៀនសំយោគ** ដូចជា អំហ្វេតាមីន មេតំហ្វេតាមីន អិចស្តាស៊ី..... វាជាគ្រឿងញៀនគីមីដែលបានមកពីការយកសារធាតុគីមីផ្សំជាច្រើនមុខទៅធ្វើសំយោគ ។

ដោយសារវិធានការត្រួតពិនិត្យសារធាតុគីមីផ្សំពុំបានហ្មត់ចត់ បណ្តាលឱ្យមានការបង្វែរសារធាតុគីមីទាំងនោះទៅលើទីផ្សារខុសច្បាប់ធ្វើឱ្យមានកំណើននៃការផលិតដោយលួចលាក់នូវគ្រឿងញៀន ATS ។

ទំហំនិងការកើនឡើងនៃការផលិតគ្រឿងញៀន និងសារធាតុមានឥទ្ធិពលលើប្រព័ន្ធសរសៃប្រសាទខុសច្បាប់ បង្កើតបានជាបញ្ហាដ៏ធ្ងន់ធ្ងរគំរាមកំហែងចំពោះសុខមាលភាពរបស់មនុស្ស ហើយបានជះឥទ្ធិពលអាក្រក់ទៅលើគ្រឹះសេដ្ឋកិច្ច វប្បធម៌ និងនយោបាយរបស់ប្រទេសនីមួយៗ ។

ភាពរីករាលដាលនៃការចរាចរគ្រឿងញៀនខុសច្បាប់ធ្វើឱ្យប៉ះពាល់យ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរដល់សង្គមជាពិសេសបំផុតនោះ គឺកុមារនិងយុវជននៅក្នុងតំបន់ជាច្រើននៃពិភពលោកត្រូវបានគេធ្វើអាជីវកម្មក្នុងឋានៈជាអ្នកប្រើប្រាស់គ្រឿងញៀន ។ ទាំងនោះគឺជាគ្រោះថ្នាក់មួយដ៏ធ្ងន់ធ្ងរដែលគេមិនអាចវាស់ស្ទង់បាន ។

ការចរាចរគ្រឿងញៀនខុសច្បាប់គឺជាសកម្មភាពឧក្រិដ្ឋមានលក្ខណៈជាអន្តរជាតិ និងមានចំណងទាក់ទងប្រទាក់ក្រឡាគ្នា ក្នុងគោលបំណងបំផ្លាញគ្រឹះសេដ្ឋកិច្ច និងគំរាមកំហែងដល់ស្ថេរភាព អធិបតេយ្យភាពនៃបណ្តាប្រទេសនានាលើពិភពលោក ។

គ្រឿងញៀនគឺជាប្រភពនៃបទល្មើសច្រើនរូបភាព ដែលឈានទៅបង្កើតនូវសេដ្ឋកិច្ចសំងាត់មួយសូម្បីតែស្ថាប័នអនុវត្តច្បាប់នៃបណ្តាប្រទេសជឿនលឿនក៏ពិបាកក្នុងការស្រាវជ្រាវ និងស៊ើបអង្កេតផងដែរ ។

ជំនួញខុសច្បាប់នៃគ្រឿងញៀននឹងត្រូវបានក្លាយទៅជាសោកនាដកម្មមួយដែលធ្វើឱ្យពិភពលោកទាំងមូលមានក្តីកង្វល់ និងបង្កើតបានជាបញ្ហាដ៏ធ្ងន់ធ្ងរមួយក្នុងចំណោមបញ្ហាធ្ងន់ធ្ងរទាំងឡាយដែលពិភពលោកត្រូវប្រឈមមុខនាពេលបច្ចុប្បន្ន ។ នៅអាស៊ីអគ្នេយ៍ក៏មានសភាពដូចតំបន់មួយចំនួនលើពិភពលោកដែរដោយហេតុថា មានការផលិតអាភៀននៅ **តំបន់ត្រីកោណមាស** ដែលជាតំបន់ព្រំដែនរវាងប្រទេស ភូមា ថៃ និងឡាវ ។ អាស្រ័យដោយព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាមានព្រំប្រទល់ជាប់នឹងប្រទេសថៃ និងប្រទេសឡាវ នោះកម្ពុជាក៏ជៀសមិនផុតពីការឆ្លងកាត់ ការប្រើប្រាស់ និងជាកន្លែងសំអាតប្រាក់ដែលបានមកពីជំនួញគ្រឿងញៀនខុសច្បាប់នោះដែរ ។

អ្នកញៀនគ្រឿងញៀនគឺជាអ្នករងគ្រោះបណ្តាលមកពីមហិច្ឆិតារបស់អ្នកជួញដូរគ្រឿងញៀន ។ ពួកគេទទួលវាសនាអាក្រក់មិនត្រឹមតែបុគ្គលខ្លួនឯងប៉ុណ្ណោះទេគឺត្រូវធ្លាក់ក្នុងបន្ទុកក្រុមគ្រួសារទាំងមូលព្រមទាំងទៅដល់សង្គមជាតិទៀតផង ។ អ្នកញៀនគ្រឿងញៀនគឺពិតជាអ្នកជំងឺដែលត្រូវតែមានសិទ្ធិទទួលនូវការជួយឧបត្ថម្ភ និងសិទ្ធិទទួលភ័ព្វសំណាងជាលើកទីពីរនៅក្នុងជីវិតរបស់គេក្រោយពីបានស្តារនីតិសម្បទាហើយ ។

ការបង្ក្រាបជំនួញគ្រឿងញៀនខុសច្បាប់ គឺជាបញ្ហាអាទិភាពមួយដែលបានកំណត់នៅក្នុងបណ្តាអង្គភាពអនុវត្តច្បាប់ ។ មន្ត្រីអនុវត្តច្បាប់ត្រូវតែមានជំនាញបច្ចេកទេស យល់ដឹងអំពីអត្តសញ្ញាណគ្រឿងញៀន និងច្បាប់គ្រឿងញៀនព្រមទាំងមានវិធីសាស្ត្រគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការប្រមូលពត៌មាន តាមដាន ស៊ើបអង្កេតឃ្លាំមើលលើរាល់សកម្មភាពពាក់ព័ន្ធគ្រឿងញៀន នោះទើបអាចដំណើរការមានប្រសិទ្ធិភាពខ្ពស់ ។

ដោយឡែកប្រទេសកម្ពុជាកំពុងរងនូវការគំរាមកំហែងអំពីគ្រឿងញៀនលើគ្រប់រូបភាពដូចជា ការចរាចរ ការស្តុកទុក ការផលិត ការឆ្លងកាត់ និងការប្រើបំពានគ្រឿងញៀន ដែលទាមទារត្រូវមានវិធានការដើម្បីទប់ស្កាត់នូវរាល់សកម្មភាពគ្រោះថ្នាក់ទាំងនេះយ៉ាងម៉ឺងម៉ាត់បំផុត ។

អាស្រ័យដោយគ្រឿងញៀនមានសភាពស្មុគ្រស្មាញ និងប្រកបដោយគ្រោះថ្នាក់ចំពោះសង្គមជាតិទាំងមូលនោះ ទើបផែនការជាតិនេះត្រូវបានរៀបរៀងឡើង ។

ផែនការជាតិ ៥ឆ្នាំ
ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀន
(២០០៥-២០១០)

ផែនការជាតិនេះបែងចែកជា ៦ជំពូក:

ជំពូក **I** : ស្ថានភាពទូទៅ

ជំពូក **II** : គោលការណ៍ យុទ្ធសាស្ត្រ និង ទិសដៅ

ជំពូក **III** : កម្មវិធីសកម្មភាពត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀន

ជំពូក **IV** : តំរូវការធនធាន និងហិរញ្ញវត្ថុ

ជំពូក **V** : ការអនុវត្តន៍គំរោងអាទិភាពនានាក្នុងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការតំបន់ និងអន្តរជាតិ

ជំពូក **VI** : ការតាមដាន និងការវាយតំលៃ

ជំពូក ១

ស្ថានភាពទូទៅ

ជំពូក I

ស្ថានភាពទូទៅ

១. ស្ថានភាពភូមិសាស្ត្រ និងប្រជាជន

១.១. ទីតាំងភូមិសាស្ត្រ[១]

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា មានទីតាំងស្ថិតនៅអាស៊ីភាគអាគ្នេយ៍ ខាងត្បូងឧបទ្វីបឥណ្ឌូចិនមានផ្ទៃដី ១៨១.០៣៥គ.ម[២] ស្ថិតនៅចន្លោះខ្សែស្របទី១០និង១៥ នៃរយៈទទឹងខាងជើង និងចន្លោះខ្សែបណ្តោយទី១០២និង១០៨ នៃរយៈបណ្តោយខាងកើត។

១.១.ក ព្រំប្រទល់ប្រទេស

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាមានព្រំប្រទល់ប្រវែង ២.៦០០គ.ម គឺព្រំប្រទល់ដីគោក ៥/៦ និងឆ្នេរសមុទ្រ១/៦ដែលមានព្រំប្រទល់ខាងជើងជាប់និងសាធារណរដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យប្រជាមានិតឡាវ ខាងកើតនិងខាងត្បូងជាប់ជាមួយសាធារណរដ្ឋសង្គមនិយមវៀតណាម ខាងលិចជាប់ជាមួយព្រះរាជាណាចក្រថៃ និងឈូងសមុទ្រថៃដែលមានឆ្នេរប្រវែង ៤៤០ គ.ម និងមានជំរៅមធ្យម។

១.១.ខ សណ្ឋានដី :

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា មានផ្ទៃដីរាងជាបាតខ្ទះ វាលទំនាបកណ្តាលពទ្ធ័ជុំវិញទៅដោយភ្នំខ្ពង់រាប និងតំបន់សមុទ្រនៅទិសនិរតី ដោយបែងចែកជាបួនផ្នែកធំៗ :

- តំបន់វាលរាប : ស្ថិតនៅវាលទំនាបកណ្តាលដែលមានដង់ស៊ីតេប្រជាជន ២៣៥នាក់/គ.ម[២] រួមមាន រាជធានីភ្នំពេញ ខេត្តកណ្តាល កំពង់ចាម ស្វាយរៀង ព្រៃវែង និងតាកែវ។

- តំបន់បឹងទន្លេសាប : រួមមានខេត្តបាត់ដំបង កំពង់ធំ សៀមរាប បន្ទាយមានជ័យ ពោធិសាត់ កំពង់ឆ្នាំង ដែលមានដង់ស៊ីតេប្រជាជន ៥៧នាក់/គ.ម[២]។

- តំបន់ឆ្នេរសមុទ្រ : រួមមាន ក្រុងព្រះសីហនុ ក្រុងកែប ខេត្តកំពត និងកោះកុង ដែលមានដង់ស៊ីតេប្រជាជន ៤៩ នាក់/គ.ម[២] ស្ថិតនៅប៉ែកនិរតីនៃប្រទេស។

- តំបន់ខ្ពង់រាប និងភ្នំ : មានប្រជាជនរស់នៅតិចតួចដែលមានដង់ស៊ីតេ ១៧នាក់/គ.ម[២]។ តំបន់នេះ រួមមានក្រុងប៉ៃលិន ខេត្តកំពង់ស្ពឺ ឧត្តរមានជ័យ ព្រះវិហារ ក្រចេះ ស្ទឹងត្រែង រតនគីរី និងមណ្ឌលគីរី។

១.២. អាកាសធាតុ[២]

[1-2] សៀវភៅភូមិសាស្ត្រប្រទេសកម្ពុជា

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាស្ថិតក្នុងតំបន់ត្រូពិកក្តៅហើយសើមនិងស្ថិតក្នុងតំបន់អាស៊ីមូសុងសំបូរដោយទឹកភ្លៀង និងមានលក្ខណៈអំណោយផលដល់ការលូតលាស់នៃរុក្ខជាតិនិងដំណាំគ្រប់ប្រភេទ មានសីតុណ្ហភាពមធ្យម អតិបរមាពីចន្លោះ ២៧.៥ ដល់ ២៩.៥ អង្សាសេ និងសីតុណ្ហភាពមធ្យមអប្បបរមាចន្លោះពី ២៤ ដល់ ២៦.៥អង្សាសេ អាកាសធាតុមានការប្រែប្រួលបន្តិចបន្តួចតាមតំបន់និងតាមឆ្នាំដូចជានៅតំបន់ភ្នំនិងខ្ពង់រាប ។

១.៣. ស្ថានភាពប្រជាជន សាសនា ទំនៀមទំលាប់ ប្រពៃណី[៣]

ផ្អែកតាមស្ថិតិដែលបានមកពីការជំរឿនប្រជាពលរដ្ឋនៅឆ្នាំ១៩៩៨ នៃវិទ្យាស្ថានជាតិស្ថិតិ(NIS) របស់ក្រសួងផែនការបានបង្ហាញអោយដឹងថា ប្រទេសកម្ពុជាមានពលរដ្ឋសរុបចំនួន ១១,៤៤លាននាក់ ជាមួយនឹងការប៉ាន់ប្រមាណនូវកំណើនប្រជាជនក្នុងអត្រា ២,៤%ក្នុងមួយឆ្នាំ។ រហូតមកដល់បច្ចុប្បន្ននេះ តួលេខពិតប្រាកដអាចកើនឡើងដល់ ១៣លាននាក់ ។

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ប្រកាន់យកព្រះពុទ្ធសាសនាជាសាសនារបស់រដ្ឋ ។ ក្រៅពីនេះក៏មានសាសនាផ្សេងៗទៀតផងដែរដូចជា សាសនាឥស្លាម គ្រឹស្ទសាសនា ។ល។ ប្រជាពលរដ្ឋកម្ពុជាមានទំលាប់រស់នៅស្លូតបូត រាក់ទាក់ ប្រកាន់យករបរកសិកម្មជាមូលដ្ឋាន ។ ប្រទេសកម្ពុជា ជាប្រទេសមួយក្នុងចំណោមប្រទេសដែលក្រីក្រលើពិភពលោក ចំណែកឯតំរូវការស្បៀង និងតំរូវការ ការងារកំពុងតែកើនឡើងជាលំដាប់ ។

១.៤. រចនាសម្ព័ន្ធសង្គម (ការអប់រំ សុខាភិបាល និងសេវាសង្គមផ្សេងៗ)

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាបានឆ្លងកាត់សង្គ្រាមរ៉ាំរ៉ៃដ៏យូរលង់ និងរបបប្រល័យពូជសាសន៍(ប៉ុល ពត) ដែលបានបំផ្លាញនូវហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសង្គម និងធនធានមនុស្សស្ទើរតែទាំងស្រុង ។ រាជរដ្ឋាភិបាលបាននឹងកំពុងខិតខំស្តារឡើងវិញលើគ្រប់វិស័យដូចជា វិស័យអប់រំ សុខាភិបាល ។ល ។ ដើម្បីលើកកំពស់ការយល់ដឹងសុខុមាលភាព និងជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ ជាពិសេសនៅតាមជនបទ ។

ទោះបីមានការខិតខំប្រឹងប្រែងពីសំណាក់រាជរដ្ឋាភិបាល និងសង្គមស៊ីវិលដទៃទៀតក្តី ប្រជាពលរដ្ឋភាគច្រើនដែលរស់នៅទាំងក្នុងទីក្រុង និងជនបទនៅតែពុំទាន់ទទួលបាននូវការយល់ដឹងសមស្របទៅនឹងការវិវត្តន៍នៃសង្គមនៅឡើយ ។

២. របបនយោបាយ និងសេដ្ឋកិច្ច

២.១. រចនាសម្ព័ន្ធ នយោបាយ[៤]

---

[3] សៀវភៅជំរឿនទូទៅ ប្រជារាស្ត្រកម្ពុជាឆ្នាំ ១៩៩៨ (បោះពុម្ពឆ្នាំ ១៩៩៩-២០០០ របស់វិទ្យាស្ថានស្ថិតិ នៃក្រសួងផែនការ)

[4] សៀវភៅរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃប្រទេសកម្ពុជា

រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជានាឆ្នាំ១៩៩៣ បានប្រកាន់យករបបរាជាធិបតេយ្យអាស្រ័យរដ្ឋធម្មនុញ្ញ ដែលមានព្រះមហាក្សត្រទ្រង់ប្រតិបត្តិតាមរដ្ឋធម្មនុញ្ញ និងតាមលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យសេរីពហុបក្ស ព្រះអង្គគ្រងរាជ្យ ប៉ុន្តែមិនកាន់អំណាចឡើយ។ ប្រទេសកម្ពុជាជារដ្ឋឯករាជ្យ អធិបតេយ្យ សន្តិភាព អព្យាក្រឹតអចិន្ត្រៃយ៍ និងមិនចូលបក្សសម្ព័ន្ធ។ រដ្ឋធម្មនុញ្ញបានបែងចែកអំណាចជាបីដាច់ដោយឡែកពីគ្នា គឺអំណាចនីតិប្បញ្ញត្តិ នីតិប្រតិបត្តិ និងតុលាការ។

<u>អំណាចនីតិប្បញ្ញត្តិ</u>: រួមមានស្ថាប័ន ព្រឹទ្ធសភា និងរដ្ឋសភា។ រដ្ឋសភាកើតឡើងដោយការបោះឆ្នោតជាសកលក្នុងកំឡុងពេល៥ឆ្នាំម្តង។ ចំណែកព្រឹទ្ធសភាមានអណត្តិ៦ឆ្នាំហើយត្រូវមានចំនួនស្មើនឹងពាក់កណ្តាលនៃចំនួនសមាជិករដ្ឋសភា កើតឡើងដោយការចាត់តាំងខ្លះ និងដោយការបោះឆ្នោតអសកលខ្លះ។

<u>អំណាចនីតិប្រតិបត្តិ</u> : គឺជាស្ថាប័នរាជរដ្ឋាភិបាល ដឹកនាំដោយនាយករដ្ឋមន្ត្រីមួយរូប អមដោយឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី ទេសរដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រី និងរដ្ឋលេខាធិការ ជាសមាជិក។

<u>អំណាចតុលាការ</u> : ជាស្ថាបន័ឯករាជ្យដែលមានបីថ្នាក់គឺ តុលាការខេត្តក្រុង សាលាឧទ្ធរណ៍ និងតុលាការកំពូល ដើម្បីធានារក្សាការពារសិទ្ធិសេរីភាពរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ។

២.២. រចនាសម្ព័ន្ធរដ្ឋបាល និង សេដ្ឋកិច្ច [៥]

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាចែកចេញជា ២៤ខេត្ត-ក្រុង ក្នុងនោះរួមមាន ១៨៥ស្រុក-ខ័ណ្ឌ, ១.៦២១ឃុំ-សង្កាត់ និង១៣.៧០៧ភូមិ។ បន្ទាប់ពីសង្គ្រាមត្រូវបានបញ្ចប់ រាជរដ្ឋាភិបាលខិតខំប្រឹងប្រែងពុះពាររាល់ឧបសគ្គ ដើម្បីស្តារឡើងវិញនូវខឿនសេដ្ឋកិច្ចជាតិដែលបានធ្លាក់ចុះក្រោមកំរិតសូន្យ។ ប៉ុន្តែទោះបីមានការខិតខំប្រឹងប្រែងបែបនេះក្តី រហូតមកដល់បច្ចុប្បន្នប្រជាពលរដ្ឋប្រមាណ ៣៦ភាគរយនៅតែស្ថិតនៅក្រោមបន្ទាត់នៃភាពក្រីក្រ។ ប្រាក់ចំណូលរបស់គេស្ថិតក្នុងកំរិតទាបនៅឡើយពោលគឺប្រមាណ ២៥០-២៨០ ដុល្លារក្នុងមួយឆ្នាំសំរាប់មនុស្សម្នាក់។ វបរកសិកម្ម គឺជាប្រភពចំណូលដ៏សំខាន់របស់ប្រជាពលរដ្ឋទូទាំងប្រទេស។ វិស័យទេសចរណ៍សព្វថ្ងៃកំពុងមានភាពរីកចំរើនជាលំដាប់។ វិស័យឧស្សាហកម្មធុនធ្ងន់ពុំទាន់បានដំណើរការនៅឡើយ។ ចំណូលជាតិបច្ចុប្បន្នភាគច្រើនបានមកពីវិស័យពន្ធដារ។ ប្រជាពលរដ្ឋបានប្រមូលផ្តុំពីជនបទមកទីក្រុង ដើម្បីបំរើឱ្យវិស័យក្រុមហ៊ុនកាត់ដេរដែលសព្វថ្ងៃនេះអាចជួយជីវភាពប្រជាពលរដ្ឋបានល្អបង្គួរ ដោយឡែកប្រជាពលរដ្ឋដែលរស់នៅតាមជនបទព្រៃភ្នំដាច់ស្រយាលនៅជួបការលំបាកយ៉ាងខ្លាំងចំពោះជីវភាពរស់នៅប្រចាំថ្ងៃ។ រាជរដ្ឋាភិបាលកំពុងតែយកចិត្តទុកដាក់អនុវត្តគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍លើគ្រប់វិស័យដើម្បីកាត់បន្ថយភាពក្រីក្ររបស់ប្រជាពលរដ្ឋ ។

[5] សង្ខេបអត្ថន័យ ដកស្រង់ចេញពីសៀវភៅផែនការ អភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ច សង្គមកិច្ច ៥ ឆ្នាំលើកទី ២ (២០០១-២០០៥)

៣. ស្ថានភាពគ្រឿងញៀន

៣.១. ស្ថានភាពគ្រឿងញៀនក្នុងតំបន់ និង នៅលើពិភពលោក[6]

៣.១.ក. អាភៀន និង ហេរ៉ូអ៊ីន

អាភៀន និងហេរ៉ូអ៊ីនខុសច្បាប់នៅលើពិភពលោកដែលត្រូវបានផលិតច្រើនបំផុតគឺមកពីតំបន់អឌ្ឍច័ន្ទមាស(អាហ្វហ្គានីស្ថាន...)ដែលស្ថិតក្នុងលំដាប់ថ្នាក់លេខ១ មានផលិតផលស្មើនឹង៣/៤នៃផលិតផលលើពិភពលោក និងមួយចំនួនទៀតត្រូវបានផលិតនៅក្នុងតំបន់ត្រីកោណមាស និងនៅទ្វីបអាមេរិកខាងត្បូង។ ចាប់តាំងពីឆ្នាំ២០០០ ដល់ឆ្នាំ២០០១ ការផលិតអាភៀននៅលើពិភពលោកបានធ្លាក់ចុះចំនួន៦៥% (ផលិតផលត្រូវបានគេប៉ាន់ស្មានថាមានចំនួន ៤.៧០០តោនក្នុងឆ្នាំ២០០០និង ១.៦០០តោនក្នុងឆ្នាំ២០០១) ។ ចន្លោះឆ្នាំ១៩៩៩ ដល់ឆ្នាំ២០០២ ការដាំអាភៀននៅតំបន់ត្រីកោណមាសបានធ្លាក់ចុះ ៤០% ។

ការផលិតហេរ៉ូអ៊ីនខុសច្បាប់ក្នុងឆ្នាំ២០០២ មានចំនួនសរុបប្រហែល ៤៥០តោន។ UNODC បានប៉ាន់ស្មានថា អ្នកប្រើប្រាស់អាភៀន និងហេរ៉ូអ៊ីនទូទាំងពិភពលោកប្រមាណ១៥លាននាក់ជាមួយគ្នានោះដែរក៏មានការប្រើប្រាស់ហេរ៉ូអ៊ីន ដោយប្រើម្ជុលចាក់ចូលសរសៃឈាមដែលអាចបណ្តាលអោយមានការឆ្លងរីករាលដាលនៃមេរោគហ៊ីវ/អេដស៍ ក្នុងអត្រាមួយដែលស្ថិតក្នុងភាពអាសន្ន។ ទីផ្សារ ដ៏ធំនៃអាភៀន និងហេរ៉ូអ៊ីនខុសច្បាប់ គឺនៅក្នុងតំបន់ អាស៊ីកណ្តាល និងអឺរ៉ុប។

៣.១.ខ. កូកាអ៊ីន

កូកាអ៊ីន គឺជាគ្រឿងញៀនដ៏សំខាន់ស្ថិតក្នុងចំណាត់ថ្នាក់លេខពីរលើពិភពលោកដែលត្រូវបានគេប្រើប្រាស់បំពាន ជាពិសេសនៅទ្វីបអាមេរិក។ តួលេខសរុបនៃការផលិតកូកាអ៊ីនមានចំនួនប្រមាណ ៨០០តោននៅឆ្នាំ២០០២។ ចំនួនអ្នកប្រើប្រាស់កូកាអ៊ីនមានប្រមាណ ១៤លាននាក់ដែលក្នុងនោះ គេកត់សំគាល់ឃើញមានការកើនឡើងនូវការប្រើគ្រឿងញៀននេះនៅអាមេរិកខាងត្បូង។ កូឡុំប៊ីគឺជាប្រភពដ៏ធំបំផុតនៃការផលិតកូកាអ៊ីនលើពិភពលោកបន្ទាប់មកគឺ ប៉េរូ និងបូលីវី។ អ្នកជួញដូរកូកាអ៊ីនបាននឹងកំពុងស្វែងរកទីផ្សារថ្មីនៅអឺរ៉ុប។

៣.១.គ. កញ្ឆា

គឺជាប្រភេទគ្រឿងញៀនមួយត្រូវបានគេផលិត ចរាចរ និងប្រើប្រាស់ទូលំទូលាយពាសពេញពិភពលោក។ ការធ្វើស្ថិតិនិងប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យលើការដាំដុះពុំអាចធ្វើការវាយតំលៃបានពិតប្រាកដ

[6] សង្ខេបចេញពីសៀវភៅ Global Illicit Drug Trends 2003

អំពីទីតាំង វិសាលភាព ការវិវត្តន៍នៃការដាំនិងការផលិតនៅលើពិភពលោកបានទេ ។ ដូច្នេះមានតែតាមរយៈលទ្ធផលនៃការចាប់ផលិតផលកញ្ឆាខុសច្បាប់ដែលជាពន្លឺឆ្លុះបញ្ចាំងពីប្រភពនៃបណ្តាប្រទេសដែលដាំកញ្ឆាលើពិភពលោក ។ ប៉ុន្តែបច្ចេកវិទ្យាថ្មីសំរាប់ធ្វើការអង្កេតដ៏មានប្រសិទ្ធិភាពទៅលើដំណាំកញ្ឆាត្រូវបានដំណើរការហើយ ។

ប៉ុន្មានឆ្នាំថ្មីៗនេះ ដំណាំកញ្ឆាបានថយចុះ ទាំងនេះបានបង្ហាញអំពីកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងក្នុងការលប់បំបាត់ដំណាំកញ្ឆារបស់ស្ថាប័នអនុវត្តច្បាប់ ។ តួលេខចាប់កញ្ឆានាឆ្នាំ២០០០មានចំនួន ២៣.៩០០តោន និងឆ្នាំ២០០១មានចំនួន ១៨.៥០០តោន ។

៣.១.ឃ. ATS: "Amphetamine-Type-Stimulants" **អំហ្វេតាមីនប្រភេទលើកកំលាំង**

អាស៊ី គឺជាតំបន់សំខាន់មួយក្នុងការផលិតមេតំហ្វេតាមីន (Methamphetamine) ក្នុងនោះគេកត់សំគាល់មានប្រទេសចំនួនបីជាសំខាន់គឺ សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន ថៃ និងភូមា ។ ការផលិតមេតំហ្វេតាមីនបានកើនឡើងយ៉ាងខ្លាំងនាចុងទសវត្សឆ្នាំ៩០ ។ លទ្ធផលនៃការចាប់រឹបអូស មេតំហ្វេ-តាមីន(៤១តោនក្នុងឆ្នាំ២០០០ និង២៦តោនក្នុងឆ្នាំ២០០១) បានចង្អុលបង្ហាញផងដែរអំពីវត្តមាននៃសារធាតុគីមីផ្សំដែលមានទ្រង់ទ្រាយធំចាំបាច់ក្នុងការផលិតការប្រើប្រាស់នៅក្នុងតំបន់ និងការចរាចរដ៏គំហុកឆ្លងកាត់តំបន់ ។

ថ្មីៗនេះ ដោយមានយុទ្ធនាការបង្ក្រាបយ៉ាងធំទៅលើ ការផលិត ការចរាចរ និងការប្រើគ្រឿងញៀនខុសច្បាប់នៅប្រទេសថៃ (ស្មើនឹង២៩% នៃការចាប់មេតំហ្វេតាមីន នៅអាស៊ីខាងកើតនិងអាស៊ីអាគ្នេយ៍) បានធ្វើឱ្យបណ្តាញជួញដូរគ្រឿងញៀនស្វែងរកកន្លែងផលិតជំនួសនៅក្នុងបណ្តាប្រទេសជិតខាងក្នុងតំបន់ ជាពិសេសប្រទេសដែលប្រព័ន្ធច្បាប់នៅទន់ខ្សោយ ។ ក្រុមឧក្រិដ្ឋជនដែលផលិត និងចរាចរហេរ៉ូអ៊ីនខុសច្បាប់ក៏ពាក់ព័ន្ធជាមួយការផលិត និងការចរាចរមេតំហ្វេតាមីនផងដែរ ។ តាមរយៈការបង្ក្រាបបានរកឃើញទីតាំងលួចលាក់ផលិតមេតំហ្វេតាមីនជាទ្រង់ទ្រាយតូចនៅបណ្តាប្រទេសផ្សេងៗក្នុងតំបន់ ។

ការផលិតអំហ្វេតាមីន(Amphetamine) ភាគច្រើននៅទ្វីបអឺរ៉ុប អាមេរិក និងអូសេអានី ។ ដោយឡែកនៅអូស្ត្រាលី ការផលិតស្មើនឹង២០%នៃផលិតផលអំហ្វេតាមីន ដែលចាប់បានក្នុងអំឡុងឆ្នាំ១៩៨៩-១៩៩៩ ។ នៅអាស៊ី ក៏មានរបាយការណ៍អំពីការចាប់អាស៊ីដហ្វេនីលអាសេទិច(Phenyl-Acetic) ដែលអាចយកទៅប្រើប្រាស់ក្នុងការផលិតអំហ្វេតាមីន និងមេតំហ្វេតាមីនផងដែរ ។

អ៊ិកស្តាស៊ី(Ecstasy) ក៏ត្រូវបានគេរាយការណ៍ថាមានការផលិតនៅ អឺរ៉ុប អាមេរិកខាងជើង និងអូស្ត្រាលី ។ ប៉ុន្មានឆ្នាំថ្មីៗនេះ ការចរាចរបានកើនឡើងជាពិសេសនៅទ្វីបអាមេរិក

អាស៊ីអាគ្នេយ៍ អាហ្វ្រិកខាងត្បូង និងមជ្ឈឹមបូព៌ា។ រីឯសារធាតុគីមីផ្សំរបស់អ៊ិកស្តាស៊ី ត្រូវបានគេនាំមកពីអឺរ៉ុប អាមេរិកខាងជើង និងអាស៊ីក្នុងអំឡុងប៉ុន្មានឆ្នាំថ្មីៗនេះ។

៣.២. ស្ថានភាពគ្រឿងញៀនក្នុងប្រទេស[7]

ប្រទេសកម្ពុជា ជាប្រទេសដែលទទួលរងនូវការហូរចូលនៃថ្នាំញៀនខុសច្បាប់គួរអោយព្រួយបារម្ភ ដោយសារ កម្ពុជាជាប្រទេសដែលមានប្រព័ន្ធច្បាប់មិនទាន់មានភាពរឹងមាំ ធនធានមនុស្សនៅមានកំរិតទាប និងភាពក្រីក្រជាទូទៅរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ។ ទីតាំងភូមិសាស្ត្រកម្ពុជាស្ថិតនៅជិតតំបន់ត្រីកោណមាសដែលជាចំណែកមួយធ្វើឱ្យកម្ពុជាក្លាយទៅជាតំបន់ ចរាចរ ឆ្លងកាត់ ជួញដូរ និងប្រើប្រាស់គ្រឿងញៀនខុសច្បាប់គួរឱ្យកត់សំគាល់។

៣.៣. ការផលិត និងការដាំដុះគ្រឿងញៀនខុសច្បាប់

៣.៣.ក. កញ្ឆា

កន្លងមក កញ្ឆាត្រូវបានលួចដាំនៅបណ្តាខេត្តតាមដងទន្លេមេគង្គ តាមតំបន់ព្រៃភ្នំដាច់ស្រយាល និងតាមព្រំដែនដូចជា ក្រុងព្រះសីហនុ ខេត្តកោះកុង បាត់ដំបង បន្ទាយមានជ័យ សៀមរាប កំពង់ចាម ក្រចេះ កំពត កណ្តាល តាកែវ និងកំពង់ស្ពឺ ។ល។

បន្ទាប់ពីមានវិធានការណ៍យ៉ាងតឹងរឹងពីរាជរដ្ឋាភិបាល ជាពិសេសបន្ទាប់ពីសម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រី និងឯកឧត្តមឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រីប្រធានអាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធប្រឆាំងគ្រឿងញៀនដឹកនាំយុទ្ធនាការបំផ្លាញដំណាំកញ្ឆាក្នុងទ្រង់ទ្រាយធំនៅខេត្តកំពត និងនៅក្នុងខេត្តកំពង់ចាមនាឆ្នាំ២០០១(សរុបប្រមាណជាង៦០ហិកតា) យើងពិនិត្យឃើញសកម្មភាពដាំដុះដំណាំកញ្ឆាមានការថយចុះជាអតិបរមា។

៣.៣.ខ. គ្រឿងញៀនសំយោគ

មានសញ្ញាជាច្រើនដែលធ្វើអោយគេសង្ស័យថា ឧក្រិដ្ឋជនអន្តរជាតិមានបំណងបង្វែរសកម្មភាពទៅរកការផលិតថ្នាំញៀនសំយោគក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ជាពិសេសមេតំហ្វេតាមីន។ ក្រៅពីរកឃើញម៉ាស៊ីនផលិត ATS ទ្រង់ទ្រាយធំមួយកន្លែងនៅក្នុងខេត្តកោះកុង(១៦/១១/២០០២) ដែលគ្មានសកម្មភាពយូរឆ្នាំមកហើយនោះ មានតែពុម្ពសង្កត់គ្រាប់ថ្នាំដោយដៃអាចចល័តបានចំនួន៧គ្រឿងប៉ុណ្ណោះដែលសមត្ថកិច្ចចាប់បាន។ មានពត៌មានឱ្យដឹងថាក្រុមឧក្រិដ្ឋជនអន្តរជាតិបានប្តូរទីតាំងផលិតប្រមាណជាង ៤០កន្លែងពីតំបន់ព្រំដែន កម្ពុជា-ថៃ ទៅតំបន់ព្រំដែន ថៃ-ឡាវវិញ ប៉ុន្តែក៏មានសញ្ញាសង្ស័យថានៅតែមានការផលិតតាមតំបន់ព្រំដែនកម្ពុជា-ថៃនៅឡើយ។

---

[7] ដកស្រង់ចេញពីរបាយការណ៍ សិក្ខាសាលាជាតិ ០៥-០៦ ឧសភា ២០០៣ និង របាយការណ៍ កិច្ចប្រជុំបូកសរុប លទ្ធផលការងារត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀនឆ្នាំ២០០៣ និង ទិសដៅឆ្នាំ ២០០៤ របស់អាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធប្រឆាំងគ្រឿងញៀន

៣.៣.គ. ហេរ៉ូអ៊ីន

ក្រុមឧក្រិដ្ឋជនអន្តរជាតិបាននាំហេរ៉ូអ៊ីនឆ្លងកាត់មកកម្ពុជា ជាពិសេសមកពីតំបន់ត្រីកោណមាស រួចនាំចេញទៅ ប្រទេសទី៣ ដូចជា ប្រទេសអូស្ត្រាលី សឹង្ហបុរី តៃវ៉ាន់ ហុងកុង វៀតណាម ... តាមច្រកព្រលានយន្តហោះអន្តរជាតិភ្នំពេញ កំពង់ផែក្រុងព្រះសីហនុ និងតាមច្រកព្រំដែនគោកនានា ។ ជាទូទៅ ប្រទេសកម្ពុជាពុំមានលទ្ធភាពក្នុងការផលិតហេរ៉ូអ៊ីនទេ ។

៣.៣.ឃ. សារធាតុគីមីផ្សំ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាមិនមានផលិតសារធាតុគីមីផ្សំទេ ប៉ុន្តែស្ថាប័នមានសមត្ថកិច្ចបានអនុញ្ញាតឱ្យមានការនាំចូលដោយស្របច្បាប់នូវសារធាតុគីមីផ្សំមួយចំនួនដូចជា អាស៊ីដអាសេទិក-ក្លាស់ស្យាល់ អាស៊ីដក្លរីឌ្រិក អាស៊ីដស៊ុលផួរិក អេទីលអេទែរ អាសេតោន តូលុយអែន ។ល។ និង ។ល ។ក្នុងមួយឆ្នាំៗមានចំនួនរាប់ពាន់តោនដើម្បីបំរើឱ្យវិស័យឧស្សាហកម្ម ។ ជាមួយនឹងបរិមាណនាំចូលដ៏សន្ធឹកសន្ធាប់នេះ អាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធប្រឆាំងគ្រឿងញៀនមានការព្រួយបារម្ភចំពោះលទ្ធភាពនៃការលួចបង្វែរសារធាតុទាំងនោះទៅទីផ្សារងងឹតដើម្បីផលិតគ្រឿងញៀនខុសច្បាប់ ។

៣.៤. ការចរាចរគ្រឿងញៀន

៣.៤.ក.ហេរ៉ូអ៊ីន

ការចរាចរហេរ៉ូអ៊ីនត្រូវបានគេចាប់អារម្មណ៍ជាសំខាន់គឺនៅតំបន់ប៉ែកខាងជើង និងខាងកើតនៃប្រទេសកម្ពុជា ជាពិសេសខេត្តស្ទឹងត្រែង ។ គេពុំអាចគណនាបានពីបរិមាណនៃហេរ៉ូហ៊ីនដែលនាំចូលឆ្លងកាត់មកកម្ពុជា តែគេអាចដឹងតាមរយៈការចាប់និងរឹបអូសនៅក្នុងប្រទេស និងតាមបណ្តាប្រទេសផ្សេងៗដូចជា នៅទីក្រុងស៊ីដនីប្រទេសអូស្ត្រាលី ខេត្តតៃនិញប្រទេសវៀតណាម និងហុងកុងប្រទេសចិន ដែលបានរាយការណ៍ថាបានរត់ពន្ធឆ្លងកាត់ប្រទេសកម្ពុជាតាមរូបភាពដាក់បង្កប់ក្នុងកុងទឺន័រទំនិញ តាមរថយន្ត តាមកប៉ាល់ តាមយន្តហោះ និងតាមកញ្ចប់សំបុត្រផ្ញើតាមប្រៃសណីយ៍ ។

៣.៤.ខ.គ្រឿងញៀនសំយោគ

ក្នុងកំឡុងឆ្នាំ២០០៣ ទោះបីមានការត្រួតពិនិត្យយ៉ាងម៉ត់ចត់ពីមន្ត្រីអនុវត្តច្បាប់ ខេត្តស្ទឹងត្រែងនៅតែជាចំនុចក្តៅចំពោះការចរាចរមេតំហ្វេតាមីន មកពីតំបន់ត្រីកោណមាសមកក្នុងប្រទេសកម្ពុជាសំរាប់ប្រើប្រាស់ និងនាំចេញទៅក្រៅប្រទេស ។ ផ្អែកតាមតួលេខបង្ក្រាបដោយមន្ត្រីអនុវត្តច្បាប់បានបង្ហាញថាបណ្តាខេត្តភាគពាយ័ព្យជាប់នឹងប្រទេសថៃ និងបណ្តាខេត្តភាគឦសានជាប់ព្រំប្រទល់ប្រទេសឡាវ គឺជាច្រកដ៏សំខាន់នៃការចរាចរមេតំហ្វេតាមីនចូលមកនិងឆ្លងកាត់ប្រទេសកម្ពុជាដែលបរិមាណនៃការលួចនាំចូលនេះមានការកើនឡើងជារៀងរាល់ឆ្នាំ ។

៣.៤.គ.កញ្ឆា

ភាគច្រើននៃការលួចដាំដំណាំកញ្ឆានៅកម្ពុជា គឺក្នុងគោលបំណងសំរាប់នាំចេញទៅក្រៅប្រទេសដូចជា ប្រទេសវៀតណាម ប្រទេសចិន ។ល ។ ប៉ុន្តែបច្ចុប្បន្នបរិមាណនៃការដាំដុះមានការថយចុះជាអតិបរមាក្រោយពីយុទ្ធនាការបំផ្លាញកញ្ឆានាឆ្នាំ២០០១មក ។

៣.៥. ការប្រើបំពានគ្រឿងញៀន និងឧក្រិដ្ឋកម្មទាក់ទងគ្រឿងញៀន

៣.៥.ក. ការប្រើបំពានគ្រឿងញៀន

ស្ថិតិបណ្តោះអាសន្នផ្តល់ដោយខេត្ត-ក្រុងឆ្នាំ២០០៣បានបង្ហាញថា អ្នកប្រើគ្រឿងញៀននៅទូទាំងប្រទេសមានចំនួន ៤.៣៨៧នាក់ ។ ចំនួននេះគ្រាន់តែជាតួលេខជាក់ស្តែងដែលបានរកឃើញប៉ុណ្ណោះ វាអាចនៅមានចំនួនច្រើនទៀតដែលគេរកមិនឃើញ ។ អ្នកជំនាញផ្នែកគ្រឿងញៀនបានអះអាងថាចំនួនពិតប្រាកដនៃអ្នកប្រើគ្រឿងញៀនអាចស្មើនឹងដប់ដងនៃករណីដែលគេបានរាយការណ៍ បានន័យថាស្មើនឹង ៤៣.៨៧០នាក់ ។ ប៉ុន្តែរបាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំ២០០០ នៃអង្គការUNODC បានបញ្ជាក់ថាអាត្រានៃអ្នកប្រើគ្រឿងញៀននៅក្នុងប្រទេសនីមួយៗមានកំរិតស្មើនឹង៣ទៅ៤ភាគរយនៃចំនួនប្រជាជននៅក្នុងប្រទេសនោះ ។ ប្រសិនបើផ្អែកលើអត្រានេះ ប្រទេសកម្ពុជាអាចមានអ្នកប្រើបំពានគ្រឿងញៀនប្រមាណជា៣៦០.០០០ ទៅ៤៨០.០០០នាក់ ។ បើតាមលទ្ធផលនៃការស្ទាបស្ទង់សាកល្បងជាលើកដំបូងលើការប្រើបំពានគ្រឿងញៀននៅទីក្រុងភ្នំពេញ ក្រុងព្រះសីហនុ និងខេត្តបាត់ដំបង ដែលធ្វើឡើងដោយអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ សហការជាមួយមជ្ឈមណ្ឌលរបស់អាមេរិកសំរាប់ត្រួតពិនិត្យនិងបង្ការជម្ងឺ (USCDC) និង UNODC ក្នុងចំណោមសិស្ស៣.៥០០នាក់ ដែលរៀននៅថ្នាក់ទី៩ដល់ថ្នាក់ទី១២ បានបង្ហាញថាមានសិស្សម្នាក់ក្នុងចំណោម៥នាក់បានសាកល្បងប្រើសារធាតុញៀន ។ ការប្រើបំពានគ្រឿងញៀនគ្រប់រូបភាពក្នុងនោះរួមមាន ការលេប ជក់ ហឺត ព្រមទាំងការចាក់បញ្ចូលតាមសរសៃឈាមកំពុងរីករាលដាលគួរឱ្យព្រួយបារម្ភ ។

ការប្រើប្រាស់ភាគច្រើនបានកើតឡើងក្នុងចំណោមយុវវ័យក្នុង និងក្រៅប្រព័ន្ធអប់រំ ។ អ្នកទាំងនោះអាចជាក្រុមយុវវ័យដែលឪពុកម្តាយមានជីវភាពធូរធារ ពលករលក់កំលាំងពលកម្ម កម្មកររោងចក្រសហគ្រាស អ្នករកស៊ី ផ្លូវភេទ ស្ត្រីបំរើនៅតាមក្លឹបកំសាន្ត និងសណ្ឋាគារ ។ល ។ បច្ចុប្បន្ននេះការប្រើបំពានគ្រឿងញៀនបានរាលដាលដល់ក្រុមយុវវ័យដែលឪពុកម្តាយមានជីវភាពក្រីក្រ និងក្រុមកុមារអនាថា ។ បញ្ហាដែលយើងកាន់តែព្រួយបារម្ភគឺការប្រើប្រាស់គ្រឿងញៀនតាមរបៀបចាក់បញ្ចូលតាមសរសៃឈាម និងការរួមភេទគ្មានសុវត្ថិភាពក្រោមឥទ្ធិពលនៃគ្រឿងញៀន ដែលជាហេតុជំរុញឱ្យមានការកើនឡើងនៃការចម្លងមេរោគហ៊ីវ/អេដស៍ និងជំងឺថ្មើម ។

៣.៥.ខ. បទល្មើសទាក់ទងនឹងគ្រឿងញៀន

តាមការសង្កេតបានបង្ហាញឱ្យឃើញថាការប្រើបំពានគ្រឿងញៀនបានជំរុញឱ្យមានការកើនឡើងនូវបទល្មើសនានាដូចជា អំពើឆក់ប្លន់ ឃាតកម្ម ការចាប់ជំរិត អំពើហឹង្សាក្នុងគ្រួសារ... ហើយនឹងកាន់តែមានចរិតឃោរឃៅជាងមុន ។

៣.៥.គ. ការសំអាតប្រាក់

បច្ចុប្បន្នធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ក្រសួងហិរញ្ញវត្ថុ ក្រសួងយុត្តិធម៌ និងក្រសួងមហាផ្ទៃ កំពុងសហការជាមួយជំនាញការអង្គការមូលនិធិរូបិយវត្ថុអន្តរជាតិ(IMF) ក្នុងការតាក់តែងសេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីការប្រឆាំងនឹងការសំអាតប្រាក់កខ្វក់ និងហិរញ្ញបទានភេរវកម្ម ដើម្បីដាក់ជូនរាជរដ្ឋាភិបាលពិនិត្យសំរេច ។

៤. សកម្មភាពត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀននៅកម្ពុជា

៤.១. រចនាសម្ព័ន្ធចាត់តាំងរបស់អាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធប្រឆាំងគ្រឿងញៀន[8]

ព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៩៩៥/៦៥ ចុះថ្ងៃទី០៧ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ១៩៩៥ បានចែងពីសមាសភាពរបស់អាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធប្រឆាំងគ្រឿងញៀនរួមមាន សហនាយករដ្ឋមន្ត្រីទាំងពីរជាប្រធាន រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ជាអនុប្រធាន និងរដ្ឋមន្ត្រីនៃក្រសួង១០ជាសមាជិក (យុត្តិធម៌ មហាផ្ទៃ ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី សុខាភិបាល ការពារជាតិ ការបរទេសនិងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ សេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ អប់រំយុវជននិងកីឡា សង្គមកិច្ចការងារ បណ្តុះបណ្តាល វិជ្ជាជីវៈនិងយុវនីតិសម្បទា និងធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា) ដែលមានអគ្គលេខាធិការដ្ឋានមួយឈ្មោះថា **អគ្គលេខាធិការដ្ឋានអាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធប្រឆាំងគ្រឿងញៀន** ដែលទទួលខុសត្រូវក្នុងការចាត់ឱ្យអនុវត្តគោលនយោបាយ និងធានាការសំរបសំរួលជាអចិន្ត្រៃយ៍នូវវិធានការរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ។

ក្រោយមកទៀតមានព្រះរាជក្រឹត្យមួយថ្មីទៀតលេខ ជស/រកត/០២០០/១០៨ ចុះថ្ងៃទី២២ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០០ ស្តីពីការផ្ទេរតំណែងប្រធានអាជ្ញាធរជាតិ ពីនាយករដ្ឋមន្ត្រី មកជូនឯកឧត្តម **ស ខេង** ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី និងជាសហរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃធ្វើជាប្រធានវិញ ។

៤.២. សកម្មភាពត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀន[9]

៤.២.ក. ដំណាំគ្រឿងញៀនកញ្ឆាៈ

- ឆ្នាំ២០០២ លទ្ធផលបំផ្លាញមានចំនួនជិត ១២ហិកតា ។
- ឆ្នាំ២០០៣ លទ្ធផលបំផ្លាញមានចំនួនជាង ៦ហិកតា ។

---

[8] យោងព្រះរាជក្រឹត្យចុះថ្ងៃទី ០៧ កញ្ញា ១៩៩៥ និង ព្រះរាជក្រឹត្យលេខ ជស/រកត/០២០០/១០៨ ចុះថ្ងៃទី ២២ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០០

[9] យោងរបាយការណ៍នៃកិច្ចប្រជុំបូកសរុប លទ្ធផលការងារត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀនឆ្នាំ ២០០៣

៤.២.ខ. គ្រឿងញៀនសំយោគៈ

- ឆ្នាំ២០០២ បង្រ្កាបករណី ATS ៧៧ករណីចាប់ជនល្មើស ២២៣នាក់ ដកហូត ATS ១៣៧.៦៦០គ្រាប់ ។
- ឆ្នាំ២០០៣ បង្រ្កាបករណី ATS ១៨៤ករណីចាប់ជនល្មើស ៣៤៩នាក់ ដកហូត ATS ២០៩.៥២៧គ្រាប់ ។

៤.២.គ. ហេរ៉ូអ៊ីនៈ

- ឆ្នាំ២០០២ បង្រ្កាបហេរ៉ូអ៊ីនបាន ១ករណី ចាប់ជនល្មើស ១នាក់ ដកហូតហេរ៉ូអ៊ីនចំនួន ១.៩០០ក្រាម ។
- ឆ្នាំ២០០៣ បង្រ្កាបហេរ៉ូអ៊ីនបាន ៦ករណី ចាប់ជនល្មើស ២៤នាក់ ដកហូតហេរ៉ូអ៊ីន ៤៦.២៧៤ ក្រាម ។

៤.៣. កិច្ចសហប្រតិបត្តិការរវាង អ.ជ.ប.គ.ញ និងសហគមន៍ផ្តល់ជំនួយ ស្ថាប័នអង្គការសហប្រជាជាតិ អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល និងផ្នែកឯកជននានា

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាកំពុងស្នើសុំសច្ចាប័នពីរដ្ឋសភា ក្នុងការចូលជាសមាជិកអនុសញ្ញាទាំងបីរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិពោលគឺអនុសញ្ញាទោលឆ្នាំ១៩៦១ស្តីពីគ្រឿងញៀន អនុសញ្ញាឆ្នាំ១៩៧១ស្តីពីសារធាតុប៉ះពាល់ប្រព័ន្ធសរសៃប្រសាទ និងអនុសញ្ញា១៩៨៨ស្តីពីការប្រឆាំងនឹងការចរាចរគ្រឿងញៀន និងសារធាតុប៉ះពាល់ប្រព័ន្ធសរសៃប្រសាទខុសច្បាប់ ។

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានចុះហត្ថលេខាលើអនុស្សារណៈនៃការយោគយល់គ្នា និងកិច្ចព្រមព្រៀងទ្វេភាគីជាមួយ ប្រទេសថៃ ឡាវ វៀតណាម និងសហព័ន្ធរុស្ស៊ី ស្តីពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការក្នុងការត្រួតពិនិត្យការចរាចរគ្រឿងញៀន និងសារធាតុប៉ះពាល់ប្រព័ន្ធសរសៃប្រសាទ សារធាតុគីមីផ្សំខុសច្បាប់ ។

ទន្ទឹមនោះយើងបានចូលជាសមាជិកនៃបណ្តាប្រទេសហត្ថលេខី MOU អនុតំបន់ (កម្ពុជា វៀតណាម ឡាវ ថៃ មីយ៉ាន់ម៉ា ចិន និងUNODC) និងមានកិច្ចប្រជុំប្រចាំឆ្នាំត្រីភាគី/ទ្វេភាគី កម្ពុជា វៀតណាម ឡាវ ស្តីពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀន និងកិច្ចប្រជុំថ្នាក់ខេត្តតាមបណ្តោយព្រំដែនកម្ពុជា ថៃ វៀតណាម ឡាវ ... ។

អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ មានដៃគូដ៏សំខាន់គឺ UNODC ។ ក្រៅពីនោះយើងបានធ្វើកិច្ចសហប្រតិបត្តិការយ៉ាងជិតស្និទជាមួយបណ្តាស្ថានទូតផ្សេងៗ អង្គការអន្តរជាតិ អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល និងផ្នែកឯកជននានា ដែលបំរើការងារលើវិស័យគ្រឿងញៀន ។

-ក្រសួងយុត្តិធម៌បានខិតខំបញ្ចប់ការធ្វើសេចក្តីព្រាងវិសោធនកម្មច្បាប់ត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀនដែលយើងសង្ឃឹមថានឹងក្លាយជាបទបញ្ញត្តិដ៏តឹងរ៉ឹង និងគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ ជួយដល់ស្ថាប័នតុលាការ ក្នុងការវិនិច្ឆ័យទោសចំពោះឧក្រិដ្ឋជនគ្រឿងញៀន ។

- ក្រសួងសុខាភិបាល បានរៀបចំអោយមានកន្លែងសំរាប់ផ្តល់ការពិគ្រោះយោបល់ និងផ្តល់ថ្នាំដល់អ្នកញៀនមួយកន្លែងចំណុះឱ្យផ្នែកជំងឺផ្លូវចិត្តនៅក្នុងមន្ទីរពេទ្យព្រះសីហនុ ។ ដោយឡែកមជ្ឈមណ្ឌល

ស្ដារនីតិសម្បទាចោមចៅ ដែលស្ថិតក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទាក៏បានទទួលក្មេងអនាថាមួយចំនួនដែលពាក់ពន្ធ័នឹងគ្រឿងញៀនផងដែរ។ ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហានេះអោយមានប្រសិទ្ធិភាព រាជរដ្ឋាភិបាលបានផ្ដល់គោលការណ៍បង្កើតមជ្ឈមណ្ឌលសំរាប់ព្យាបាលអ្នកញៀនមួយកន្លែងនៅទីក្រុងភ្នំពេញ។

- ក្រសួងអប់រំយុវជននិងកីឡាបានបញ្ចូលបញ្ហាគ្រឿងញៀនទៅក្នុងកម្មវិធីសិក្សាគ្រប់កំរិតចាប់តាំងពីថ្នាក់បឋមរហូតដល់ឧត្តមសិក្សា។

- អាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធប្រឆាំងគ្រឿងញៀន បានចុះអនុស្សារណៈនៃការយោគយល់គ្នាជាមួយអាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៏សំដៅទប់ស្កាត់ការរីករាលដាលនៃការចម្លងមេរោគហ៊ីវ/អេដស៍ តាមរយៈការប្រើប្រាស់គ្រឿងញៀនដោយប្រើម្ជុលចាក់បញ្ចូលតាមសរសៃឈាម និងការរួមភេទដែលមិនធានាសុវត្ថិភាពក្រោមឥទ្ធិពលនៃគ្រឿងញៀន។

- អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ បានបង្កើត "មជ្ឈមណ្ឌលគ្រប់គ្រងពតិមាន" ដើម្បីមានលទ្ធភាពប្រមូល និងវិភាគពតិមានទាំងឡាយពាក់ព័ន្ធនឹងគ្រឿងញៀន។ មជ្ឈមណ្ឌលនេះក៏ត្រូវបានតភ្ជាប់ជាមួយការិយាល័យ UNODC ប្រចាំតំបន់ដើម្បីផ្លាស់ប្ដូរ និងផ្សព្វផ្សាយពតិមានចាំបាច់នានាជាមួយតំបន់តាមរយៈវែបសាយ (Web-Site)។

- សហការជាមួយUNODC ក្នុងការប្រមូលទិន្នន័យអ្នកប្រើបំពានគ្រឿងញៀនដែលជំហានដំបូងយើងបានរៀបចំចាត់តាំងមន្ត្រីទំនាក់ទំនងនៅតាមបណ្ដាខេត្ត-ក្រុងសំខាន់ៗចំនួន៩ គឺក្រុងភ្នំពេញ ក្រុងប៉ៃលិន ក្រុងព្រះសីហនុ ខេត្តកោះកុង បាត់ដំបង បន្ទាយមានជ័យ កំពង់ចាម កណ្ដាល និងសៀមរាប ហើយខាងមុខនេះយើងនឹងឈានទៅធ្វើនៅគ្រប់ខេត្ត-ក្រុងទូទាំងប្រទេស។

- ដោយមានកិច្ចសហការពី UNODC អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ បានបង្កើតការិយាល័យបណ្ដុះបណ្ដាលមន្ត្រីអនុវត្តច្បាប់ដោយយកកុំព្យូទ័រជាមូលដ្ឋាន (CBT)បានចំនួន៥កន្លែងនៅអគ្គលេខាធិការដ្ឋានអាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធប្រឆាំងគ្រឿងញៀន នៅក្រុងព្រះសីហនុ ខេត្តបាត់ដំបង ខេត្តសៀមរាប និងទីចាត់ការគយនិងរដ្ឋាករ។ បន្ថែមលើនេះយើងបានបង្កើតការិយាល័យទំនាក់ទំនងព្រំដែន (BLO) នៅច្រកទ្វារព្រំដែនអន្តរជាតិសំខាន់ៗចំនួន៦ គឺច្រកចាំយាមក្នុងខេត្តកោះកុង ច្រកប៉ោយប៉ែតក្នុងខេត្តបន្ទាយមានជ័យ ច្រកដូងក្រឡក្នុងខេត្តស្ទឹងត្រែង ច្រកបាវិតក្នុងខេត្តស្វាយរៀង ច្រកទ្វារក្អមសំណខេត្តកណ្ដាល និងច្រកទ្វារទ្វេភាគីជ្រៃធំខេត្តព្រៃវែង។

៤.៤. ការវាយតំលៃលើសកម្មភាពត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀនលទ្ធផលដែលទទួលបាន និងការខ្វះខាត

អនុវត្តតាមយុទ្ធសាស្ត្ររបស់រាជរដ្ឋាភិបាល អាជ្ញាធរដែនដីគ្រប់ខេត្ត-ក្រុង រដ្ឋអំណាចមូលដ្ឋានគ្រប់

លំដាប់ថ្នាក់ និងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធនានាបានខិតខំបំពេញនូវភារកិច្ចជំនាញរបស់ខ្លួនក្នុងការបង្ក្រាបករណីផលិតនិងចរាចរគ្រឿងញៀនទទួលបានលទ្ធផលគួរឱ្យកោតសរសើរ ។ប៉ុន្តែការយល់ដឹងរបស់មន្ត្រីនៅមានកំរិត អាស្រ័យហេតុនេះទាមទារឱ្យមានការបណ្តុះបណ្តាលផ្នែកបច្ចេកទេសជំនាញ បំពាក់សំភារៈឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់ និងរៀបចំរចនាសម្ព័ន្ធ អ.ជ.ប.គ.ញ ឱ្យមានភាពរលូន ។

ចំពោះដំណាំកញ្ឆាយើងជឿជាក់ថា ក្រុមឧក្រិដ្ឋជនពិតជានៅបន្តព្យាយាមអូសទាញប្រជាកសិករខ្មែរយើងឱ្យធ្វើការដាំដុះតាមរយៈការផ្តល់ទុន គ្រាប់ពូជ ហើយប្រមូលទិញវិញក្នុងតំលៃមួយដែលមានប្រៀបជាងដំណាំស្របច្បាប់នានា ។ ភាពអសកម្មទាំងនេះកើតឡើង គឺអាស្រ័យដោយកត្តាជីវភាព ការប្រព្រឹត្តិដោយមានចេតនាលាក់បំបាំងពីអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច និងមួយផ្នែកទៀតដោយមិនទាន់យល់ដឹងថា កញ្ឆាជាដំណាំគ្រឿងញៀនខុសច្បាប់ ។ ហេតុនេះ ទាមទារអោយមានវិធានការអប់រំអោយបានទូលំទូលាយ និងអនុវត្តច្បាប់អោយបានតឹងរ៉ឹង ។

ការផលិត ការចរាចរ ការជួញដូរគ្រឿងញៀន ជាពិសេសគ្រឿងញៀនប្រភេទ ATS មានលក្ខណៈស្មុគ្រស្មាញជាងគេដែលកំពុងត្រូវបានគេចោទប្រកាន់ថាបានផលិតនិងនាំចេញពីកម្ពុជា ។ទោះបីពុំមានភស្តុតាងគ្រប់គ្រាន់ដែលអាចបញ្ជាក់ថាមានការផលិតទ្រង់ទ្រាយធំដែលអាចឈានទៅធ្វើការនាំចេញបាន ប៉ុន្តែក៏មានសញ្ញាជាច្រើនដែលធ្វើអោយយើងមានការព្រួយបារម្ភ ។

អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ ជឿជាក់ថាស្ថិតិបណ្តោះអាសន្ននៃអ្នកប្រើបំពានគ្រឿងញៀនដែលបានរាយការណ៍ដោយគណៈកម្មាធិការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀនខេត្ត-ក្រុងពិតជាមានភាពចន្លោះខ្វះខាត និងទាមទារនូវការធ្វើស្ថិតិមានលក្ខណៈវិទ្យាសាស្ត្រ និងការព្យាបាលជាបន្ទាន់ ។

ផ្អែកលើសភាពការណ៍ទាំងនេះ យើងអាចសន្និដ្ឋានថាបញ្ហាគ្រឿងញៀនកំពុងក្លាយជាសញ្ញាអាសន្នសំរាប់យើងទាំងអស់គ្នាដែលទាមទារអោយមានការដោះស្រាយរួមគ្នាយ៉ាងហ្មឹងម៉ាត់ និងទទួលខុសត្រូវខ្ពស់ ។ ការធ្វេសប្រហែស និងបណ្តែតបណ្តោយក្នុងការទប់ស្កាត់ ការបង្ក្រាប ការផ្តន្ទាទោស វានឹងអាចបណ្តាលអោយកម្ពុជាក្លាយជាកន្លែងដែលឧក្រិដ្ឋជនគ្រឿងញៀនបង្កើនសកម្មភាពខុសច្បាប់នានា ក្នុងពេលដែលពួកគេកំពុងទទួលរងនូវការគៀបសង្កត់យ៉ាងតឹងរ៉ឹងពីបណ្តាប្រទេសជិតខាង ។

ជំពូក ២

គោលការណ៍

យុទ្ធសាស្ត្រ និងទិសដៅ

ជំពូក II

គោលការណ៍ យុទ្ធសាស្ត្រ និង ទិសដៅ

១. គោលការណ៍

ការរៀបចំផែនការស្តីពីការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀននេះ ត្រូវបានពិចារណាតាមគោលការណ៍ដូចខាងក្រោម :

- លក្ខណៈពហុវិស័យ និងភាពទូលំទូលាយគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ
- ការចូលរួមពីសំណាក់សហគមន៍ និងក្រុមគ្រួសារ
- គោរពសិទ្ធិមនុស្ស

២. យុទ្ធសាស្ត្រ

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា អនុម័តយុទ្ធសាស្ត្រក្នុងការប្រយុទ្ធប្រឆាំងគ្រឿងញៀន ដូចខាងក្រោម:

- ការកាត់បន្ថយនិងឈានទៅលប់បំបាត់ទាំងស្រុងនូវតម្រូវការគ្រឿងញៀន
- ការកាត់បន្ថយនិងឈានទៅលប់បំបាត់ទាំងស្រុងនូវការផ្គត់ផ្គង់គ្រឿងញៀន
- ការអនុវត្តន៍ច្បាប់គ្រឿងញៀន
- ការកាត់បន្ថយគ្រោះថ្នាក់ដែលបណ្តាលមកពីការប្រើបំពានគ្រឿងញៀន
- ការពង្រឹងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ

៣. ទិសដៅយូរអង្វែង

ដើម្បីអោយព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាក្លាយជាសង្គមមួយដែលគ្មានគ្រឿងញៀននៅក្នុងតំបន់ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានអនុម័តយកទិសដៅយូរអង្វែងដូចខាងក្រោមនេះ :

- ការលុបបំបាត់ការប្រើបំពានគ្រឿងញៀន
- ការលុបបំបាត់ការចរាចរ និងការផលិត គ្រឿងញៀន
- ការលុបបំបាត់ដំណាំគ្រឿងញៀន
- ការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមីផ្សំ
- ការពង្រឹងប្រព័ន្ធច្បាប់ឱ្យមានប្រសិទ្ធិភាព

៤. ទិសដៅចំពោះមុខ

៤.១. ការពង្រឹងរចនាសម្ព័ន្ធរបស់ អ.ជ.ប.គ.ញ និងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធនានា

៤.១.ក. ពង្រឹងសមត្ថភាព អ.ជ.ប.គ.ញ និងអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ រួមទាំងគណៈកម្មការត្រួត

ពិនិត្យគ្រឿងញៀនខេត្ត-ក្រុងចាប់ពីថ្នាក់ខេត្ត-ក្រុងដល់ស្រុក-ខ័ណ្ឌ។ ជាមួយនេះដែរក្រុមការងារអន្តរក្រសួងត្រួតពិនិត្យសារធាតុគីមីផ្សំគ្រឿងញៀន និងក្រុមការងាររបស់អាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធ-ប្រឆាំងគ្រឿងញៀននឹងត្រូវពង្រឹងបន្ថែមទៀត ដើម្បីអោយក្រុមការងារនេះអាចបំពេញភារកិច្ចបានល្អប្រសើរ។

៤.១.ខ. បង្កើត និងដាក់អោយដំណើរការនូវក្រុមការងារផ្សេងៗទៀត ដូចជា ក្រុមការងារអប់រំ និងបង្ការការពារ ការប្រើបំពានគ្រឿងញៀន និងក្រុមការងារតាមដានការអនុវត្តន៍ច្បាប់គ្រឿងញៀន។

៤.១.គ. ពង្រឹងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ។

៤.២. ការកាត់បន្ថយតំរូវការគ្រឿងញៀន

៤.២.ក. លើកកំពស់ការយល់ដឹងជាសាធារណៈអំពីគ្រឿងញៀន និងផលប៉ះពាល់នៃគ្រឿងញៀននៅក្នុងសង្គម។

៤.២.ខ. ជំរុញ និងលើកទឹកចិត្តឱ្យមានការចូលរួមពីផ្នែកឯកជន អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល និងសាសនាក្នុងការប្រយុទ្ធប្រឆាំងគ្រឿងញៀន។

៤.២.គ. ដាក់បញ្ចូលបន្ថែមអំពីបញ្ហាគ្រឿងញៀន និងការរីករាលដាលជំងឺអេដស៍ដែលបណ្តាលមកពីការប្រើប្រាស់គ្រឿងញៀនទៅក្នុងកម្មវិធីសិក្សាជាតិនៅគ្រប់កំរិតសិក្សាទាំងក្នុង និងក្រៅប្រព័ន្ធដោយរាប់បញ្ចូលទាំងការបណ្តុះបណ្តាលគ្រូបង្គោលផងដែរ។

៤.២.ឃ. ត្រួតពិនិត្យ តាមដាន និងវាយតំលៃជាប្រចាំនូវសកម្មភាពអប់រំ និងបង្ការទប់ស្កាត់ការប្រើបំពានគ្រឿងញៀន។

៤.២.ង. ផ្លាស់ប្តូរពត៌មាន និងបទពិសោធន៍ស្តីពីសកម្មភាពត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀនជាមួយដៃគូពាក់ព័ន្ធ ។

៤.២.ច. ធានាផ្តល់នូវសុខភាព ការអប់រំ និងដំណោះស្រាយទូលំទូលាយស្របតាមលក្ខណៈច្បាប់ចំពោះអ្នកប្រើបំពានគ្រឿងញៀន ដើម្បីកាត់បន្ថយនូវតំរូវការ និងទប់ស្កាត់ការរីករាលដាលនៃជំងឺហ៊ីវ/អេដស៍ដែលបណ្តាលមកពីការប្រើប្រាស់គ្រឿងញៀនខុសច្បាប់។

៤.៣. ការកាត់បន្ថយដំណាំគ្រឿងញៀនខុសច្បាប់

៤.៣.ក. កសាងផែនការអភិវឌ្ឍន៍ការដាំដំណាំជំនួសដ៏មានប្រសិទ្ធិភាពមួយ ដើម្បីជំនួសដំណាំគ្រឿងញៀនខុសច្បាប់។

៤.៣.ខ. បង្កើនយុទ្ធនាការឃោសនាប្រឆាំងនឹងការដាំដុះដំណាំគ្រឿងញៀនខុសច្បាប់។

៤.៣.គ. លើកកំពស់ការយល់ដឹងជាសាធារណៈអំពីច្បាប់ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀន (ការដាំដុះដំណាំ

គ្រឿងញៀនខុសច្បាប់) ។

៤.៣.ឃ.សហការជាមួយបណ្តាប្រទេសជិតខាងក្នុងតំបន់ និងរៀនសូត្រអំពីបទពិសោធន៍ល្អៗទាក់ទងទៅនឹងការដាំដំណាំជំនួសស្របតាមស្ថានភាពភូមិសាស្ត្រប្រទេសកម្ពុជា ។

៤.៤. ការត្រួតពិនិត្យ ការផលិត និងការចរាចរគ្រឿងញៀនខុសច្បាប់

៤.៤.ក. បង្កើនកិច្ចសហប្រតិបត្តិការរវាងអគ្គលេខាធិការដ្ឋាននៃ អ.ជ.ប.គ.ញ ជាមួយស្ថាប័ននានាដែលពាក់-ព័ន្ធរួមមាននគរបាលជាតិ កងរាជអាវុធហត្ថជាតិ អង្គភាពគយនិងរដ្ឋាករ អង្គភាព កាំកុងត្រូល ។ល។ និងអាជ្ញាធរដែនដីគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ ។

៤.៤.ខ. បន្តប្រើប្រាស់យន្តការបណ្តុះបណ្តាលតាមកុំព្យូទ័រ(CBT) ដើម្បីពង្រឹងសមត្ថភាពមន្ត្រីអនុវត្តច្បាប់នៃអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ នគរបាលជាតិ កងរាជអាវុធហត្ថជាតិ គយ កាំកុងត្រូល និងអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចគ្រប់ជាន់ថ្នាក់ ។ ការបណ្តុះបណ្តាលផ្សេងៗទៀតនឹងត្រូវធ្វើទៅតាមមធ្យោបាយសមស្របនានា ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងសភាពការណ៍វិវត្តន៍នៃបទល្មើសគ្រឿងញៀន ។

៤.៤.គ. ពង្រឹងការិយាល័យទំនាក់ទំនងច្រកទ្វារព្រំដែន(BLO) ដោយសហការជាមួយបណ្តាប្រទេសជិតខាង និងឈានទៅបង្កើតបន្ថែមនៅតាមចំនុចសំខាន់ៗជាយុទ្ធសាស្ត្រដូចជាកំពង់ផែនិងព្រលានយន្តហោះ ។

៤.៤.ឃ. បង្កើនការត្រួតពិនិត្យសារធាតុគីមីផ្សំគ្រឿងញៀន និងសារធាតុប៉ះពាល់ប្រព័ន្ធសរសៃប្រសាទ(សារ-ធាតុវិកលវិទ្យា) ។

៤.៤.ង. លើកកំពស់សមត្ថភាពមន្ត្រីជំនាញរបស់មន្ទីរពិសោធន៍នៃអគ្គលេខាធិការដ្ឋានអ.ជ.ប.គ.ញ តាមរយៈការបណ្តុះបណ្តាលជំនាញ និងបំពាក់សំភារៈចាំបាច់សំរាប់ដំណើរការ ។

៤.៤.ច. បំផុសឱ្យមានការចូលរួមពីសាធារណជនក្នុងការផ្តល់ពត៌មានពាក់ព័ន្ធនឹងការផលិត ការចរាចរ ការជួញដូរ និងការប្រើបំពានគ្រឿងញៀនខុសច្បាប់ដោយមានការលើកទឹកចិត្ត ។

៤.៤.ឆ. លើកកំពស់សមត្ថភាពបំពេញការងារដល់អង្គភាពអនុវត្តច្បាប់តាមរយៈការផ្តល់សំភារៈបច្ចេកទេស និងការផ្តល់រង្វាន់លើកទឹកចិត្ត ។

៤.៤.ជ. បង្កើនកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយបណ្តាប្រទេសជិតខាងក្នុងការទប់ស្កាត់ការហូរចូលគ្រឿងញៀន ។

៤.៥. ការងារនីតិកម្ម

៤.៥.ក. បន្តជំរុញការផ្តល់សច្ចាប័នក្នុងការសុំចូលជាសមាជិកអនុសញ្ញាគ្រឿងញៀនអន្តរជាតិទាំងបីឆ្នាំ១៩៦១ ឆ្នាំ ១៩៧១, និងឆ្នាំ ១៩៨៨ ។

៤.៥.ខ. បន្តជំរុញ និងធ្វើអោយបានសំរេចនូវវិសោធនកម្មច្បាប់ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀន អនុក្រឹត្យ និងប្រកាសដូចខាងក្រោម :

១. អនុក្រឹត្យស្តីពីការបង្កើតគណៈកម្មការប្រឆាំងការសំអាតប្រាក់ដែលបានមកពីជំនួញគ្រឿងញៀន ដែលជាសមត្ថកិច្ចធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ។

២. អនុក្រឹត្យស្តីពីការរឹបអូសទ្រព្យដែលបានមកពីជំនួញគ្រឿងញៀន និងការបង្កើតមូលនិធិជាតិសំរាប់ប្រយុទ្ធប្រឆាំងគ្រឿងញៀនដែលជាសមត្ថកិច្ច ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ។

៣. អនុក្រឹត្យស្តីពីការជួយគ្នាទៅវិញទៅមកខាងតុលាការ ដែលជាសមត្ថកិច្ចក្រសួងយុត្តិធម៌។

៤. ប្រកាសស្តីពីការប្រគល់ដោយមានការឃ្លាំមើលដែលជាសមត្ថកិច្ចក្រសួងយុត្តិធម៌។

៤.៥.គ. រៀបចំអនុក្រឹត្យ និងបទបញ្ញត្តិនានា ដើម្បីអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀនអោយមានប្រសិទ្ធិភាព។

៤.៥.ឃ. ជំរុញការអនុវត្តន៍ច្បាប់ត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀនបច្ចុប្បន្ននេះឱ្យមានប្រសិទ្ធិភាព។

៤.៦. ការព្យាបាល ស្តារនីតិសម្បទា និងសមាហរណកម្ម

៤.៦.ក. រៀបចំគោលនយោបាយស្តីពីការព្យាបាល ស្តារនីតិសម្បទា និងសមាហរណកម្ម ដើម្បីដាក់ជូនរាជរដ្ឋាភិបាលពិនិត្យ និងសម្រេច។

៤.៦.ខ. រៀបចំមជ្ឈមណ្ឌលព្យាបាល ស្តារនីតិសម្បទា នៅភ្នំពេញនិងបណ្តាខេត្តមួយចំនួនដែលមានអ្នកញៀនគ្រឿងញៀនច្រើន។

៤.៦.គ. បង្កើតក្រុមពិគ្រោះយោបល់សំរាប់តាមដានអ្នកជំងឺនៅតាមសហគមន៍ និងគ្រួសារ ។

៤.៦.ឃ. លើកទឹកចិត្តឱ្យមានការចូលរួមពីសហគមន៍ ក្រុមគ្រួសារ អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល សាសនា និងអ្នកធ្លាប់ប្រើគ្រឿងញៀនក្នុងការអនុវត្តន៍កម្មវិធីព្យាបាល ស្តារនីតិសម្បទា និងសមាហរណកម្មអ្នកប្រើគ្រឿងញៀនទៅក្នុងសង្គម។

ជំពូក ៣

កម្មវិធីសកម្មភាព

គ្រូគពិនិត្យគ្រឿងញៀន

ជំពូក III

កម្មវិធីសកម្មភាពត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀន

១. ការពង្រឹងរចនាសម្ព័ន្ធ អ.ជ.ប.គ.ញ និងបណ្តាស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ

១.១.ការពង្រឹងរចនាសម្ព័ន្ធ អ.ជ.ប.គ.ញ

១.១.ក. អាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធប្រឆាំងគ្រឿងញៀនពង្រឹងសមត្ថភាពមន្ត្រីរបស់អគ្គលេខាធិការដ្ឋានអ.ជ.ប.គ.ញ និងក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីអោយមានសមត្ថភាពពេញលេញក្នុងការអនុវត្តន៍ការងារ តាមតួនាទី និងភារកិច្ច ។

១.១.ខ. បង្កើតមជ្ឈមណ្ឌលពតិមានគ្រឿងញៀននៅក្នុងរចនាសម្ព័ន្ធរបស់អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ ។

១.១.គ. រៀបចំអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ ទៅជាស្ថាប័នមួយដែលមានស្វ័យភាពរដ្ឋបាលនិងហិរញ្ញវត្ថុ

១.១.ឃ.ក្រសួងនិងស្ថាប័ន ដែលជាសមាជិកនៃអាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធប្រឆាំងគ្រឿងញៀនត្រូវមានអង្គភាពមួយសំរាប់ធ្វើការងារត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀនតាមតួនាទី និងភារកិច្ចរបស់ខ្លួន ។

១.១.ង. ការិយាល័យអង្គការសហប្រជាជាតិទទួលបន្ទុកគ្រឿងញៀន និងឧក្រិដ្ឋកម្ម(**UNODC)** គឺជាដៃគូដ៏មានសារៈសំខាន់ រួមជាមួយអង្គការ និងសហគមន៍អន្តរជាតិផ្សេងៗទៀត ដើម្បីជំរុញគំរោងផែនការនេះអោយដំណើរការប្រកបដោយប្រសិទ្ធិភាព ។

១.១.ច. អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ ត្រូវពង្រឹងគណៈកម្មការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀនខេត្ត-ក្រុងតាមរយៈការធ្វើអោយដំណើរការប្រកបដោយប្រសិទ្ធិភាពនូវលេខាធិការដ្ឋាន និងឈានទៅបង្កើតគណៈកម្មការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀនស្រុក-ខ័ណ្ឌ ។ គណៈកម្មការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀនខេត្ត-ក្រុងត្រូវមានកញ្ចប់ថវិកាសំរាប់ដំណើរការ ការងាររបស់ខ្លួនយោងតាមសេចក្តីសំរេចរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលលេខ ០៩សសរ ចុះថ្ងៃទី២៩ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០៤ ។

១.១.ឆ. អគ្គលេខាធិការដ្ឋានត្រូវមានអង្គភាពមួយសំរាប់តាមដានការងាររបស់គណៈកម្មការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀនខេត្ត-ក្រុង ។

១.១.ជ. អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ ត្រូវពង្រឹងក្រុមការងារអន្តរក្រសួងដែលមានស្រាប់តាមរយៈការពង្រឹងយន្តការការងារ និងការបណ្តុះបណ្តាល ។ ជាមួយគ្នានេះដែរ ក្រុមការងាររបស់ អ.ជ.ប.គ.ញ ក៏នឹងត្រូវរៀបចំអោយមានតួនាទីភារកិច្ចនិងបែបបទការងារដើម្បីដំណើរការអោយមានប្រសិទ្ធិភាព

១.១.ឈ.អាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធប្រឆាំងគ្រឿងញៀនត្រូវស្នើសុំថវិកាពីរាជរដ្ឋាភិបាលសំរាប់សាងសង់អាគារធ្វើការបន្ថែមទៀត ដើម្បីអោយសមស្របតាមការកើនឡើងនៃទំហំការងាររបស់អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន។

១.២.ក្រុមការងារផ្សេងៗទៀតដែលមានសារៈសំខាន់ដល់ដំណើរការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀន ក៏នឹងត្រូវបង្កើតទៅតាមលំនាំដូចក្រុមការងារដែលមានស្រាប់ ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងការវិវត្តន៍នៃសភាពការណ៍។ ក្រុមការងារទាំងនោះរួមមានដូចជា ក្រុមការងារអប់រំបង្ការទប់ស្កាត់ការប្រើបំពានគ្រឿងញៀន ក្រុមការងារព្យាបាល និងក្រុមការងារតាមដានការអនុវត្តន៍ច្បាប់គ្រឿងញៀន ។ល។

១.៣.អ.ជ.ប.គ.ញ ខិតខំប្រឹងប្រែងដើម្បីពង្រឹងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយសហគមន៍ផ្តល់ជំនួយទាំងអស់ទាំងក្នុងរូបភាពទ្វេភាគី និងពហុភាគីដោយមានការចូលរួមឧបត្ថម្ភពី UNODC។

២. ការកាត់បន្ថយតំរូវការគ្រឿងញៀន

២.១. ការលើកកំពស់ការយល់ដឹងជាសាធារណៈអំពីគ្រឿងញៀន និងផលប៉ះពាល់នៃគ្រឿងញៀននៅក្នុងសង្គម

២.១.ក.អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ ត្រូវសំរបសំរួលជាមួយស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធនានា អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលជាតិនិងអន្តរជាតិ សង្គមស៊ីវិល ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ និងអាជ្ញាធរមូលដ្ឋានគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ ដើម្បីលើកកំពស់ការយល់ដឹងជាសារធារណៈអំពីគ្រោះថ្នាក់នៃគ្រឿងញៀនពិសេសក្នុងចំណោមយុវវ័យ និងការរីករាលដាលជំងឺអេដស៍ដែលបណ្តាលមកពីការប្រើបំពានគ្រឿងញៀន។ សកម្មភាពទាំងនេះត្រូវរៀបចំជាយន្តការច្បាស់លាស់នៅគ្រប់បណ្តាស្ថាប័ន និងអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន(ខេត្ត-ក្រុង ស្រុក-ខ័ណ្ឌ) ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយដោយយកចិត្តទុកដាក់ ជាពិសេសនៅតាមកន្លែងសំខាន់ៗមួយចំនួនដូចជា រោងភាពយន្ត ក្លឹបកំសាន្ត សាលារៀន រោងចក្រ ទីផ្សារ និងទីប្រជុំជនសំខាន់ៗ...។ ក្រសួងស្ថាប័នដែលពាក់ព័ន្ធ សកម្មភាពខាងលើ និងខេត្ត-ក្រុង ត្រូវមានកញ្ចប់ថវិកាផ្ទាល់ខ្លួនសំរាប់រ៉ាប់រងការងារនេះ។

២.១.ខ. អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ ត្រូវសំរបសំរួលជាមួយស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធនានាធ្វើសកម្មភាពកាត់បន្ថយគ្រោះថ្នាក់(Harm Reduction) ដែលបណ្តាលមកពីការប្រើបំពានគ្រឿងញៀន។ ដើម្បីទប់ស្កាត់ការរីករាលដាលជំងឺអេដស៍ដែលបណ្តាលមកពីការប្រើបំពានគ្រឿងញៀន អាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធប្រឆាំងគ្រឿងញៀននឹងពិចារណាអំពីការស្នើសុំគោលការណ៍ពីរាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងការសំរួលអោយប្រើប្រាស់វិធីសាស្រ្ត និងបទពិសោធន៍ល្អៗដែលធ្លាប់បានអនុវត្តនៅតាមបណ្តាប្រទេសមួយចំនួនចំពោះក្រុមដែលប្រើបំពានគ្រឿងញៀនដោយការចាក់តាមសរសៃឈាម។ កិច្ចការនេះត្រូវស្ថិតក្រោមការត្រួតពិនិត្យ តាមដាន និងវាយតំលៃហ្មត់ចត់ពីអគ្គលេខាធិការដ្ឋាននៃ អ.ជ.ប.គ.ញ។

២.១.គ. ការវាយតំលៃអំពីលទ្ធផលនៃសកម្មភាពលើកកំពស់ការយល់ដឹងនឹងត្រូវធ្វើឡើងនៅក្នុងដំណាក់កាលមួយសមស្របដើម្បីពិនិត្យឡើងវិញពីគុណសម្បត្តិ និងគុណវិបត្តិ។ បទពិសោធន៍ទាំងឡាយដែលបានមកពីការវាយតំលៃនេះនឹងយកទៅអនុវត្តសំរាប់ការងារអប់រំ និងផ្សព្វផ្សាយនៅពេលអនាគត។ អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ ទទួលខុសត្រូវក្នុងការសំរបសំរួលបង្កើតយុទ្ធសាស្ត្រ និងគោលការណ៍ណែនាំស្តីពីការរៀបចំឯកសារផ្សព្វផ្សាយនានាជាមួយស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ និងអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិ-បាល។

២.១.ឃ. អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ ត្រូវសហការជាមួយប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល សង្គមស៊ីវិល និងអាជ្ញាធរដែនដីគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ ដើម្បីអោយក្រុមឃោសនាចល័តមានលទ្ធភាពធ្វើយុទ្ធនាការដោយទៀងទាត់នៅតាមចំណុចគោលដៅ។

២.២. ជំរុញ និងលើកទឹកចិត្តឱ្យមានការចូលរួមពីគ្រប់ផ្នែកនៃសង្គមក្នុងការប្រយុទ្ធប្រឆាំងគ្រឿងញៀន

២.២.ក. ការលើកកំពស់ការយល់ដឹងពីគ្រោះថ្នាក់នៃគ្រឿងញៀនគឺជាអាទិភាពនៃការងារទប់ស្កាត់ការរីករាលដាលនៃគ្រឿងញៀន។ ប្រព័ន្ធឃោសនាផ្សព្វផ្សាយរបស់រដ្ឋ និងឯកជនមានកាតព្វកិច្ចចូលរួមផ្សព្វផ្សាយដើម្បីលើកកំពស់ការយល់ដឹងជាសាធារណៈ។ អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ ត្រូវចរចាឱ្យមានការចូលរួមពីផ្នែកឯកជន ជាពិសេសប្រព័ន្ធឃោសនាផ្សព្វផ្សាយ(ទូរទស្សន៍-វិទ្យុ) និងក្រុមហ៊ុនទូរគមនាគមន៍។

២.២.ខ. អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ ត្រូវរៀបចំអោយមានការប្រជុំជាទៀងទាត់ជាមួយអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល សង្គមស៊ីវិល ព្រមទាំងអតីតអ្នកធ្លាប់ប្រើប្រាស់គ្រឿងញៀន ដើម្បីអោយពួកគេចូលរួមក្នុងសកម្មភាពលើកកំពស់ការយល់ដឹងជាសាធារណៈ។

២.២.គ. អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ នឹងសហការជាមួយស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីរៀបចំអោយមានការប្រគុំតន្ត្រីអប់រំពីគ្រោះថ្នាក់នៃការប្រើបំពានគ្រឿងញៀន កម្មវិធីសំណួរនិងចំលើយពីបញ្ហាគ្រឿង-ញៀន ការឆ្លើយឆ្លងតាមទូរស័ព្ទដោយមិនបង់ថ្លៃសំរាប់កម្មវិធីនេះ ការផ្តល់រង្វាន់លើកទឹកចិត្តដល់អ្នកដែលបានចូលរួម និងវិធីសាស្ត្រដទៃទៀត ដើម្បីទាក់ទាញសាធារណជន ពិសេសដើម្បីបំផុសយុវវ័យអោយចូលរួមក្នុងកម្មវិធីទាំងអស់ខាងលើនេះ។

២.៣. អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ ត្រូវធ្វើការសំរបសំរួលជាមួយក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា និងអាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍ ដើម្បីរៀបចំផែនការជាក់លាក់មួយក្នុងការបង្កើនកម្មវិធីអប់រំអំពីគ្រឿងញៀន និងការរីករាលដាលជំងឺអេដស៍ ដែលបណ្តាលមកពីការប្រើប្រាស់គ្រឿងញៀនទៅក្នុងកម្មវិធីសិក្សាជាតិនៅ

គ្រប់កំរិតសិក្សាទាំងក្នុងនិងក្រៅប្រព័ន្ធ។ សកម្មភាពអប់រំទាំងឡាយនឹងត្រូវផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់ផងដែរ ជាពិសេសចំពោះវិធីសាស្ត្រធ្វើឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរអាកប្បកិរិយាល្អជាវិជ្ជមាន និងភាពជឿជាក់ខ្លួនឯងក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហាដោយម្ចាស់ការក្នុងចំណោមសិស្ស និងនិស្សិត។

២.៤. អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ ត្រូវរៀបចំយន្តការសំរាប់ត្រួតពិនិត្យ តាមដាន និងវាយតំលៃសកម្មភាពបង្ការទប់ស្កាត់ការប្រើបំពានគ្រឿងញៀន ដើម្បីធានាឱ្យកាន់តែមានប្រសិទ្ធិភាពខ្ពស់នៅពេលអនាគត។

២.៤.ក. អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ ត្រូវសហការជាមួយដៃគូពាក់ព័ន្ធនានា ដើម្បីសិក្សាស្រាវជ្រាវស្ទាបស្ទង់ជាទូទៅលើការប្រើបំពានគ្រឿងញៀន ក្នុងគោលបំណង :

ក/ ស្វែងយល់អំពីមូលហេតុ និងផលវិបាកនៃការប្រើបំពានគ្រឿងញៀន

ខ/ វាយតំលៃប្រសិទ្ធិភាពនៃកិច្ចអន្តរាគមន៍បង្ការ ទប់ស្កាត់ដែលបានអនុវត្ត និង

គ/ ស្វែងយល់ពីបញ្ហាថ្មីៗទាំងឡាយដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការប្រើបំពានគ្រឿងញៀននិងជំងឺអេដស៍ ដែលតំរូវអោយមានអន្តរាគមន៍ជាបន្ទាន់។

២.៤.ខ. អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ សហការជាមួយដៃគូពាក់ព័ន្ធនឹងធ្វើការអង្កេតជាទៀងទាត់ ដើម្បីតាមដាននិន្នាការនៃការប្រើបំពានគ្រឿងញៀន និងការរីករាលដាលជំងឺអេដស៍ដែលបណ្តាលមកពីការប្រើបំពានគ្រឿងញៀន។ តួលេខនៃការអង្កេតឆ្នាំដំបូងនឹងត្រូវបានប្រើប្រាស់ជាឯកសារយោងសំរាប់ធ្វើការប្រៀបធៀបទៅអនាគត។

២.៥. មជ្ឈមណ្ឌលពតិមានគ្រឿងញៀនរបស់អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ ត្រូវចងក្រងឯកសារព្រមទាំងផ្លាស់ប្តូរពតិមាន និងបទពិសោធន៍ស្តីពីសកម្មភាពត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀន ជាមួយស្ថាប័ន អង្គភាពពាក់ព័ន្ធ និងអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលដទៃទៀត។ អង្គភាពនេះនឹងសហការជាមួយនាយកដ្ឋាននីតិកម្ម អប់រំ និងបង្ការការពារព្រមទាំងនាយកដ្ឋានពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗទៀត ដើម្បីស្វែងរកវិធីសាស្ត្រថ្មីៗដែលមានប្រសិទ្ធិភាពខ្ពស់ក្នុងការអប់រំសាធារណៈជន ជាពិសេសស្រទាប់យុវវ័យពីបញ្ហាគ្រឿងញៀន ។

៣. <u>ការកាត់បន្ថយដំណាំគ្រឿងញៀន</u>

៣.១. ការកសាងផែនការសកម្មភាពអភិវឌ្ឍន៍ការដាំដំណាំជំនួស

៣.១.ក. អគ្គលេខាធិការដ្ឋាននៃ អ.ជ.ប.គ.ញ ត្រូវសហការជាមួយក្រសួងពាក់ព័ន្ធនានាដូចជា ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់និងនេសាទ និងអង្គការអន្តរជាតិ អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីរៀបចំផែនការអភិវឌ្ឍន៍ដំណាំជំនួសដំណាំកញ្ឆានៅក្នុងប្រទេស(Alternative Development)។ ការសិក្សាអំពីតំបន់ដែលមានការដាំដុះដំណាំកញ្ឆា និងតំបន់ដែលអាចមាន

សក្ដានុពលក្នុងការដាំដុះកញ្ឆានឹងត្រូវធ្វើឡើងដោយក្រុមការងារមួយដែលនឹងត្រូវបង្កើតឡើងដោយ អ.ជ.ប.គ.ញ ។

៣.១.ខ. អគ្គលេខាធិការដ្ឋាននៃ អ.ជ.ប.គ.ញ ត្រូវសហការជាមួយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ដើម្បីរៀបចំក្រុមបច្ចេកទេសមួយ ក្នុងគោលបំណងពន្យល់ណែនាំអំពីការអនុវត្តន៍កម្មវិធីដំណាំជំនួស នៅតាមសហគមន៍ និងគ្រួសារដែលពាក់ព័ន្ធ។ ឯកសារណែនាំពីបច្ចេកទេសនឹងត្រូវបានតាក់តែងឡើងសំរាប់ផ្សព្វផ្សាយដល់សហគមន៍ និងគ្រួសារដែលពាក់ព័ន្ធនោះ ។

៣.១.គ. ក្រសួងពាណិជ្ជកម្មត្រូវជួយស្វែងរកទីផ្សារក្នុង និងក្រៅប្រទេស ដើម្បីលក់កសិផល និងផលិតផលដែលផលិតដោយសហគមន៍និងគ្រួសារទាំងនោះ ។

៣.១.ឃ. អាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធប្រឆាំងគ្រឿងញៀនត្រូវបង្កើតនូវយន្តការអង្កេត និងវាយតំលៃដ៏មានប្រសិទ្ធិ-ភាពមួយ ដើម្បីតាមដានការដាំដំណាំគ្រឿងញៀនខុសច្បាប់ ។

៣.១.ង. ទស្សនកិច្ចសិក្សានឹងត្រូវបានរៀបចំឡើងសំរាប់មន្ត្រី អ.ជ.ប.គ.ញ និងមន្ត្រីនៃស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធនានា ដើម្បីស្វែងយល់ពីបទពិសោធន៍ជាក់ស្ដែងរបស់បណ្ដាប្រទេសក្នុងតំបន់ ។

៣.២. អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ ត្រូវសហការយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយស្ថាប័នជាតិ និងអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចពាក់ព័ន្ធនានាដើម្បីបង្កើនយុទ្ធនាការបង្ក្រាបដំណាំគ្រឿងញៀនខុសច្បាប់ ។

៣.៣. អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ សហការជាមួយក្រសួងយុត្តិធម៌ និងក្រសួងពាក់ព័ន្ធ ត្រូវបញ្ចូលជំពូក និងមាត្រាខ្លះនៃច្បាប់ស្ដីពីការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀនទៅក្នុងកម្មវិធីលើកកំពស់ការយល់ដឹងជាសាធារណៈ ដើម្បីធ្វើអោយប្រជាពលរដ្ឋមានការជ្រួតជ្រាបអំពីច្បាប់ស្ដីពីការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀន។

៣.៤. ដោយមានការគាំទ្រពីអង្គការអន្តរជាតិ ជាពិសេសUNODC អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ ត្រូវធ្វើការស្រាវជ្រាវតាមប្រព័ន្ធអ៊ិនធឺណិត និងឯកសារនានា ដើម្បីដកស្រង់ចេញនូវវិធីសាស្ត្រដ៏មានប្រសិទ្ធិភាពបំផុតស្ដីពីការដាំដំណាំជំនួស និងធ្វើការចែករំលែកបទពិសោធន៍ទាំងនេះជូនដល់សហគមន៍ និងក្រុមគ្រួសារដែលពាក់ពន្ធ័។

៤. ការត្រួតពិនិត្យ ការផលិតនិងការចរាចរ គ្រឿងញៀនខុសច្បាប់

៤.១. ការបង្កើនកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ ទប់ស្កាត់ការផលិត ការចរាចរ ការចែកចាយគ្រឿងញៀនខុសច្បាប់

៤.១.ក. អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ ត្រូវបន្តពង្រឹងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយ នគរបាលជាតិ កងរាជអាវុធហត្ថជាតិ គយ កាំកុងត្រូល... និងអាជ្ញាធរខេត្ត-ក្រុង ព្រមទាំងស្រុក-ខ័ណ្ឌតាមរយៈការរៀបចំកិច្ចប្រជុំជាទៀងទាត់ដែលក្នុងពេលនោះអង្គភាពនីមួយៗនឹងត្រូវរាយការណ៍ អំពីការរីកចំរើនក្នុង

ការអនុវត្តន៍ និងបទពិសោធន៍ដែលបានជួបប្រទះ ។ របាយការណ៍ទាំងនេះនឹងត្រូវបញ្ជូនទៅមជ្ឈ-មណ្ឌលពត៌មានគ្រឿងញៀននៃអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ សំរាប់រក្សាទុកធ្វើការវិភាគ និងផ្សព្វផ្សាយ ។

៤.១.ខ. គំរូរបាយការណ៍រួមមួយនឹងត្រូវបង្កើតឡើងដោយមានការឯកភាពគ្នា ដើម្បីងាយស្រួលដល់ការរក្សាទុក ការធ្វើរបាយការណ៍ និងការវិភាគ ។

៤.២. ការបន្តប្រើប្រាស់យន្តការបណ្តុះបណ្តាលតាមកុំព្យូទ័រ (CBT) ដើម្បីពង្រឹងសមត្ថភាពមន្ត្រីអនុវត្តច្បាប់

៤.២.ក. អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ ត្រូវស្វែងរកការគាំទ្រពីប្រទេសអ្នកផ្តល់ជំនួយនានាពិសេសអង្គការ UNODC ដើម្បីបន្តប្រើប្រាស់ និងពង្រីកយន្តការបណ្តុះបណ្តាលដោយកុំព្យូទ័រ (CBT) សំដៅពង្រឹងសមត្ថភាពមន្ត្រីអនុវត្តច្បាប់ និងអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ ។ ជាមួយគ្នានេះ ការបណ្តុះបណ្តាលតាមវិធីផ្សេងៗទៀតក៏នឹងត្រូវយកមកអនុវត្តសំរាប់មន្ត្រីអនុវត្តច្បាប់ និងអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចទាំងអស់ផងដែរ ដើម្បីទប់ស្កាត់នូវការវិវត្តន៍យ៉ាងឆាប់រហ័សនិងស្មុគ្រស្មាញនៃបណ្តាញឧក្រិដ្ឋជន ។ ការផ្តល់នូវឧបករណ៍សំភារៈ និងមធ្យោបាយទំនាក់ទំនងនឹងត្រូវបានយកចិត្តទុកដាក់ផងដែរ ។

៤.២.ខ. អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ ត្រូវវាយតំលៃពីតម្រូវការរបស់បណ្តាស្ថាប័នអនុវត្តច្បាប់គ្រឿងញៀននានា ពិសេសនគរបាលប្រឆាំងគ្រឿងញៀន និងកសាងផែនការឆ្លើយតបទៅនឹងកង្វះខាតទាំងនេះ ។

៤.២.គ. ការវាយតំលៃពីប្រសិទ្ធិភាពនៃការបណ្តុះបណ្តាលតាមកុំព្យូទ័រនឹងត្រូវធ្វើឡើងដោយទៀងទាត់តាមរយៈការពិនិត្យពិចារណាលើលទ្ធផលនៃការរឹបអូសគ្រឿងញៀន និងការចាប់ខ្លួនឧក្រិដ្ឋជន ។

៤.៣. ការពង្រឹងនិងពង្រីក ការិយាល័យទំនាក់ទំនងព្រំដែន (BLO)

៤.៣.ក. អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ ត្រូវស្វែងរកការគាំទ្រពីបណ្តាប្រទេសផ្តល់ជំនួយនានា ពិសេស UNODC ដើម្បីបន្តពង្រឹងការិយាល័យទំនាក់ទំនងព្រំដែនបច្ចុប្បន្ន ដោយសហប្រតិបត្តិការជាមួយប្រទេសជិតខាង និងពង្រីកទៅកាន់តំបន់ព្រំដែនយុទ្ធសាស្ត្រផ្សេងៗទៀតដូចជា កំពង់ផែអន្តរជាតិ អាកាសយានដ្ឋានអន្តរជាតិ និងបណ្តាខេត្តព្រំដែនតាមដងទន្លេមេគង្គ ។

៤.៣.ខ. អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ ដោយមានការឧបត្ថម្ភគាំទ្រពី**UNODC** ឬសហគមន៍អន្តរជាតិនានាត្រូវបង្កើតប្រព័ន្ធផ្តល់ពត៌មានរហ័ស(Early Warning System) ដោយរាប់បញ្ចូលទាំងពិធីសារ និងគោលការណ៍ណែនាំសំរាប់ការិយាល័យទំនាក់ទំនងព្រំដែន និងបណ្តាញពាក់ព័ន្ធរបស់ខ្លួនរួមទាំងស្ថាប័នដែលពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងនិងក្រៅប្រទេសសំរាប់តាមដានករណីការប្រគល់ដោយមានការឃ្លាំមើល

(Controlled Deliveries) និងករណីសង្ស័យដទៃទៀត។ កសាងមូលដ្ឋានទិន្នន័យស្តីពីឧក្រិដ្ឋជន និងជនសង្ស័យដើម្បីធ្វើការផ្លាស់ប្តូរពត៌មាន និងជូនដំណឹងដល់ដៃគូដែលពាក់ព័ន្ធទាំងក្នុងប្រទេស និងលើសកលលោក។

៤.៤. ការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមីផ្សំគ្រឿងញៀន និងសារធាតុញៀនដែលប៉ះពាល់សរសៃប្រសាទ

៤.៤.ក. អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ នឹងសហការជាមួយ អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ក្រសួងសុខាភិបាល ក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា ក្រសួងឧស្សាហកម្មរ៉ែនិងថាមពល កងកំលាំងប្រដាប់អាវុធ គយ កាំកុងត្រូល មន្ត្រីBLO និងគំរោងអនុតំបន់ដែលពាក់ព័ន្ធរបស់UNODC ដើម្បីពង្រឹងការគ្រប់គ្រងសារធាតុគីមីផ្សំដែលបានផលិត នាំចូល-នាំចេញ ប្រើប្រាស់ ស្តុកទុក ដាក់លក់ និងចែកចាយដោយបណ្តាក្រុមហ៊ុន។ កិច្ចការនេះមិនពាក់ព័ន្ធដល់នីតិវិធី នៃការសំរេចអោយនាំចូលសំរាប់ក្រុមហ៊ុនវិនិយោគដែលមានក្រុមការងារអន្តរក្រសួងត្រួតពិនិត្យ សារធាតុគីមីផ្សំដោយឡែកនោះទេ។

៤.៤.ខ. ការបណ្តុះបណ្តាលលើជំនាញត្រួតពិនិត្យសារធាតុគីមីផ្សំនឹងត្រូវធ្វើឡើងអោយបានដល់គ្រប់មន្ត្រីអនុវត្តច្បាប់នៅតាមតំបន់សំខាន់ៗ។

៤.៥. ការលើកកំពស់សមត្ថភាពជំនាញមន្ត្រីមន្ទីរពិសោធន៍គ្រឿងញៀន

៤.៥.ក. អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ ដោយមានការជួយគាំទ្រពីអង្គការUNODC នឹងស្វែងរកមូលនិធិពីបណ្តាប្រទេសផ្តល់ជំនួយ និងអង្គការអន្តរជាតិនានា ដើម្បីគាំទ្រដល់ការលើកកំពស់សមត្ថភាពអ្នកបច្ចេកទេសមន្ទីរពិសោធន៍គ្រឿងញៀនរបស់អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ តាមរយៈការបណ្តុះបណ្តាលនៅក្នុង និងក្រៅប្រទេស។

៤.៥.ខ. អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ ដោយមានការជួយគាំទ្រពីអង្គការUNODC នឹងស្វែងរកមូលនិធិពីបណ្តាប្រទេសផ្តល់ជំនួយនិងអង្គការអន្តរជាតិ ដើម្បីលើកកំពស់និងផ្គត់ផ្គង់សំភារៈបរិក្ខារចាំបាច់នានាដល់មន្ទីរពិសោធន៍គ្រឿងញៀនរបស់អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ ដែលមានស្រាប់ដោយគិតទាំងការធានាសុវត្ថិភាព និងសុខភាពរបស់មន្ត្រីដែលបំរើការងារនៅទីនោះ។

៤.៥.គ. អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ សហការជាមួយអង្គការUNODC ដើម្បីផ្តល់នូវសារធាតុញៀនគំរូទាំងឡាយដល់មន្ទីរពិសោធន៍គ្រឿងញៀនរបស់ខ្លួន។

៤.៥.ឃ. អ.ជ.ប.គ.ញ ដោយមានការជួយគាំទ្រពី UNODC នឹងបង្កើតមន្ទីរពិសោធន៍ខ្នាតតូចនៅតាមតំបន់អាទិភាពមួយចំនួន។ មន្ទីរពិសោធន៍ទាំងនោះនឹងស្ថិតនៅក្រោមការណែនាំបច្ចេកទេសពីមន្ទីរពិសោធន៍របស់អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ។

៤.៦.ការបំផុសឱ្យមានការចូលរួមផ្តល់ពត៌មានពីសាធារណជន អំពីការផលិត ការចរាចរ ការជួញដូរគ្រឿងញៀន

ខុសច្បាប់

៤.៦.ក. អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ និងអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចនានា ត្រូវលើកទឹកចិត្តអោយមានការចូលរួមពីសាធារណជនក្នុងការផ្តល់ពត៌មានដែលទាក់ទងទៅនឹងការចរាចរ ការផលិត ការស្តុកទុក និងការប្រើប្រាស់គ្រឿងញៀនខុសច្បាប់ ។ សុវត្ថិភាព និងការសំងាត់របស់អ្នកផ្តល់ពត៌មាននឹងត្រូវបានធានាដោយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចស្របតាមច្បាប់ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀន ។

៤.៦.ខ. អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ ត្រូវតាមដាននូវគ្រប់ករណីគ្រឿងញៀនដែលបានបញ្ជូនទៅតុលាការវិនិច្ឆ័យទោសហើយមជ្ឈមណ្ឌលពត៌មានគ្រឿងញៀនរបស់អគ្គលេខាធិការដ្ឋានអ.ជ.ប.គ.ញ នឹងត្រូវទទួលរ៉ាប់រងធ្វើរបាយការណ៍ និងរក្សាទុកជាឯកសារចំពោះលទ្ធផលនៃការវិនិច្ឆ័យលើករណីនីមួយៗ។ អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ សហការជាមួយក្រសួងយុត្តិធម៌ និងក្រសួងពាក់ព័ន្ធជំរុញការពង្រឹងសមត្ថភាពមន្ត្រីតុលាការ និងមន្ត្រីអនុវត្តច្បាប់នានា (ចៅក្រម ព្រះរាជអាជ្ញា នគរបាល កងរាជអាវុធហត្ថ គយ...) ដើម្បីអនុវត្តច្បាប់ត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀនឱ្យមានប្រសិទ្ធិភាព។

៤.៧.ដោយមានការឧបត្ថម្ភគាំទ្រពីUNODC និងសហគមន៍ផ្តល់ជំនួយនានា អ.ជ.ប.គ.ញ ត្រូវផ្តល់នូវមធ្យោបាយសំភារៈដែលមានសារៈសំខាន់សំរាប់ការងារស៊ើបអង្កេតដល់ស្ថាប័នអនុវត្តន៏ច្បាប់នានា។

៤.៨.អាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធប្រឆាំងគ្រឿងញៀន ត្រូវបង្កើនកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយបណ្តាប្រទេសនានា ជាពិសេស បណ្តាប្រទេសជិតខាង ក្នុងការទប់ស្កាត់គ្រឿងញៀនខុសច្បាប់។

៥. <u>ការងារនីតិកម្ម</u>

៥.១.ក្រសួងយុត្តិធម៌សហការជាមួយអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ ជំរុញការធ្វើវិសោធនកម្មច្បាប់ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀន និងលើកកំពស់ការយល់ដឹងជាសាធារណៈដល់មន្ត្រីរាជការ និងសង្គមស៊ីវិលអំពីច្បាប់ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀន និងអនុសញ្ញាអន្តរជាតិទាំងបី ពិសេសតាមរយៈសិក្ខាសាលា ។ បទបញ្ញត្តិពិសេសស្តីពីសិទ្ធិរបស់អ្នកញៀន ដែលទាក់ទងនឹងការព្យាបាលការស្តារនីតិសម្បទាក៏ត្រូវបានលើកឡើងបញ្ជាក់នៅក្នុងសិក្ខាសាលាផងដែរ។UNODC និងភាគីផ្តល់ជំនួយនានាគឺជាដៃគូដ៏សំខាន់ក្នុងការអនុវត្តន៏នូវកម្មវិធីនេះ

៥.២.បន្ទាប់ពីអនុសញ្ញាទាំងបីត្រូវបានផ្តល់សច្ចាប័នហើយ អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ ត្រូវជំរុញឱ្យបណ្តាស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធនានារបស់រាជរដ្ឋាភិបាលអនុវត្តតាមស្មារតីអនុសញ្ញាទាំងបីអោយមានប្រសិទ្ធិភាព ។ អាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធប្រឆាំងគ្រឿងញៀននឹងរាយការណ៍ជូនទៅរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ក្រុមប្រឹក្សាត្រួតពិនិត្យគ្រឿង-ញៀនអន្តរជាតិ (INCB) អំពីភាពជឿនលឿននៃការអនុវត្តន៍តាមស្មារតីនៃអនុសញ្ញាទាំងនោះ។

៥.៣.អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ ត្រូវធ្វើការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយក្រសួង និងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធនានាដើម្បីជំរុញអោយសេចក្តីព្រាង អនុក្រឹត្យ និងប្រកាស(ច្បាប់ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀន) ឆាប់បានចូលជាធរមាន ដូចជា :

ក/ អនុក្រឹត្យ ស្តីពីការបង្កើតគណៈកម្មការប្រឆាំងនឹងការសំអាតប្រាក់ដែលបានមកពីជំនួញគ្រឿងញៀន។

ខ/ អនុក្រឹត្យ ស្តីពីការរឹបអូសទ្រព្យដែលបានមកពីជំនួញគ្រឿងញៀន និងមូលនិធិជាតិសំរាប់ការប្រយុទ្ធប្រឆាំងគ្រឿងញៀន ដែលជាសមត្ថកិច្ចក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ។

គ/ អនុក្រឹត្យ ស្តីពីការជួយគ្នាទៅវិញទៅមកខាងតុលាការ ដែលជាសមត្ថកិច្ចក្រសួងយុត្តិធម៌។

ឃ/ ប្រកាស ស្តីពីការប្រគល់ដោយមានការឃ្លាំមើល ដែលជាសមត្ថកិច្ចក្រសួងយុត្តិធម៌។

៥.៤.អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ ត្រូវសហការជាមួយក្រសួងយុត្តិធម៌ ក្រសួងមហាផ្ទៃ និងស្ថាប័នអនុវត្តច្បាប់ដទៃទៀត ដើម្បីសិក្សាលើការប្រើប្រាស់ច្បាប់នានាដែលមានជាធរមាន (ក្រៅពីច្បាប់ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀន)ក្នុងការទប់ស្កាត់ឱ្យមានប្រសិទ្ធិភាពចំពោះបទឧក្រិដ្ឋដែលទាក់ទងទៅនឹងគ្រឿងញៀន។

៦. ការព្យាបាល ការស្តារនីតិសម្បទា និងការធ្វើសមាហរណកម្មអ្នកញៀនគ្រឿងញៀន

៦.១.អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ ត្រូវសហការជាមួយក្រសួងសុខាភិបាល ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា និងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធនានារៀបចំសេចក្តីព្រាងគោលនយោបាយមួយ ស្តីពីការព្យាបាល ការស្តារនីតិសម្បទា និងការធ្វើសមាហរណកម្មអ្នកញៀនគ្រឿងញៀនដើម្បីដាក់ជូនរាជរដ្ឋាភិបាលអនុម័ត ។ ថវិកាសំរាប់ដំណើរការ ការព្យាបាល ការស្តារនីតិសម្បទា និងការធ្វើសមាហរណកម្មអ្នកញៀនគ្រឿងញៀន ត្រូវស្នើទៅរាជរដ្ឋាភិបាលដោយស្ថាប័នដែលទទួលបន្ទុកការងារនេះ។ អ.ជ.ប.គ.ញ នឹងសហការជាមួយ UNODC អំពាវនាវដល់សហគមន៍អន្តរជាតិ ដើម្បីស្វែងរកការជួយឧបត្ថម្ភជ្រោមជ្រែងបន្ថែមទៀតសំរាប់កិច្ចដំណើរការខាងលើនេះ។

៦.២. ការរៀបចំរចនាសម្ព័ន្ធ មជ្ឈមណ្ឌលព្យាបាល ស្តារនីតិសម្បទា និងសមាហរណកម្ម

៦.២.ក. អ.ជ.ប.គ.ញ ត្រូវស្នើសុំគោលការណ៍ទៅរាជរដ្ឋាភិបាល ដើម្បីរៀបចំបង្កើតមជ្ឈមណ្ឌលព្យាបាល ស្តារនីតិសម្បទាជាផ្លូវការរបស់រដ្ឋនៅខេត្ត-ក្រុងអាទិភាព ដោយដាក់មជ្ឈមណ្ឌលនេះអោយស្ថិតនៅក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់គណៈកម្មាធិការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀនខេត្ត-ក្រុង។

៦.២.ខ.ការបង្កើតមជ្ឈមណ្ឌលព្យាបាល ស្តារនីតិសម្បទាអ្នកញៀននៅតាមខេត្ត-ក្រុង ត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ដល់ការរៀបចំរចនាសម្ពន្ធ័ ការជ្រើសរើសបុគ្គលិក ព្រមទាំងរៀបចំបទបញ្ញត្តិនានាដែលចាំបាច់សំរាប់

កិច្ចដំណើរការរបស់មជ្ឈមណ្ឌលដោយមានការចូលរួមពីអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ ក្រសួងសុខាភិបាល ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា ក្រសួងយុត្តិធម៌ អង្គការUNODC និងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗ។

៦.២.គ. ជំហានដំបូង អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ នឹងសហការជិតស្និទ្ធ ជាមួយក្រសួងសុខាភិបាល ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជននិងយុវនីតិសម្បទា អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន អង្គការUNODC និងអង្គការអន្តរជាតិនានា ដើម្បីរៀបចំបង្កើតនិងស្តារហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសមស្របសំរាប់សេវាកម្មទាំងនេះនៅទីក្រុងភ្នំពេញ និងនៅខេត្តអាទិភាពមួយចំនួន។

៦.២.ឃ. អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ ត្រូវសហការជាមួយក្រសួងសុខាភិបាល ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា អាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍ អង្គការUNODC អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល និងអ្នកជំនាញនានា ដើម្បីរៀបចំបណ្តុះបណ្តាលដល់បុគ្គលិកដែលបំរើការក្នុងមជ្ឈមណ្ឌលនូវជំនាញសំខាន់ៗដូចជា ការជួយជាបឋម ការពិគ្រោះយោបល់ ការបន្សាបជាតិពុល វិធីសាស្ត្រនៃការព្យាបាលបញ្ហាគ្រឿងញៀននិងជំងឺអេដស៍ ការកាត់បន្ថយគ្រោះថ្នាក់ ការព្យាបាលជម្ងឺផ្លូវចិត្ត ការផ្តល់បំនិនជីវិត និងការធ្វើសមាហរណកម្មចូលក្នុងសង្គម។

៦.២.ង. អ.ជ.ប.គ.ញ ត្រូវបង្កើតក្រុមការងារផ្សេងៗដែលទទួលរ៉ាប់រងលើវិស័យបច្ចេកទេសដូចជាវិធីសាស្ត្រនៃការព្យាបាល ការបន្សាបជាតិពុល...ដោយមានការគាំទ្រពីUNODC។ ការពិភាក្សា និងការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយនឹងអ្នកមានវិជ្ជាជីវៈក្នុងនិងក្រៅប្រទេស នឹងត្រូវអនុវត្តដោយក្រុមការងារទាំងនេះដើម្បីស្វែងរកគោលការណ៍ឯកភាពជាតិទៅលើវិធីសាស្ត្រព្យាបាល ការបន្សាបជាតិពុល...សំរាប់ដាក់អោយប្រើនៅតាមមជ្ឈមណ្ឌលនានា។

៦.៣. ការរៀបចំបង្កើតក្រុមពិគ្រោះយោបល់អ្នកញៀនគ្រឿងញៀន

៦.៣.ក. អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ ត្រូវសហការជាមួយក្រសួងសុខាភិបាល ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលនានា និងអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន ដើម្បីបង្កើតក្រុមពិគ្រោះយោបល់សំរាប់ចុះទៅជួយអ្នកញៀនគ្រឿងញៀននៅតាមសហគមន៍ និងគ្រួសារ ។

៦.៣.ខ. ដោយមានការគាំទ្រពីអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន ក្រុមពិគ្រោះយោបល់ត្រូវលើកទឹកចិត្តអោយមានការចូលរួមពី សហគមន៍ ក្រុមគ្រួសារ អ្នកធ្លាប់ប្រើគ្រឿងញៀន និងអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលក្នុងការព្យាបាល ស្តារនីតិសម្បទា និងសមាហរណកម្ម។ ការចូលរួមនេះនឹងត្រូវបានចាត់ទុកជាផ្នែកសំខាន់មួយនៃកម្មវិធីព្យាបាល ស្តារនីតិសម្បទា និងសមាហរណកម្មអ្នកញៀនគ្រឿងញៀន ។

៦.៤. ការលើកកំពស់សមត្ថភាពមជ្ឈមណ្ឌលព្យាបាល និងស្តារនីតិសម្បទា

៦.៤.ក. មជ្ឈមណ្ឌលត្រូវមានទំនាក់ទំនងយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយនឹងមជ្ឈមណ្ឌលដទៃទៀតនៅក្នុងតំបន់ និង សកលលោកដោយមានការជួយសំរបសំរួលពីអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ និងអង្គការUNODC ដើម្បីលើកកំពស់សមត្ថភាពបច្ចេកទេសរបស់បុគ្គលិកមជ្ឈមណ្ឌល។

៦.៤.ខ. ដើម្បីលើកកំពស់សមត្ថភាពនិងចំណេះដឹងរបស់បុគ្គលិក មជ្ឈមណ្ឌលត្រូវមានកម្មវិធីទស្សនកិច្ចសិក្សា ឬផ្លាស់ប្តូរបទពិសោធន៍នៅមជ្ឈមណ្ឌលដែលមានលក្ខណៈប្រហាក់ប្រហែលគ្នាក្នុងតំបន់ដោយ មានការគាំទ្រពី អ.ជ.ប.គ.ញ, UNODC និងសហគមន៍អន្តរជាតិ។

ជំពូក ៤

គំរូការធនធាន និងហិរញ្ញវត្ថុ

ជំពូក IV
តំរូវការធនធាន និង ហិរញ្ញវត្ថុ

១. តំរូវការធនធានមនុស្ស

ការលើកកំពស់សមត្ថភាពមន្ត្រីជំនាញរបស់អាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធប្រឆាំងគ្រឿងញៀន នៅតែជាកិច្ចការដ៏សំខាន់មួយដែលត្រូវទាមទារអោយមានការយកចិត្តទុកដាក់ដើម្បីធានាថា សកម្មភាពត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀនត្រូវបានស្ថិតក្រោមការចាត់ចែងគ្រប់គ្រង និងសំរបសំរួលដ៏មានប្រសិទ្ធិភាព។

អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ មានបុគ្គលិកមួយចំនួនសំរាប់បំរើការងារនៅតាមបណ្តានាយកដ្ឋាន និងការិយាល័យរបស់ខ្លួន។ ភាគច្រើននៃបុគ្គលិកទាំងនោះ ត្រូវការបណ្តុះបណ្តាលជំនាញមូលដ្ឋានជាច្រើនដូចជា កុំព្យូទ័រ ភាសាអង់គ្លេស ការងារគ្រប់គ្រង ការរៀបចំអនុវត្តនិងគ្រប់គ្រងគំរោង ការតាមដាននិងវាយតំលៃ ការស្វែងរកការគាំទ្រ ការស្វែងរកថវិកា ការទំនាក់ទំនង និងការសរសេររបាយការណ៍។ល។

បន្ថែមលើនេះទៀត មានការចាំបាច់ក្នុងការកំណត់តួនាទីភារកិច្ច និងការទទួលខុសត្រូវអំពីមុខងាររបស់នាយកដ្ឋាន ការិយាល័យ និងបុគ្គលិកនីមួយៗនៃអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ ឱ្យបានច្បាស់លាស់។ សិក្ខាសាលាមួយនឹងត្រូវបានរៀបចំដោយអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ ដើម្បីសំរេចបានគោលដៅនេះ។

សំខាន់ជាងនេះទៀតត្រូវពង្រឹងទំនាក់ទំនងរវាងអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ និងក្រសួងស្ថាប័នផ្សេងៗដែលជាសមាជិក។ បញ្ហានេះក៏ត្រូវការផងដែរនូវការពង្រឹង និងការធ្វើអោយប្រសើរឡើងជាពិសេសកិច្ចសហប្រតិបត្តិការរួម ការទំនាក់ទំនង ការចែករំលែកពតិមាន និងការរាយការណ៍។ បន្ថែមលើនេះទៀត សមត្ថភាពរបស់មន្ត្រីជំនាញនានាដូចជា នគរបាល កងរាជអាវុធហត្ថ គយ និងភ្នាក់ងារអនុវត្តច្បាប់ផ្សេងៗទៀតក៏ទាមទារអោយមានការពង្រឹងដូចគ្នាផងដែរ។ ការបណ្តុះបណ្តាលជំនាញជាក់លាក់ដូចដែលបានធ្វើតាមរយៈយន្តការCBT និងការបណ្តុះបណ្តាលជំនាញផ្សេងៗទៀតទាំងនៅក្នុងឬក្រៅប្រទេសនឹងជួយពង្រឹងប្រសិទ្ធិភាពអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ។ ជំនួយពីខាងក្រៅនៅតែជាតំរូវការចាំបាច់យ៉ាងខ្លាំងសំរាប់រាល់ជំហានដូចដែលបានបញ្ជាក់ខាងលើ ។

២. តំរូវការទីតាំង និងសំភារៈផ្សេងៗ

បច្ចុប្បន្ន អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ ពុំទាន់មានទីតាំងល្មមគ្រប់គ្រាន់សំរាប់បុគ្គលិកទាំងអស់ដើម្បីបំពេញភារកិច្ចដូចមានចែងក្នុងអាណត្តិនៃអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ នោះទេ អាស្រ័យហេតុនេះអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ មានគំរោងពង្រីកទីតាំងរបស់ខ្លួនឱ្យបានសមស្របនាអនាគតឆាប់ៗខាងមុខនេះ។

ការបំពាក់សំភារៈការិយាល័យព្រមទាំងឧបករណ៍បច្ចេកទេសតាមនាយកដ្ឋាន និងការិយាល័យនីមួយៗអោយបានគ្រប់គ្រាន់ក៏ជាតំរូវការចាំបាច់ផងដែរ។ អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ គ្រោងបំពាក់ឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់នូវបណ្តាញ ទូរស័ព្ទ ទូរសារ ប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណិត និងសារអេឡិចត្រូនិក ដើម្បីដំណើរការគ្រប់គ្រាន់តាមតំរូវការប្រចាំថ្ងៃ និងជំរុញល្បឿនការងារ។

៣. តំរូវការថវិកាសរុប (ឧបសម្ព័ន្ធ ១)

៤. បញ្ហាអាទិភាព និងតំរូវការថវិកា (ឧបសម្ព័ន្ធ ១)

៥. ផែនការសកម្មភាពលំអិតប្រចាំឆ្នាំ និងថវិកា

នៅពេលដែលផែនការជាតិ៥ឆ្នាំ (២០០៥ដល់ឆ្នាំ២០១០ត្រូវបានអនុម័ត) អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ សហការ ជាមួយស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធនានាត្រូវធ្វើផែនការសកម្មភាពលំអិតប្រចាំឆ្នាំសំរាប់ឆ្នាំនីមួយៗ។ ផែនការសកម្មភាពលំអិតប្រចាំឆ្នាំនោះរួមមាន :

ក/ ការរំពឹងទុកពីទិន្នផល

ខ/ សកម្មភាពលំអិត

គ/ នាយកដ្ឋាន/ការិយាល័យ និងអ្នកទទួលរ៉ាប់រងក្នុងការអនុវត្តនីសកម្មភាពច្បាស់លាស់ណាមួយ

ឃ/ ថវិកាប៉ាន់ស្មាន

ង/ តារាងពេលវេលា

ជាមួយគ្នានេះ ក្នុងកិច្ចដំណើរការផែនការជាតិ វិធីសាស្ត្រនៃការចូលរួមដ៏ច្បាស់លាស់មួយរបស់នាយកដ្ឋាន ការិយាល័យ និងបុគ្គលិកសំខាន់ៗត្រូវបានរៀបចំឡើងផងដែរនៅក្នុងផែនការសកម្មភាពប្រចាំឆ្នាំនីមួយៗក្នុងនោះរួមទាំងកិច្ចប្រជុំផ្ទៃក្នុងនានា និងសិក្ខាសាលាមួយចំនួន។

បន្ទាប់ពីបានត្រួតពិនិត្យជាចុងក្រោយ ផែនការសកម្មភាពលំអិតប្រចាំឆ្នាំនឹងត្រូវដាក់ជូនប្រធាន អ.ជ.ប.គ.ញ ដើម្បីអនុម័ត។ ផែនការសកម្មភាពលំអិតប្រចាំឆ្នាំ ដែលត្រូវបានអនុម័តហើយនេះនឹងត្រូវបានអនុវត្ត។ ជាចុងក្រោយគឺលទ្ធភាពនៃការដកថវិកាជាតិយកមកប្រើប្រាស់ឱ្យបានទាន់ពេលវេលា ដែលជាកត្តាកំណត់ដ៏សំខាន់បំផុតសំរាប់ដំណើរការសកម្មភាពនានា។

ជាការពិតណាស់ ផែនការសកម្មភាពប្រចាំឆ្នាំអាចនឹងធ្វើការកែតំរូវ ពិសេសបន្ទាប់ពីឆ្នាំទី២ឬឆ្នាំទី៣ (២០០៧-២០០៨) ដោយហេតុថាផែនការជាតិទាំងមូលក៏អាចប្រែប្រួលផងដែរ ដោយយោងទៅតាមលទ្ធផលនៃការវាយតំលៃនៅពាក់កណ្តាលគំរោងនៃផែនការជាតិ។

ប្រសិទ្ធិភាពក្នុងការសំរេចផែនការប្រចាំឆ្នាំនីមួយៗ ពឹងផ្អែកភាគច្រើនទៅលើ:

ក/ ការបែងចែកច្បាស់លាស់ អំពីភារកិច្ចរបស់នាយកដ្ឋាន ការិយាល័យឬបុគ្គលិកនានា

ខ/ មានមន្ត្រីដែលពាក់ព័ន្ធគ្រប់គ្រាន់

គ/ សមត្ថភាពរបស់បុគ្គលិកទាំងនោះ

ឃ/ មានថវិកាគ្រាប់គ្រាន់

ផ្អែកលើមូលដ្ឋាននៃការវាយតំលៃថវិកាសរុប ផែនការជាតិត្រូវបានរំពឹងថា នឹងត្រូវការថវិកាសរុបប្រមាណជាង ៧.000.000(ប្រាំពីរលាន)ដុល្លារអាមេរិកសំរាប់អនុវត្តសកម្មភាពទាំងអស់(ចំនួននេះមិនរួមបញ្ចូលតំលៃផ្ទាល់ និងប្រយោលដែលបានមកពីបណ្តាស្ថាប័នម្ចាស់ជំនួយអន្តរជាតិឬអង្គការសហប្រជាជាតិផ្សេងៗ ការចំណាយផ្នែករដ្ឋ-បាលប្រចាំឆ្នាំរបស់អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ និងការពង្រីកទីតាំងរបស់អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ ឡើយសូមអានឧបសម្ព័ន្ធ១សំរាប់ពតិមានបន្ថែមស្តីពីថវិកា)។ តំលៃសរុបនេះអាចនឹងត្រូវបានផ្លាស់ប្តូរយោលទៅតាមការបង្កើតមជ្ឈមណ្ឌលព្យាបាល និងស្តារនីតិសម្បទានៅភ្នំពេញនិងនៅតាមបណ្តាខេត្តមួយចំនួន រួមបញ្ចូលទាំងផែនការពង្រីកនៅក្នុងបណ្តាខេត្តផ្សេងៗទៀត ដូចដែលបានគ្រោងរួចហើយដោយ អ.ជ.ប.គ.ញ និងUNODC។

UNODC នៅកម្ពុជាដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការគាំទ្រអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ ដើម្បីអនុវត្តផែនការជាតិ។ ក្នុងករណីជួបការលំបាកបំផុតដែលថវិការដ្ឋាភិបាលមិនត្រូវបានអនុម័តតាមពេលកំណត់ឬមិនអាចយកមកប្រើប្រាស់បាន ការិយាល័យUNODC ក្នុងប្រទេសកម្ពុជានឹងសហការយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយ អ.ជ.ប.គ.ញ ក្នុងការស្វែងរកមធ្យោបាយនានា ដើម្បីធ្វើឱ្យផ្នែកដែលមានអាទិភាពខ្ពស់បំផុតនៃផែនការជាតិអាចដំណើរការបាន។

រាជរដ្ឋាភិបាលមានភារកិច្ចក្នុងការអនុម័តផែនការជាតិទាំងមូល និងកំណត់ថវិកាដែលចាំបាច់សំរាប់កិច្ចដំណើរការនៃផែនការជាតិ។

ជំពូក ៥

ការអនុវត្តន៍គំរោង

អាទិភាពនានាក្នុងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ

តំបន់ និងអន្តរជាតិ

ជំពូក V

ការអនុវត្តន៍គំរោងអាទិភាពនានា ក្នុងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការតំបន់ និងអន្តរជាតិ

១. គំរោងលេខ : AD/CMB/01/F14

ឈ្មោះគំរោង : ការពង្រឹងអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ និងកម្មវិធីត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀនជាតិ

ស្ថាប័នអនុវត្ត : ការិយាល័យអង្គការសហប្រជាជាតិសំរាប់ការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀន និងឧក្រិដ្ឋកម្ម (UNODC)

រយៈពេល : ៥១ ខែ ចាប់ផ្តើមពី ខែមេសា ឆ្នាំ២០០១ ដល់ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៥

ថវិកាសរុប : ២.១០១.៧៣៦ដុល្លារ (ថវិកា ៤០០,០០០ ដុល្លារទៀតកំពុងត្រូវបានស្វែងរក)

គោលដៅ :

បង្កើនសមត្ថភាពថ្នាក់ជាតិសំរាប់ការអភិវឌ្ឍន៏ ការសំរបសំរួល និងការអនុវត្តន៏ប្រកបដោយជោគជ័យនូវកម្មវិធីត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀនឱ្យមាននិរន្តរភាព និងមានភាពទូលំទូលាយនៅកម្ពុជា ។ ជួយពង្រឹងអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ ឱ្យមាននិរន្តរភាព និងជាស្ថាប័នដ៏មានប្រសិទ្ធិភាពឈរលើគោលការណ៏វិជ្ជាជីវៈនិងម្ចាស់ការ (Integrity) ហើយនឹងត្រូវបានដើរតួជាស្ថាប័នកណ្តាលសំរាប់កសាងផែនការ ធ្វើការសំរបសំរួល ប្រតិបត្តិការនយោបាយត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀនជាតិរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល និងជាតំណាងសមត្ថកិច្ចរបស់ប្រទេសក្នុងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀនអន្តរជាតិ និងតំបន់។

លទ្ធផលៈ

លទ្ធផល ១: ក្រុមគំរោងត្រូវបានជ្រើសរើស និងដំណើរការ។

លទ្ធផល ២: ពង្រឹងរចនាសម្ព័ន្ធតួនាទី របស់អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ និងនីតិវិធីប្រតិបត្តិការ និងការចាត់ចែងជាមូលដ្ឋាន។

លទ្ធផល ៣: ពង្រឹងរចនាសម្ព័ន្ធ តួនាទី ភារកិច្ច ថ្នាក់ក្រោមរបស់អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ ។

លទ្ធផល ៤: លក្ខណៈសម្បត្តិរបស់បុគ្គលិកអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ ត្រូវបានបង្កើនសំរាប់ធានាបាននូវការបំពេញភារកិច្ចជាមូលដ្ឋានទាំងឡាយ ។

លទ្ធផល ៥ : ពង្រឹងយន្តការសំរបសំរួលជាមូលដ្ឋានជាមួយស្ថាប័នដៃគូ និងអង្គការអន្តរជាតិនានា ។

លទ្ធផល ៦ : ផែនការសកម្មភាពជាមូលដ្ឋាន សំរាប់អាទិភាពទាំងឡាយត្រូវបានពង្រឹង និងការចាប់ផ្តើមអនុវត្ត ។

លទ្ធផល៧ : ប្រព័ន្ធពតិមានជាមូលដ្ឋាននៃការអនុវត្តន៍ច្បាប់ និងការកាត់បន្ថយការផ្គត់ផ្គង់ ត្រូវបានដាក់ឱ្យដំណើរការនៅអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ និងនៅខេត្តអាទិភាពមួយចំនួន ។ (គំរោង...C46)

លទ្ធផល ៨ : មូលដ្ឋាននៃប្រព័ន្ធវិភាគពតិមាន និងប្រមូលទិន្នន័យកាត់បន្ថយតំរូវការ នៅលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ និងថ្នាក់ជាតិ ត្រូវបានពង្រឹង និងដំណើរការ ។ (គំរោង...F97)

លទ្ធផល ៩ : សកម្មភាពគំរោងដំណាក់កាលទី១ ត្រូវបានត្រួតពិនិត្យវាយតំលៃឡើងវិញ ហើយផែនការគំរោងលំអិតសំរាប់ការអភិវឌ្ឍន៍ដំណាក់កាលទី២ ត្រូវបានអភិវឌ្ឍ ។

លទ្ធផល១០ : ប្រព័ន្ធនិងសកម្មភាពប្រតិបត្តិការរបស់ អ.ជ.ប.គ.ញ ត្រូវបានពង្រឹងដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងតំរូវការជាតិ និងអន្តរជាតិ ។

លទ្ធផល១១ : ប្រព័ន្ធនៃការបណ្តុះបណ្តាលជំនាញ និងឯកទេសសំរាប់បុគ្គលិក របស់អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន និងដៃគូសហប្រតិបត្តិការសំខាន់នានាត្រូវបានដំណើរការ ។

លទ្ធផល១២ : ប្រព័ន្ធសំរាប់ និរន្តរភាពថវិកា និងការគ្រប់គ្រងបុគ្គលិកត្រូវបានពង្រឹង ។

លទ្ធផល១៣ : ផែនការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀនថ្នាក់ជាតិមួយត្រូវបានបង្កើត និងដាក់ឱ្យដំណើរការនៅពេលខាងមុខ ។

២. គំរោងលេខ AD/RAS/ 99/D91

ឈ្មោះគំរោង : ការអភិវឌ្ឍន៍កិច្ចសហប្រតិបត្តិការអនុវត្តន៍ច្បាប់ឆ្លងកាត់ព្រំដែននៅអាស៊ីខាងកើត

ស្ថាប័នអនុវត្ត : ការិយាល័យអង្គការសហប្រជាជាតិ សំរាប់ការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀន និងឧក្រិដ្ឋកម្ម (UNODC)

រយះពេល : ៤ឆ្នាំ ចាប់ផ្តើមពីខែកក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៩ ដល់ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៣ បន្តរហូតដល់ ៣១ ធ្នូ ២០០៥

ថវិកាសរុប : ២.៨០៨.៩៦៨ ដុល្លារ (សំរាប់បណ្តាប្រទេសជាសមាជិក MOU ទាំង៦)

គោលដៅ :

ធ្វើអោយប្រសើរឡើងនូវកិច្ចសហប្រតិបត្តិការឆ្លងកាត់ព្រំដែន និងការអនុវត្តន៍ច្បាប់គ្រឿងញៀន នៅតាមចំណុចគោលដៅ និងតំបន់ព្រំដែនអាទិភាពនានានៃតំបន់អាស៊ីអាគ្នេយ៍តាមរយះ

១. ពង្រឹង និងលើកកំពស់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការឆ្លងកាត់ព្រំដែន តាមរយៈការបង្កើតរចនាសម្ព័ន្ធទំនាក់ទំនងដើម្បីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាទៀងទាត់ និងជាបន្តបន្ទាប់ ។

២. បង្កើនសមត្ថភាពមន្ត្រីអនុវត្តច្បាប់នៅតំបន់ឆ្លងកាត់ព្រំដែន និង/ឬចំណុចត្រួតពិនិត្យនៅក្នុងផ្ទៃប្រទេសដើម្បី :

ក. ចេះប៉ាន់ស្មាន និងវាយតំលៃអំពីការប្រឈមមុខនឹងគ្រោះថ្នាក់ ការពិនិត្យជាទូទៅ និងការប្រើ

បច្ចេកទេសពិសេសក្នុងការត្រួតពិនិត្យ យានយន្ត នាវា-ទូក និងអ្នកថ្មើរជើង ។

ខ. ស្វែងរកចាប់គ្រឿងញៀនខុសច្បាប់ និងការដឹកញ្ជូនដោយសង្ស័យនូវសាច់ប្រាក់ និងសារធាតុគីមីផ្សំដែលលាក់ក្នុងទំនិញ យានយន្ត នាវា-ទូក និងអ្នកថ្មើរជើង ។

៣. រៀបចំបណ្តុះបណ្តាលសមត្ថភាពមន្ត្រីអនុវត្តច្បាប់ អំពីអត្តសញ្ញាណ និងការវិភាគនៃគ្រឿងញៀន និងសារធាតុគីមីផ្សំ ។

លទ្ធផល :

<u>លទ្ធផល ១ :</u> រចនាសម្ព័ន្ធទំនាក់ទំនងឆ្លងកាត់ព្រំដែន នៃមន្ត្រីអនុវត្តន៍ច្បាប់ត្រូវបានបង្កើត និងដំណើរការនៅមូលដ្ឋានស្មុគ្រស្មាញដែលត្រូវបានជ្រើសរើស ។

<u>លទ្ធផល ២ :</u> កម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាលមន្ត្រីអនុវត្តច្បាប់គ្រឿងញៀនដោយយកកុំព្យូទ័រជាមូលដ្ឋាន(CBT) ត្រូវបានបង្កើតបន្ថែមរហូតដល់ចំណុចព្រំដែន ។

<u>លទ្ធផល ៣ :</u> មន្ត្រីអនុវត្តច្បាប់នៅតាមចំណុចគោលដៅត្រូវបានបណ្តុះបណ្តាលការងារបច្ចេកទេស ។

<u>លទ្ធផល ៤ :</u> ប្រព័ន្ធសហប្រតិបត្តិការត្រូវបានបង្កើត ។

<u>លទ្ធផល ៥ :</u> មេរៀនពិសោធន៍ដែលបានមកពីការអនុវត្តន៍គំរោងត្រូវបានទទួលស្គាល់ កត់ត្រា និងផ្សព្វផ្សាយ ។

<u>**បញ្ជាក់:**</u> ការិយាល័យទំនាក់ទំនងច្រកទ្វារព្រំដែនចំនួន ១៦ការិយាល័យនឹងត្រូវបានបង្កើតឡើងនៅក្នុងឆ្នាំ២០០៤ ហើយចំនួនចាប់ពី ៤ ទៅ ១០ ការិយាល័យទៀតនឹងត្រូវបង្កើតឡើងនៅឆ្នាំ២០០៥ ក្នុងចំណោមបណ្តាប្រទេសជាសមាជិក MOU ដែលនៅតាមដងទន្លេមេគង្គ ។

៣. <u>**គំរោងលេខ** AD/RAS/ 01/ F34</u>

ឈ្មោះគំរោង : ការត្រួតពិនិត្យសារធាតុគីមីផ្សំនៅអាស៊ីខាងកើត ។

ស្ថាប័នអនុវត្ត : ការិយាល័យអង្គការសហប្រជាជាតិ សំរាប់ការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀន និង ឧក្រិដ្ឋកម្ម (UNODC)

រយះពេល : ៤ឆ្នាំ ចាប់ផ្តើមពីខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០១ ដល់ខែតុលា ឆ្នាំ២០០៥

ថវិកាសរុប : ១.៧៩៣.៧០០ដុល្លារ (សំរាប់បណ្តាប្រទេសជាសមាជិក MOU ទាំង៦រួមទាំង ហ្វីលីពីន និងឥណ្ឌូនេស៊ី)

គោលដៅ :

ក) ពង្រឹងការត្រួតពិនិត្យជំនួញស្របច្បាប់ និងការបង្ក្រាបការចរាចរខុសច្បាប់នៅក្នុងបណ្តាប្រទេសជាសមាជិកMOU ។

ខ) ពង្រឹងសមត្ថភាពបណ្តាប្រទេសដែលជាប់ព្រំដែនជាមួយបណ្តាប្រទេសជាសមាជិក MOU ដើម្បីទប់ស្កាត់ការចរាចរ និងការបង្វែរសារធាតុគីមី នៅក្នុងស្រុក និងនៅក្នុងតំបន់ ។

គ) លើកកំពស់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការក្នុងចំណោមប្រទេសអាស៊ីអាគ្នេយ៍ និងអាស៊ីខាងកើត ដើម្បីបង្ការការបង្វែរ និងការចរាចរសារធាតុគីមីផ្សំដោយកន្លែងផលិតគ្រឿងញៀនលួចលាក់ ។

លទ្ធផល :

ក) សេចក្តីរាយការណ៍ពីសកម្មភាពហាមឃាត់សារធាតុគីមីផ្សំ នៅតំបន់ព្រំដែនរួម នៃប្រទេសចិន ភូមា ថៃ និងឡាវ ដោយផ្តោតទៅលើតំបន់ដងទន្លេមេគង្គ និងប្រទេសចិនភាគខាងត្បូងត្រូវបានបញ្ចប់និងដាក់ជូនទៅអាជ្ញាធរ-គ្រឿងញៀនជាតិនៃបណ្តាប្រទេសទាំងនេះ ។

ខ) ផែនការសកម្មភាពជាតិ ត្រូវបានរៀបចំដោយប្រទេសនីមួយៗដែលជាសមាជិក MOU ។

គ) មន្ត្រីសំខាន់នៅក្នុងស្ថាប័នត្រួតពិនិត្យរបស់ប្រទេសហ្វីលីពីន និងឥណ្ឌូនេស៊ី ត្រូវបានទទួលចំណេះដឹងគ្រប់គ្រាន់សំរាប់ការបង្ការការបង្វែរសារធាតុគីមីផ្សំពីជំនួញស្របច្បាប់ទៅទីផ្សារខុសច្បាប់ ។

ឃ) មន្ត្រីសំខាន់ៗ និងអ្នករៀបចំគោលនយោបាយរបស់ឧស្សាហកម្មគីមីនៅប្រទេសហ្វីលីពីន ឥណ្ឌូនេស៊ី និងម៉ាឡេស៊ី ត្រូវបានផ្តល់ចំណេះដឹងស្តីពីការត្រួតពិនិត្យសារធាតុគីមីផ្សំ ។

ង) ប្រព័ន្ធថ្នាក់ជាតិបានត្រូវបានរៀបចំនៅក្នុងប្រទេសហ្វីលីពីននិងឥណ្ឌូនេស៊ីដើម្បីប្រមូលផ្តុំនិងចែករំលែកពតិមានក្នុងចំណោមស្ថាប័នត្រួតពិនិត្យ និងស្ថាប័នអនុវត្តច្បាប់ ។

ច) អ្នកឧទ្ទេសនាមនៅប្រទេសហ្វីលីពីននិងឥណ្ឌូនេស៊ីបានទទួលការបណ្តុះបណ្តាលអំពីចំណេះដឹងជាមូលដ្ឋានស្តីពីសារធាតុគីមីផ្សំ និងការហាមឃាត់និងការស៊ើបអង្កេតនៃការបង្វែរនិងការចរាចរសារធាតុគីមីផ្សំ ។

ឆ) ផែនការតំបន់ត្រូវបានរៀបចំឡើងសំរាប់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការក្នុងចំណោមប្រទេសនៅអាស៊ីខាងកើត និងប្រទេសនៅអាស៊ីភាគអាគ្នេយ៍ ។

៤. <u>គំរោងលេខ AD/RAS/ 00/ F73</u>

ឈ្មោះគំរោង : យន្តការសហប្រតិបត្តិការតំបន់ដើម្បីតាមដាននិងអនុវត្តផែនការសកម្មភាព ACCORD (Asean China Coorperative Operation in Response to Dangerous Drugs)

ស្ថាប័នអនុវត្ត : ការិយាល័យអង្គការសហប្រជាជាតិ សំរាប់ការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀន និងឧក្រិដ្ឋកម្ម (UNODC)

រយៈពេល : ៣ឆ្នាំ ចាប់ផ្តើមពីខែមេសា ឆ្នាំ២០០២

ថវិកាសរុប : ១.៣៣៣.៦០០ដុល្លារអាមេរិក (សំរាប់ប្រទេសជាសមាជិកអាស៊ាន បូកចិន)

គោលដៅ :

គោលដៅបន្ទាន់គឺបង្កើតនិងលើកកំពស់យន្តការសំរបសំរួលដ៏សមរម្យនិងរស់រវើកមួយដើម្បីជួយសំរួលដល់ដំណើរការអនុវត្តផែនការសកម្មភាព ACCORD ក្នុងចំណោមប្រទេសដែលចូលរួមទាំងឡាយ ក្នុងនោះរួមមានការតាមដានការរីកចំរើន ការផ្លាស់ប្តូរពតិមាន និងការវិភាគស៊ីជំរៅស្តីពីនិន្នាការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀននៅក្នុងតំបន់ និងជួយសំរបសំរួលយុទ្ធសាស្ត្រត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀនថ្នាក់ជាតិនៃបណ្តាប្រទេសជាដៃគូទាំងដប់មួយ អោយមានភាពរឹតតែសមស្របតាមផែនការសកម្មភាពបន្ថែមទៀត ។

លទ្ធផល :

<u>លទ្ធផល ១ :</u> ប្រពន្ធ័ប្រមូលផ្តុំ និងរៀបចំពតិមាននឹងត្រូវបានបង្កើត ។

<u>លទ្ធផល ២ :</u> ក្រុមការងារ ACCORD នានា ព្រមទាំងលក្ខ័ណ្ឌស្តីពីតួនាទីនិងភារកិច្ចជាក់លាក់ត្រូវបានបង្កើត និងត្រូវបានអនុវត្តយ៉ាងសកម្មនៅបណ្តាប្រទេសសមាជិកទាំងអស់ ។

<u>លទ្ធផល ៣ :</u> យន្តការតាមដាន ធ្វើរបាយការណ៍ ចងក្រងឯកសារ និងផ្សព្វផ្សាយពតិមានដ៏មានប្រសិទ្ធិភាពមួយ សំរាប់សំរបសំរួលផែនការសកម្មភាព ACCORD ត្រូវបានដំណើរការ ។

<u>លទ្ធផល ៤ :</u> បង្កើនសមត្ថភាពជាតិនិងអនុតំបន់សំរាប់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការ ការសំរបសំរួល ការចែក-ចាយពតិមាន ការរៀបចំបណ្តាញការងារ ការចរចា និងការគាំទ្រគ្នាទៅវិញទៅមកក្នុងចំណោមបណ្តាស្ថាប័នត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀនថ្នាក់តំបន់និងថ្នាក់ជាតិ ។

៥. <u>**គំរោងលេខ** F97 : **ការប្រមូលទិន្នន័យ** ATS(Amphetamine Type Stimulant)</u>

ឈ្មោះគំរោង : ការអនុវត្តន៏សកម្មភាពប្រឆាំងការប្រើបំពាន ATS: ការធ្វើអោយប្រសើរនូវប្រព័ន្ធប្រមូលពតិមាន និងទិន្នន័យ ATS ។

ស្ថាប័នអនុវត្ត : ការិយាល័យអង្គការសហប្រជាជាតិ សំរាប់ការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀន និងឧក្រិដ្ឋកម្ម (UNODC)

រយះពេល : ២ ឆ្នាំ ចាប់ផ្តើមពីខែមករា ឆ្នាំ ២០០២ ដល់ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៤

ថវិកាសរុប : ៤០០.០០០ ដុល្លារអាមេរិក (សំរាប់បណ្តាប្រទេសជាសមាជិក MOU ទាំង៦)

គោលដៅ :

ស្ថាប័ននានានៃប្រទេសដែលបានជ្រើសរើសនៅក្នុងតំបន់អាស៊ីខាងកើត និងប៉ាស៊ីហ្វិកនឹងអនុម័តលើវិធានការដ៏មានប្រសិទ្ធិភាពសំរាប់ការបង្ការ និងការកាត់បន្ថយការប្រើបំពាន ATS ។ ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធត្រូវបានបង្កើតសំរាប់ការយោគយល់គ្នាអំពីគំរូ ATS នៅក្នុងតំបន់ និងសំរាប់ការផ្លាស់ប្តូរពតិមានដែលទាក់ទងទៅនឹងការត្រួតពិនិត្យនិងការបង្ការការប្រើបំពាន ATS ។

លទ្ធផល :

<u>លទ្ធផល ១ :</u> ត្រួតពិនិត្យឡើងវិញអំពីការងារបង្ការទប់ស្កាត់ការប្រើបំពាន ATS ក្នុងគំរោងតំបន់រួម បញ្ចូលទាំងការបង្ការ ការព្យាបាល និងបទពិសោធន៍ល្អៗទាំងឡាយ ។

<u>លទ្ធផល ២ :</u> អាទិភាពូបនីយកម្មលើការងារប្រមូលទិន្នន័យថ្នាក់តំបន់និងថ្នាក់ជាតិ និងគំរូវការផ្លាស់ប្តូរពតិមានស្តីពីការបង្ការទប់ស្កាត់ការប្រើបំពាន ATS ។

<u>លទ្ធផល ៣ :</u> គំរូរបាយការណ៍ទិន្នន័យ ATS ត្រូវបានរៀបចំឱ្យមានស្តង់ដាថ្នាក់តំបន់ ។

<u>លទ្ធផល ៤ :</u> មជ្ឈមណ្ឌលពតិមានថ្នាក់កណ្តាលប្រចាំតំបន់អំពី ATS ត្រូវបានបង្កើត និងដំណើរការ ។

៦. <u>គំរោងលេខ AD/RAS/ 02/ G22</u>

ឈ្មោះគំរោង : កាត់បន្ថយភាពគ្រោះថ្នាក់នៃមេរោគអេដស៍ដែលបណ្តាលមកពីការប្រើបំពានគ្រឿងញៀន

ស្ថាប័នអនុវត្ត : ការិយាល័យអង្គការសហប្រជាជាតិ សំរាប់ការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀន និងឧក្រិដ្ឋកម្ម (UNODC)

រយៈពេល : ០២ ឆ្នាំ ចាប់ផ្តើមពីខែមេសា ឆ្នាំ២០០២ ដល់ខែមិនា ឆ្នាំ២០០៤

ថវិកាសរុប : ១,៤ លានដុល្លារអាមេរិក (សំរាប់បណ្តាប្រទេសជាសមាជិក MOU ទាំង៦)

គោលដៅ :

ស្ថាប័ននានានៃប្រទេសដែលបានជ្រើសរើសនៅក្នុងតំបន់អាស៊ីខាងកើតនិងប៉ាស៊ីហ្វិកនឹងអនុម័តនូវវិធានការដ៏មានប្រសិទ្ធិភាពសំរាប់ការកាត់បន្ថយការប្រើបំពានគ្រឿងញៀននិងដើម្បីពង្រឹងការឆ្លើយតបរបស់រដ្ឋាភិបាលនិងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលក្នុងតំបន់អាស៊ីខាងកើត ដើម្បីទប់ស្កាត់ការចំលងមេរោគអេដស៍ដែលទាក់ទងទៅនឹងការប្រើបំពានគ្រឿងញៀន ។

លទ្ធផល :

<u>លទ្ធផល ១ :</u> បញ្ចប់ការត្រួតពិនិត្យឡើងវិញជាដំបូងពីលក្ខណៈតំបន់ភូមិសាស្ត្រ និងសមត្ថភាពរបស់ស្ថាប័នសំខាន់ៗ ។ យន្តការអន្តរស្ថាប័ននានាត្រូវបានបង្កើតនិងដំណើរការ ។ សកម្មភាពនានាស្តីពីការបង្ការទប់ស្កាត់មេរោគអេដស៍និងការថែទាំអ្នកជម្ងឺអេដស៍ត្រូវបានសំរបសំរួលបញ្ចូលទៅក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រនៃការព្យាបាល និងការស្តារនីតិសម្បទាអ្នកញៀនគ្រឿងញៀន ។

<u>លទ្ធផល ២ :</u> យុទ្ធសាស្ត្រ និងសកម្មភាពនានាស្តីពីការបង្ការទប់ស្កាត់មេរោគអេដស៍ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការប្រើបំពានគ្រឿងញៀនត្រូវបានពង្រីកបន្ថែម ។ បទពិសោធន៍ល្អៗនៅក្នុងតំបន់ត្រូវបានកត់សំគាល់និងយកមកប្រើប្រាស់ ។

៧. ឈ្មោះគំរោង : កម្មវិធីលើកកំពស់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការបច្ចេកទេសតំបន់

ស្ថាប័នអនុវត្ត : ទីភ្នាក់ងារសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិជប៉ុន JICA

រយៈពេល : ៣ឆ្នាំ ចាប់ផ្តើមពីខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០២

ថវិកាសរុប :

គោលដៅ :

ការវិភាគគ្រឿងញៀនច្បាស់លាស់ (អំពីបរិមាណ គុណភាព ភាពសុទ្ធ និងការចងក្រងឯកសារ) នឹងត្រូវបាន អនុវត្តដើម្បីពង្រឹងសមត្ថភាពអនុវត្តច្បាប់នៅក្នុងបណ្តាប្រទេស កម្ពុជា ឡាវ ភូមា វៀតណាម ថៃ (CLMVT)។

លទ្ធផល :

<u>លទ្ធផល ១ :</u> មន្ត្រីសំខាន់នៃមន្ទីរពិសោធន៍នានានៅតាមបណ្តាប្រទេស កម្ពុជា ឡាវ ភូមា វៀតណាម ថៃ នឹងទទួលបាននូវចំណេះដឹង និងបច្ចេកទេសស្តីពីការវិភាគលើបរិមាណ និងគុណភាព។

<u>លទ្ធផល ២ :</u> អ្នកវិភាគគ្រឿងញៀនមួយចំនួននៃបណ្តាប្រទេស កម្ពុជា ឡាវ ភូមា វៀតណាម ថៃ នឹងទទួលបានចំណេះដឹងនិងបច្ចេកទេសស្តីពីការវិភាគភាពសុទ្ធ។

៨. គំរោងលេខ CMB/03/ 006/A/RC/34

ឈ្មោះគំរោង : ការវាយតំលៃទូទាំងប្រទេសអំពីអាកប្បកិរិយាដែលមានគ្រោះថ្នាក់និងវិធានការអន្តរាគមន៍របស់ស្ថាប័នក្នុងចំណោមក្រុមប្រជាជនគោលដៅ។

ស្ថាប័នអនុវត្ត : ការិយាល័យអង្គការសហប្រជាជាតិ សំរាប់ការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀន និង ឧក្រិដ្ឋកម្ម UNODC

រយៈពេល : ១,៥ឆ្នាំ ចាប់ផ្តើមពីខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០២

ថវិកាសរុប : ៦៥.០០០ដុល្លារអាមេរិក (ជំនួយ US CDC តាមរយៈ UNAIDS)

គោលដៅ :

ពង្រឹងសមត្ថភាពជាតិសំរាប់តាមដាន វាយតំលៃ និងស្រាវជ្រាវតាមរយៈការរកឃើញកត្តាដ៏គ្រោះថ្នាក់នានាដែលលេចចេញឡើង និងប្រជាជនដែលប្រឈមមុខនឹងការចំលងជំងឺអេដស៍តាមរយៈការប្រើបំពានគ្រឿងញៀន និងដើម្បីអភិវឌ្ឍនូវបណ្តាអន្តរាគមន៍ដែលពឹងផ្អែកលើភស្តុតាងជាក់លាក់ និងដែលយកសហគមន៍ធ្វើជាមូលដ្ឋាន។

លទ្ធផល :

<u>លទ្ធផល ១ :</u> ពណ៌នាដោយមានការវិភាគទៅលើទ្រង់ទ្រាយ និងកត្តាកំណត់នៃអាកប្បកិរិយាគ្រោះថ្នាក់ក្នុងចំណោមក្រុមប្រជាជនគោលដៅ(ឧទាហរណ៍: ស្ត្រីលក់ស្រាបៀ, បុគ្គលិកកាស៊ីណូ, កម្មកររោងចក្រកាត់ដេរ, និងដៃគូទាំងអស់នៃក្រុមងាយរងគ្រោះខាងលើនេះ)។

លទ្ធផល ២ : កំណត់បានពីរចនាសម្ព័ន្ធសំរាប់ធ្វើអន្តរាគមន៍ ។

លទ្ធផល ៣ : យល់ដឹងច្បាស់លាស់ពីចំណងទាក់ទងរវាងការប្រើប្រាស់គ្រឿងញៀននិងការចំលងមេរោគអេដស៍ក្នុងចំណោមក្រុមប្រជាជនគោលដៅ ។

លទ្ធផល ៤ : រៀបចំគំរោងអន្តរាគមន៍ចំពោះក្រុមប្រជាជនគោលដៅនីមួយៗ ។

លទ្ធផល ៥ : ធានាបាននូវការចូលរួម និងភាពត្រៀមបំរុងជាស្រេចពីដៃគូផ្សេងៗដើម្បីអន្តរាគមន៍ ។

៩. គំរោងកសាងសមត្ថភាពជាតិសំរាប់ធ្វើការវាយតំលៃរហ័សអំពីបញ្ហាគ្រឿងញៀន និងសំរាប់រៀបចំអន្តរាគមន៍សំរាប់ក្រុមប្រជាជនគោលដៅ

ស្ថាប័នអនុវត្ត : អង្គការសុខភាពពិភពលោក (WHO)

រយៈពេល : ១ឆ្នាំ ចាប់ផ្តើមពីខែមករា ឆ្នាំ២០០៣ ដល់ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៣

ថវិកាសរុប : ៦៥.000 ដុល្លារអាមេរិក (ជំនួយ US CDC តាមរយៈ UNAIDS)

គោលដៅ : កសាងសមត្ថភាពជាតិសំរាប់ធ្វើការវាយតំលៃរហ័សអំពីបញ្ហាគ្រឿងញៀន និងអេដស៍

លទ្ធផល :

លទ្ធផល ១ : សិក្សាអំពីចរិតនិងវិសាលភាពនៃគ្រោះថ្នាក់នៃការប្រើប្រាស់គ្រឿងញៀនបច្ចុប្បន្ន ក្នុងនោះរាប់បញ្ចូលទាំងបណ្តាញទំនាក់ទំនងរវាងការប្រើប្រាស់និងការចែកចាយគ្រឿងញៀន(ដោយផ្អែកលើទស្សនៈអ្នកប្រើប្រាស់គ្រឿងញៀន) ។

លទ្ធផល ២ : ស្វែងយល់អំពីកត្តាដែលជះឥទ្ធិពលទៅលើចរិតគ្រោះថ្នាក់ដែលពាក់ពន្ធ័ការរួមភេទ និងគ្រឿងញៀន ព្រមទាំងវិធានការ ការពារនានាដែលពាក់ព័ន្ធនឹងគ្រោះថ្នាក់នៃមេរោគ HIV / AIDS ក៏ដូចជាស្វែងយល់អំពីសេវាកម្មនានាដែលអាចឬមិនអាចប្រើប្រាស់បានសំរាប់អ្នកប្រើប្រាស់គ្រឿងញៀន ។

លទ្ធផល ៣ : ស្វែងយល់អំពីការងាយស្រួល និងការលំបាកក្នុងការណែនាំអន្តរាគមន៍ ដើម្បីជួយទប់ស្កាត់ការរីករាលដាលនៃជំងឺអេដស៍ក្នុងចំណោមអ្នកប្រើប្រាស់គ្រឿងញៀន ។

លទ្ធផល ៤ : ផ្តល់អនុសាសន៍នានាសំរាប់ការចាប់ផ្តើម ការពង្រីក និងនិរន្តរភាពនៃអន្តរាគមន៍នានា ដែលរៀបចំឡើងសំរាប់ជួយអ្នកប្រើប្រាស់គ្រឿងញៀន ជាពិសេសដើម្បីទប់ស្កាត់គ្រោះថ្នាក់នៃការឆ្លងមេរោគហ៊ីវ/អេដស៍ ។

ជំពូក ៦

ការតាមដាន និងការវាយតំលៃ

ជំពូក VI
ការតាមដាន និងការវាយតំលៃ

១. យន្តការ និងបែបបទសំរាប់តាមដាន និងវាយតំលៃ

តួនាទីតាមដាននឹងត្រូវធ្វើឡើងដោយអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ ដែលមាននាយកដ្ឋានផែនការ និងបណ្តុះបណ្តាលជាអ្នកសំរបសំរួល។ ចាំបាច់ត្រូវមានការរៀបចំកិច្ចប្រជុំរវាងមន្ត្រីសំខាន់ៗនៃ អ.ជ.ប.គ.ញ និងអ្នកជំនាញការក្នុងស្រុក ដើម្បីរៀបចំឱ្យមានការឯកភាពគ្នាទៅលើបញ្ជីសន្ទស្សន៍លទ្ធផលដែលនឹងត្រូវយកទៅប្រើប្រាស់សំរាប់ការតាមដាន និងផ្ទៀងផ្ទាត់ដំណើរការអនុវត្តន៍ផែនការជាតិ។

ផ្អែកលើផែនការលំអិតប្រចាំឆ្នាំ ព្រមទាំងបញ្ជីសន្ទស្សន៍លទ្ធផលគ្រប់គ្រាន់ហើយនោះ អង្គភាពដែលទទួលខុសត្រូវសំរាប់ការងារនេះ អាចមានលទ្ធភាពក្នុងការតាមដាន និងត្រួតពិនិត្យនូវការអនុវត្តន៍។ របាយការណ៍ជាខ្សែសង្វាក់មួយដើម្បីគូសបញ្ជាក់អោយដឹងថាអ្វីបានដំណើរការនិងអ្វីមិនបានដំណើរការទាន់ពេលវេលានឹងជួយជំរុញល្បឿនព្រមទាំងតំរង់ទិសដៅក្នុងការអនុវត្តន៍នៃផែនការជាតិ។ ការបណ្តុះបណ្តាលបន្ថែមសំរាប់មន្ត្រីទាំងឡាយណាដែលទទួលរ៉ាប់រងក្នុងការអនុវត្តន៍ការងារនេះគឺជាតំរូវការចាំបាច់។

២. កាលវិភាគសំរាប់ការវាយតំលៃ

ការវាយតំលៃលទ្ធផលអនុវត្តនៅពាក់កណ្តាលគំរោងផែនការជាតិនឹងត្រូវធ្វើឡើងនៅពាក់កណ្តាលឆ្នាំ២០០៧ ហើយការវាយតំលៃនៅពេលបញ្ចប់គំរោងក៏នឹងត្រូវបានព្រាងទុកផងដែរនៅឆ្នាំ២០១០ ដោយអ្នកជំនាញការផ្នែកវាយតំលៃដែលជ្រើសរើសដោយអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ និងមានការជួយគាំទ្រពី UNODC ។

ការវាយតំលៃទាំងពីរខាងលើនេះ អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ ដោយមានការគាំទ្រពី UNODC នឹងបង្កើតតារាងលក្ខ័ណ្ឌការងារទូលំទូលាយនិងច្បាស់លាស់មួយ។ អ្នកវាយតំលៃនឹងធ្វើសេចក្តីព្រាងរបាយការណ៍អំពីការវាយតំលៃដែលរួមបញ្ចូលនូវអនុសាសន៍គន្លឹះនានា ដើម្បីដាក់ជូនទៅអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ ពិនិត្យនិងសំរេច។

អនុសាសន៍សមស្របទាំងឡាយ ដែលបានមកពីការវាយតំលៃទាំងពីរនឹងត្រូវបានអនុវត្តយ៉ាងហ្មឹងម៉ាត់ទៅតាមពេលវេលាដែលបានកំណត់ ហើយនឹងត្រូវបានប្រើជាគំនិតគន្លឹះសំខាន់ក្នុងការបង្កើតផែនការជាតិសំរាប់គំរោងបន្តនៃកម្មវិធីត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀននៅកម្ពុជា។

៣. ការធ្វើវិសោធនកម្មផែនការជាតិ

ផែនការជាតិបច្ចុប្បន្នអាចនឹងត្រូវបានកែសំរួលដោយកត្តាជាច្រើនដូចខាងក្រោម:

ក/ អនុសាសន៍ទាំងឡាយ ដែលបានមកពីការវាយតំលៃពាក់កណ្តាលគំរោងនាឆ្នាំ២០០៧

ខ/ កង្វះថវិកាចាំបាច់ សំរាប់អនុវត្តផែនការជាតិទាំងមូល

គ/ ស្ថានភាពធ្ងន់ធ្ងរនៃការប្រើបំពានគ្រឿងញៀននៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ដែលនឹងត្រូវបង្ហាញដោយការស្ទាបស្ទង់ថ្នាក់ជាតិ (ក្នុងកំឡុងចុងឆ្នាំ២០០៤ ឬដើមឆ្នាំ២០០៥) ឬការស្ទាបស្ទង់ដូចគ្នា (ពិសេសការស្ទាបស្ទង់របស់ PAF)

ឃ/ការកើនឡើងយ៉ាងខ្លាំងនៃចំនួនអ្នកប្រើបំពានគ្រឿងញៀន ជាពិសេសក្នុងចំណោមយុវជននិងការរីករាលដាលយ៉ាងខ្លាំងនូវមេរោគ ហ៊ីវ/អេដស៍ ក្នុងចំណោមអ្នកប្រើគ្រឿងញៀនចាក់តាមសរសៃ។

ដោយមានគាំទ្រពីការិយាល័យ UNODC អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អ.ជ.ប.គ.ញ នឹងដំណើរការកែសំរួលផែនការដើម្បីធានាថាកិច្ចការនេះនឹងត្រូវបានបំពេញយ៉ាងត្រឹមត្រូវ។ ជាមួយគ្នានេះដែរ ការចូលរួមផ្តល់យោបល់យ៉ាងជិតស្និទ្ធពីដៃគូសំខាន់ៗ គឺជាតំរូវការចាំបាច់។

ក្នុងករណីដែលមានបញ្ហាពិសេសសំខាន់ណាមួយនិងមានថវិកាគ្រប់គ្រាន់ ការកែសំរួលផែនការជាតិនេះគួរត្រូវបានធ្វើនៅពាក់កណ្តាលគំរោង។ ការកែសំរួលនេះត្រូវបានធ្វើឡើងដោយគួបផ្សំជាមួយនឹងអនុសាសន៍ទាំងឡាយនៃការវាយតំលៃនៅពាក់កណ្តាលផែនការ។ សិក្ខាសាលាជាផ្លូវការមួយ ដើម្បីអនុម័តលើផែនការជាតិដែលបានកែប្រែនេះនឹងត្រូវបានរៀបចំឡើងដើម្បីធានាថាគ្រប់ដៃគូទាំងអស់នឹងត្រូវបានយល់ដឹងយ៉ាងច្បាស់ពីកំណែផែនការជាតិនេះ។

ជំរើសដែលគួរពិចារណាមួយទៀតជៀសវាងការកែសំរួលបែបនេះ នោះគឺ ការបង្កើតគំរោងដាច់ដោយឡែកមួយដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាថ្មីជាក់លាក់មួយដែលមិនបានចែងក្នុងផែនការជាតិនេះ។ គំរោងដាច់ដោយឡែកមួយចំនួនឬគំនិតផ្តើមផ្សេងៗអាចត្រូវបានរៀបចំឡើងមុនការវាយតំលៃនៅពាក់កណ្តាលផែនការ។ បញ្ហាទាំងអស់នេះអាចត្រូវបានដាក់បញ្ចូលក្នុងពេលតែមួយទៅក្នុងផែនការជាតិ ដែលបានកែសំរួលបន្ទាប់ពីការវាយតំលៃពាក់កណ្តាលផែនការ (២០០៧) ដោយរៀបចំសិក្ខាសាលាផ្លូវការមួយដើម្បីឯកភាពលើផែនការជាតិដែលបានកែសំរួលរួច។

តារាងឧបសម្ព័ន្ធ

គំរោងថវិកាចំណាយប្រមាណសំរាប់ផែនការជាតិ ៥ឆ្នាំ(ឆ្នាំ២០០៥-២០១០)

សកម្មភាព	អាទិភាពទី១($)	អាទិភាពទី២($)	សរុប($)
១.ពង្រឹងរចនាសម្ព័ន្ធ អ.ជ.ប.គ.ញ និងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ			
១.១.ក) ពង្រឹងសមត្ថភាពអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន និងក្រសួងជាសមាជិក អ.ជ.ប.គ.ញ	៦០០,០០០		៦០០,០០០
១.១.ខ) ពង្រឹងរចនាសម្ព័ន្ធគណៈកម្មការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀននានា	៤០០,០០០		៤០០,០០០
១.១.គ) ពង្រឹងក្រុមការងារនានា	១០,០០០		១០,០០០
១.១.ឃ) បង្កើតបញ្ជីឈ្មោះក្រុមហ៊ុន សហគ្រាស និងគ្រឹះស្ថាននានា		១០,០០០	១០,០០០
១.១.ង) ពិនិត្យ និងបង្កើតនូវបទបញ្ញត្តិនិងសេចក្តីណែនាំមួយចំនួន		១០,០០០	១០,០០០
១.១.ច) តាមដានទៀងទាត់ចំពោះក្រុមហ៊ុន សហគ្រាស និងគ្រឹះស្ថានមួយចំនួន		២០,០០០	២០,០០០
១.២.បង្កើត និងធ្វើឱ្យដំណើរការក្រុមការងារថ្មីៗទៀត	២០,០០០		២០,០០០
១.៣.បង្កើតមជ្ឈមណ្ឌលពត៌មានគ្រឿងញៀនមួយ	៥០,០០០		៥០,០០០
១.៤.ពង្រឹងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការរវាង អ.ជ.ប.គ.ញ ជាមួយនឹងភាគីផ្តល់ជំនួយ	១០០,០០០		១០០,០០០
សរុប	**១.១៨០.០០០**	**៤០.០០០**	**១.២២០.០០០**
២.កាត់បន្ថយតំរូវការគ្រឿងញៀន(ការបង្ការ ការពារ)			
២.១.ក) បង្កើនការយល់ដឹងជាសាធារណៈស្តីពីគ្រឿងញៀន	១០០,០០០		១០០,០០០
២.១.ខ) វាយតំលៃអំពីប្រសិទ្ធិភាពនៃសកម្មភាពយល់ដឹងជាសាធារណៈនានា	៤០,០០០		៤០,០០០
២.២.ក្រុមយុទ្ធនាការចល័តនឹងធ្វើសកម្មភាពយ៉ាងទៀងទាត់ដើម្បីបង្កើតការយល់ដឹងសាធារណៈ	២៥០,០០០		២៥០,០០០
២.៣.ចរចាជាមួយផ្នែកឯកជនផ្សេងៗ		២,០០០	២,០០០
២.៤.ក) បញ្ចូលបន្ថែមការអប់រំពីគ្រឿងញៀនទៅក្នុងកម្មវិធីអប់រំគ្រប់កំរិត	៥០,០០០		៥០,០០០
២.៤.ខ) ប្រើប្រាស់វិធីសាស្រ្តថ្មីៗដើម្បីទាក់ទាញសាធារណៈជន		៦០,០០០	៦០,០០០
២.៥.បង្កើតយន្តការសំរាប់តាមដាន និងវាយតំលៃពីសកម្មភាពបង្ការ	២០,០០០		២០,០០០
២.៦.រៀបចំឯកសារនិងចែកចាយពត៌មាន		៤០,០០០	៤០,០០០
សរុប	**៤៦០.០០០**	**១០២.០០០**	***៥៦២.០០០***
៣.កាត់បន្ថយការផ្គត់ផ្គង់គ្រឿងញៀន			
៣.១.ក) បង្កើតគំរោងអភិវឌ្ឍន៍ដំណាំជំនួសដែលមានប្រសិទ្ធិភាពមួយ	៥០,០០០		៥០,០០០

៣.១.ខ) បង្កើតឯកសារណែនាំពីការអភិវឌ្ឍន៍ដំណាំជំនួស	៤០,០០០		៤០,០០០
៣.១.គ) ស្វែងរកទីផ្សារក្នុងស្រុក និងអន្តរជាតិ		៤០,០០០	៤០,០០០
៣.១.ឃ) បង្កើតយន្តការការតាមដាន និងការវាយតំលៃ		៤០,០០០	៤០,០០០
៣.២.យុទ្ធនាការលប់បំបាត់ដំណាំគ្រឿងញៀន	៨០,០០០		៨០,០០០
៣.៣.ដាក់បញ្ចូលច្បាប់គ្រឿងញៀនទៅក្នុងកម្មវិធីការយល់ដឹងសាធារណៈនានា	៨០,០០០		៨០,០០០
៣.៤.ក) ស្រាវជ្រាវនៅក្នុងអ៊ីនធឺណិត និងឯកសារផ្សេងទៀតអំពីការដាំដំណាំជំនួស		៤,០០០	៤,០០០
៣.៤.ខ) ទស្សនៈកិច្ចសិក្សានៅក្នុងប្រទេសមួយចំនួនអំពីការដាំដំណាំជំនួស	៦០,០០០		៦០,០០០
សរុប	**៣១០.០០០**	**៨៤.០០០**	***៣៩៤.០០០***

៤.ត្រួតពិនិត្យការធ្វើចរាចរគ្រឿងញៀនខុសច្បាប់

៤.១.ក) ពង្រឹងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ អ.ជ.ប.គ.ញ ជាមួយនឹងអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច	៦០,០០០		៦០,០០០
៤.១.ខ) បង្កើតទំរង់របាយការណ៍រួម	១០,០០០		១០,០០០
៤.២.ក) បន្តការប្រើប្រាស់ការបណ្តុះបណ្តាលតាមកុំព្យូទ័រដើម្បីពង្រឹងសមត្ថភាព មន្ត្រីដែលពាក់ព័ន្ធ	១០០,០០០		១០០,០០០
៤.២.ខ) វាយតំលៃអំពីតំរូវការនៃស្ថាប័នអនុវត្តច្បាប់និងនគរបាលប្រឆាំងគ្រឿងញៀន	១០,០០០		១០,០០០
៤.២.គ) វាយតំលៃលទ្ធផលនៃការបណ្តុះបណ្តាល	២០,០០០		២០,០០០
៤.៣.ពង្រីកប្រព័ន្ធបណ្តុះបណ្តាលតាមកុំព្យូទ័រ ទៅស្ថាប័ននិងខេត្តផ្សេងៗ	១០០,០០០		១០០,០០០
៤.៤.ក) ពង្រឹងការិយាល័យទំនាក់ទំនងព្រំដែនបច្ចុប្បន្ន (BLO)	៦០,០០០		៦០,០០០
៤.៤.ខ) បង្កើតយន្តការផ្តល់ពតិមានរហ័ស	៥០,០០០		៥០,០០០
៤.៥.ពង្រឹងការត្រួតពិនិត្យសារធាតុផ្សំព្រមទាំងសារធាតុប៉ះពាល់សរសៃប្រសាទ ដទៃទៀត	៥០,០០០		៥០,០០០
៤.៦.ក) ស្វែងរកថវិកាដើម្បីគាំទ្រការបណ្តុះបណ្តាលសមត្ថភាពមន្ត្រីមន្ទីរពិសោធន៍		៨,០០០	៨,០០០
៤.៦.ខ) ស្វែងរកថវិកាដើម្បីពង្រឹងមន្ទីរពិសោធន៍បច្ចុប្បន្ន		៨,០០០	៨,០០០
៤.៦.គ) UNODC ផ្តល់គំរូគ្រឿងញៀន		៤,០០០	៤,០០០
៤.៦.ឃ) បង្កើតមន្ទីរពិសោធន៍ខ្នាតតូច		២៥០,០០០	២៥០,០០០
៤.៦.ង) ផ្តល់ឧបករណ៍និងសំភារៈសំរាប់ធ្វើតេស្តនៅតាមបណ្តាខេត្ត	១០០,០០០		១០០,០០០
៤.៧.លើកទឹកចិត្តសាធារណៈជនឱ្យចូលរួមរាយការណ៍ពីពតិមានគ្រឿងញៀន	១០០,០០០		១០០,០០០
៤.៨.តាមដានការកាត់ក្តីរបស់តុលាការរាល់ករណីដែលបានប្តឹង	២០,០០០		២០,០០០
៤.៩.ផ្តល់ឧបករណ៍សំរាប់ធ្វើការស្រាវជ្រាវដល់ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ	៥០,០០០		៥០,០០០

សរុប	**៧៣០.០០០**	**២៧០.០០០**	***១.០០០.០០០***

៥.នីតិកម្ម និងការអនុវត្តន៍ច្បាប់

៥.១.តាមដានការធ្វើវិសោធនកម្មច្បាប់ពីគ្រឿងញៀន និងការធ្វើសិក្ខាសាលាជាតិ	៤០,០០០		៤០,០០០
៥.២.ក) តាមដានការចូលជាសមាជិកក្នុងអនុសញ្ញាអន្តរជាតិទាំងបី	៤,០០០		៤,០០០
៥.២.ខ) ធានាឱ្យបាននូវការអនុវត្តន៍តាមអនុសញ្ញាទាំងនោះដោយបណ្តាស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ របស់រាជរដ្ឋាភិបាល	១០,០០០		១០,០០០
៥.៣.រៀបចំសិក្ខាសាលាជាមួយក្រុមហ៊ុននានាស្តីអំពីអនុសញ្ញាគ្រឿងញៀនអន្តរជាតិ ទាំងបី	៤០,០០០		៤០,០០០
៥.៤.បង្កើតអនុក្រឹត្យផ្សេងៗទៀតដើម្បីពង្រឹងឡើងវិញនូវការអនុវត្តន៍ច្បាប់ គ្រឿងញៀន		១០,០០០	១០,០០០
៥.៥.តាមដាននិងធ្វើឱ្យដំណើរការនូវអនុក្រឹត្យ និងប្រកាសពាក់ព័ន្ធទាំងបួនដែលមាន ចែងក្នុងច្បាប់គ្រឿងញៀន		២០,០០០	២០,០០០
៥.៦.ពិចារណាអំពីការប្រើប្រាស់ច្បាប់ផ្សេងៗទៀតរបស់កម្ពុជាដើម្បីដោះស្រាយ បញ្ហាឧក្រិដ្ឋកម្មនានា		២០,០០០	២០,០០០
៥.៧.ធ្វើបណ្តឹងទៅសាលាឧទ្ធរណ៍នៅក្នុងករណីតុលាការខេត្តក្រុងកាត់ក្តីមិនបាន សមស្រប	១០,០០០		១០,០០០
សរុប	**១០៤.០០០**	**៥០.០០០**	***១៥៤.០០០***

៦.ការព្យាបាល និងស្តារនីតិសម្បទា

៦.១.បង្កើតគោលនយោបាយសំរាប់ការព្យាបាល និងស្តារនីតិសម្បទា	២០,០០០		២០,០០០
៦.២.ក) បង្កើតមជ្ឈមណ្ឌលមួយសំរាប់ការព្យាបាលនិងស្តារនីតិសម្បទា (ដែលរួមបញ្ចូលទាំងតំលៃប្រតិបត្តិការ)	៣,០០០,០០០		៣,០០០,០០០
៦.២.ខ) រៀបចំមជ្ឈមណ្ឌលខាងលើឱ្យទៅជាមន្ទីរពេទ្យរដ្ឋ		២.០០០	២.០០០
៦.២.គ) រៀបចំបុគ្គលិកឱ្យបានសមស្របសំរាប់មជ្ឈមណ្ឌល	២០,០០០		២០,០០០
៦.២.ឃ) រៀបចំការបណ្តុះបណ្តាលចាំបាច់មួយចំនួនលើប្រធានបទផ្សេងៗ	៥០០,០០០		៥០០,០០០
៦.៣.បង្កើតក្រុមពិគ្រោះយោបល់មួយ	៤០,០០០		៤០,០០០
៦.៤.ធានាការចូលរួមពីសហគមន៍និងក្រុមគ្រួសារ		៤០,០០០	៤០,០០០
៦.៥.បង្កើតមូលដ្ឋានទិន្នន័យសំរាប់អ្នកញៀនទាំងអស់ដែលបានព្យាបាល		២០,០០០	២០,០០០

៦.៦.ក) កសាងទំនាក់ទំនងរវាងមជ្ឈមណ្ឌលដូចគ្នាក្នុងតំបន់		២០,០០០	២០,០០០
៦.៦.ខ) រៀបចំទស្សនៈកិច្ចនៅមជ្ឈមណ្ឌលដែលមានលក្ខណៈប្រហាក់ប្រហែលគ្នាក្នុងតំបន់	៦០,០០០		៦០,០០០
៦.៧.ក) បង្កើតគណៈកម្មការមូលនិធិមួយដើម្បីស្វែងរកថវិកាបន្ថែម		១០,០០០	១០,០០០
៦.៧.ខ) អនុវត្តវិធីសាស្ត្រការយកតំលៃព្យាបាលពីអ្នកញៀន		១០,០០០	១០,០០០
សរុប	**៣.៦៤០.០០០**	**១០២.០០០**	***៣.៧៤២.០០០***
៧. ការវាយតំលៃ			
៧.១. ការវាយតំលៃនៅពាក់កណ្តាលគំរោង		២០.០០០	២០.០០០
៧.២. ការវាយតំលៃនៅចុងក្រោយ		២០.០០០	២០.០០០
សរុប		**៤០.០០០**	***៤០.០០០***
សរុបរួម	***៦.៤២៤.០០០***	***៦៨៨.០០០***	***៧.១១២,០០០***

ពាក្យសម្ដែង

និងអត្ថន័យពាក្យសម្ដែង

ពាក្យសង្ខេប និងអត្ថន័យពាក្យសង្ខេប

- អ.ជ.ប.គ.ញ: អាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធប្រឆាំងគ្រឿងញៀន
- NACD: National Authority for Combating Drugs
  អាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធប្រឆាំងគ្រឿងញៀន
- UNODC: United Nation Office on Drugs and Crimes
  ការិយាល័យអង្គការសហប្រជាជាតិទទួលបន្ទុកគ្រឿងញៀន និងឧក្រិដ្ឋកម្ម
- JICA: Japan International Cooperation Agency
  ទីភ្នាក់ងារសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិជប៉ុន
- CLMVT: Cambodia, Lao, Myanmar, Vietnam, Thailand
  កម្ពុជា ឡាវ ភូមា វៀតណាម ថៃ
- UNAIDS: United Nation Aids
  លេខាធិការដ្ឋានទទួលបន្ទុកជម្ងឺអេដស៍របស់អង្គការសហប្រជាជាតិ
- US.CDC: United States Center for Disease Control and Prevention
  មជ្ឈមណ្ឌលរបស់សហរដ្ឋអាមេរិកសំរាប់ត្រួតពិនិត្យ និងបង្ការជម្ងឺ
- IO : International Organization
  អង្គការអន្តរជាតិ
- WHO: World Health Organization
  អង្គការសុខភាពពិភពលោក
- NGO: Non-Government Organization
  អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល
- PAF: Project Accelerated Fund
  មូលនីធិបន្ទាន់របស់គំរោង
- BLO: Border Liaison Office
  ការិយាល័យទំនាក់ទំនងច្រកទ្វារព្រំដែន
- ATS: Amphetamine Type Stimulant
  អំហ្វេតាមីនប្រភេទលើកកំលាំង
- MOU: Memorandum Of Understanding
  អនុសារណៈនៃការយោគយល់គ្នា

- ACCORD: Asean China Cooperative Operation in Response to Dangerous Drugs កិច្ចសហប្រតិបត្តិការដោយសហការគ្នារវាងសមាជិកអាស៊ាន និងចិន ប្រឆាំងគ្រឿងញៀនដែលមានគ្រោះថ្នាក់
- CBT: Computer Base Training
  យន្តការបណ្តុះបណ្តាលតាមកុំព្យូទ័រ

តារាងពន្យល់ពាក្យបច្ចេកទេស

តារាងពន្យល់ពាក្យបច្ចេកទេស

១.កញ្ឆា(Cannabis)	:	ជារុក្ខជាតិ(ពូជសាទីវ៉ាឬអាំងឌីកា) ដែលផ្ទុកនូវសារធាតុញៀនសំខាន់បីយ៉ាងគឺៈ -តេត្រាអ៊ីដ្រូកាណាប៊ីណុល Tetra Hytro Cannabinol(THC) - កាណាប៊ីណុល Cannabinol (CNB) - កាណាប៊ីឌីយ៉ុល Cannabidiol(CND) (សារធាតុទាំងបីនេះសំបូរនៅផ្នែកខាងចុងនៃដើមកញ្ឆា ត្រួយ ឬ ផ្កា) ។
២.ការប្រើបំពានគ្រឿងញៀន : (Drug Abuse)		ការប្រើសារធាតុញៀនខុសក្បួនវេជ្ជសាស្ត្រ ។
៣.ការកាត់បន្ថយគ្រោះថ្នាក់ : (Harm Reduction)		ការកាត់បន្ថយការឈឺចាប់ និងផលវិបាក ដែលបណ្តាលមកពីការប្រើបំពានគ្រឿងញៀន ។
៤.ការព្យាបាលនិងការស្តារនីតិសម្បទាៈ (Treatment & Rehabilitation)		ការបន្សាបជាតិញៀន ការគាំពារសុខភាព ការអប់រំ និងការផ្តល់វិជ្ជាជីវៈចំពោះអ្នកញៀនគ្រឿងញៀន ដើម្បីក្លាយជាមនុស្សមានជីវភាពធម្មតាវិញ ។
៥.ការសំអាតប្រាក់ : (Money Laundering)		ការធ្វើឱ្យប្រាក់ដែលបានមកដោយខុសច្បាប់ឱ្យទៅជាប្រាក់ស្របច្បាប់ ។
៦.ការកាត់បន្ថយតំរូវការគ្រឿងញៀន : (Drug Demand Reduction)		ការធ្វើឱ្យការប្រើបំពានគ្រឿងញៀនថយចុះតាមរយៈការបង្កើនការយល់ដឹងជាសារធារណៈដូចជា បើកសិក្ខាសាលា ផ្សាយតាម ទូរទស្សន៍ វិទ្យុ ខិតប័ណ្ណ ។ល ។ ព្រមទាំងការព្យាបាលនិងស្តារនីតិសម្បទាអ្នកញៀនគ្រឿងញៀន ។
៧.ការប្រគល់ដោយមានការឃ្លាំមើលៈ (Control Delivery)		គឺជាបច្ចេកទេសមួយនៃនីតិវិធីស៊ើបអង្កេតដែលអនុញ្ញាតអោយ មានការប្រគល់ ការលក់ ការឆ្លងកាត់ ការនាំចេញ ជាអាទិ៍ នូវគ្រឿងញៀនខុសច្បាប់ ក្នុងគោលដៅធ្វើអត្តសញ្ញាណកម្មបុគ្គលពាក់ព័ន្ធក្នុងការប្រព្រឹត្តបទល្មើសគ្រឿងញៀន ។ នីតិវិធីប្រគល់ ដោយមានការឃ្លាំមើល ត្រូវសំរេចដោយប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធមិ ឬប្រតិភូដែលរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុតិធមិសំរេច តាមករណីនីមួយៗ ។

៨.កាត់បន្ថយការផ្គត់ផ្គង់គ្រឿងញៀន : (Drug Supply Reduction)
- ការប្រើវិធានការណ៍នានាដើម្បីទប់ស្កាត់ ការផលិត ការដាំដុះ ការចែកចាយ ការចរាចរ និងការស្តុកទុកគ្រឿងញៀន ខុសច្បាប់ ។
- ការអភិវឌ្ឍន៍ដំណាំជំនួស

៩.ក្រុមពិគ្រោះយោបល់ : (Counseling Group)
ក្រុមជំនាញពិគ្រោះនិងផ្តល់យោបល់ចំពោះសហគមន៍ គ្រួសារ និងអ្នកប្រើបំពានគ្រឿងញៀន ។

១០.កូកាអ៊ីន(Cocaine): គឺជាសារធាតុញៀនម្យ៉ាងដែលចំរាញ់ចេញពីស្លឹកនៃដើមកូកា ។

១១.ខេត្តអាទិភាព: ខេត្តដែលកំពុងទទួលរងនូវការគំរាមកំហែងដ៏ធ្ងន់ធ្ងរនៃគ្រោះថ្នាក់គ្រឿងញៀន ។

១២.គ្រឿងញៀនសំយោគ: (Synthetic Drugs)
គឺជាគ្រឿងញៀន ដែលផលិតពីការសំយោគចេញពីសារធាតុគីមីផ្សំដោយពុំមានលាយគ្រឿងញៀនធម្មជាតិទេ ។
ប្រភេទគ្រឿងញៀនសំយោគនេះមានដូចជា អំហ្វេតាមីន មេតំហ្វេតាមីន អិកស្តាស៊ី...ដែលហៅកាត់ថា (ATS)ជាដើម ។

១៣.ត្រីកោណមាស(Golden Triangle) : តំបន់ដាំដុះដំណាំអាភៀនដ៏ធំនៅតាមបណ្តាព្រំប្រទល់ទាំងបីនៃ ប្រទេស ភូមា ថៃ ឡាវ ។

១៤.បំនិនជីវិត(Life-Skill) : ការផ្តល់មុខជំនាញឯកទេសច្បាស់លាស់ដល់អ្នកញៀនគ្រឿងញៀនដែលបានជាសះស្បើយ ។

១៥.ក្រុមប្រជាជនគោលដៅ: (Target Group)
ប្រជាជនដែលងាយរងគ្រោះដោយសារគ្រឿងញៀន ។

១៦.ពិធីសារស្តីពីការព្យាបាល : (Treatment Protocol)
ជាបែបបទណែនាំពីក្រមសីលធមិ វិជ្ជាជីវៈក្នុងការព្យាបាល តាមក្បួនវេជ្ជសាស្ត្រ និងគាំពារអ្នកញៀន ។

១៧.សមាហរណកម្ម: (Integration)
ការបញ្ចូលអ្នកញៀនគ្រឿងញៀនដែលបានជាសះស្បើយទៅក្នុងសហគមន៍វិញ ។

១៨.សារធាតុគីមីផ្សំ (Precursors) : ជាសារធាតុគីមីទាំងឡាយដែលមិនមែនជាសារធាតុញៀន(ទាំងរឹង ទាំងរាវ) ដែលត្រូវបានប្រើប្រាស់ក្នុងការផលិតគ្រឿងញៀន ហើយដែលមានចែងក្នុងតារាង៤នៃច្បាប់ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀនកម្ពុជា ។

១៩.សារធាតុប៉ះពាល់ប្រព័ន្ធសរសៃប្រសាទៈ	ជាសារធាតុដែលអាចជះឥទ្ធិពលលើប្រព័ន្ធខួរក្បាល ខួរឆ្អឹងខ្នងរបស់មនុស្សសត្វ។
២០.ហេរ៉ូអ៊ីន(Heroine) ៖	ជាគ្រឿងញៀនម្យ៉ាងដែលគេផលិតពីអាភៀន។
២១.អឌ្ឍច័ន្ទមាស(Golden Crescent)ៈ	តំបន់ដាំដុះដំណាំអាភៀនដ៏ធំនៃប្រទេសអាហ្វហ្គានីស្ថាន ប៉ាគីស្ថាន អ៊ីរ៉ង់ ដែលមានរាងដូចជាចំណិតព្រះខែ។
២២.អាភៀន(Opium)ៈ	គឺជាគ្រឿងញៀនធម្មជាតិម្យ៉ាង ដែលកើតចេញពីជ័រនៃផ្លែអាភៀន វាជាវត្ថុធាតុដើមសំរាប់ផលិតហេរ៉ូអ៊ីន។